

Det ekonomiska samarbetets historia

EN INVENTERING AV

EKONOMISKA FÖRENINGAR

JÄMTLANDS LÄN 1866-1993

EN RAPPORT FRÅN
 FÖRENINGSSARKIVET
 I JÄMTLANDS LÄN

En böska

En böska

Jugaberg

Ymer, 1

2. Carlina Johansson

*Johanna Blomgren
Madam Johansson*

1. Dub

Carlina Johansson

Lilly Johansson

En böska

Carlina Johansson

*1. Ymer, 1
1. Kooperativa*

Johanna E. Blomgren

1. Krukväxt, 2. bilder 1. Kåglapfel

Det ekonomiska samarbetets historia

EN INVENTERING AV EKONOMISKA FÖRENINGAR
JÄMTLANDS LÄN 1866-1993

EN RAPPORT FRÅN
FÖRENINGSAARKIVET I JÄMTLANDS LÄN

FOTO, OMSLAG

Kooperativa butiken i Offerdalsberg 1933. Pojkarna Nils Johan Nyman-Karlén och Johan Berglund bodde i byn Tjärnåsen och fick åka fem mil på skidor för att handla.

Foto: Jämtlands läns museum

BAKSIDAN

"Teckningslista å effekter skänkta till försäljning för Östersunds Godtemplars Byggnadsfond."

Föreningsarkivet i Jämtlands län

RAPPORTEN "DET EKONOMISKA SAMARBETETS HISTORIA "

ÄR UTGIVEN AV

Föreningsarkivet i Jämtlands län

MED STÖD AV

Institutet för social ekonomi

GRAFISK FORM

Annica Nordin/Åse Mediakooperativ ek för

TRYCK

Samhall Midland AB, Östersund 1996

INNEHÅLL

INLEDNING _____ 5

- Jämtlands län - en kooperativ region? 5
- Föreningsarkivet, en presentation 5
- Inventeringens syfte och bakgrund 6
- Hur vi gick tillväga 6
- Jämtlands län - stort och glest! 7

EKONOMISKA FÖRENINGAR OCH KOOPERATIV

- en bakgrund _____ 9

- Varför samarbete och Kooperation? - en tillbakablick 9
- Vår tids behov av samarbete 10
- Föreningsbildandets kronologi 11
- Teorier kring civilitet och social gemenskap 12
- Ekonomiska föreningar och kooperativ - definition och lagstiftning 12
- Avgränsningar och urval 14

HUSHÅLLETS EKONOMISKA FÖRENINGAR _____ 16

- Bakgrund 16
- Elföreningar 16
- Badhusföreningar 17
- Andelstvättstugor 22
- Frysföreningar 25
- Handels- och konsumtionsföreningar 25

JORDBRUKETS EKONOMISKA FÖRENINGAR _____ 30

- Bakgrund 30
- Lantmannaföreningar 30
- Mejeriverksamhetens bakgrund 34
- Lockne mejeri 36
- Olika former för samarbete 37
- Samordning och centralisering inom mejerinäringen 38
- Tjurföreningar 39
- Hästavelsföreningar 40
- Övriga föreningar inom jordbruket 41

BOSTÄDER OCH BYGGNADSFÖRENINGAR _____ 42

- Bostadsrättsföreningar 42
- Byggnadsföreningar, allmänt 44
- Ordenshus 46
- Folkets Hus 46
- Bygdegårdar 48

SAMMANFATTNING OCH ANALYS _____ 52

- Modernisering och utveckling 52
- Resultat 52
- Uppifrån och nedifrån 53

DET EKONOMISKA SAMARBETET I BILDER _____ 55

KÄLLOR OCH LITTERATUR _____ 66

BILAGOR

STATISTIK _____ STATISTIK 1

**TOPOGRAFISKT REGISTER ÖVER EKONOMISKA FÖRENINGAR
I JÄMTLANDS LÄN 1866-1993 _____ TOPOGRAFISKT REGISTER 7**

Bergs kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 7
Bräcke kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 12
Härjedalens kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 16
Krokoms kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 22
Ragunda kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 30
Strömsunds kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 33
Åre kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 39
Östersunds kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 45

INLEDNING

Idag förs många diskussioner om lokal utveckling, glesbygdens möjligheter och om länets framtid. Aktuella begrepp i debatten är det *civila samhället* och den *ideella sektorn* där kraften bland annat kan sökas. Ett annat viktigt begrepp är den *sociala ekonomin* med mångfalden av föreningar och kooperativ, som inom sig förenar samhällsbehov och socialt ansvarstagande med entreprenörsanda och ekonomiskt tänkande.

I detta sammanhang är det intressant att studera länets föreningsliv och dess historia. Hur har det ekonomiska samarbetet människor emellan sett ut genom historien? På vilka områden och på vilket sätt har samarbetet utvecklats? Det behövs ett historiskt perspektiv på dagens utveckling.

Jämtlands län är rikt på föreningar. Genom tidigare inventeringar vet vi att länet har och har haft ett mycket omfattande föreningsliv. En förhållandevis stor andel av föreningarna har visat sig vara just ekonomiska föreningar. I Bergs kommun var nära 1/3 av de inventerade föreningarna just ekonomiska föreningar.

Inte minst i glesbygd finns ett stort behov av samverkan på olika plan. I byar och mindre samhällen har man fått lösa en rad gemensamma angelägenheter med gemensamma krafter. Det rör sig om väg-, vatten- och elbelysningsfrågor liksom att driva samlingslokaler, bad- och fryshus, mejerier osv. I stadsmiljön finns bostadsrättsföreningar, gemensamma sjukförsäkringar, konsumtionsföreningar, varukooperativ osv.

Idag är den kooperativa tanken ytterst livskraftig och företagsam. I den nykooperativa andan bildas daghem, friskolor, caféer, ålderdomshem, vårdcentraler, verkstäder osv. 1995 fanns ca 130 nykooperativa föreningar i länet, flest i landet om man ser till folkmängden (Ronnby, Den lokala kraften, 1995). Den kooperativa arbetsformen har blivit en viktig del av det lokala utvecklingsarbetet i byar och samhällen. Vilka traditioner finns här att falla tillbaka på? Mycket tyder på att Jämtland ifråga om ekonomiska föreningar och Kooperation har och har haft en särställning. Detta tog vi på föreningsarkivet som utgångspunkt för denna undersökning.

♦

Föreningsarkivet Jämtlands län bildades 1980 som en ideell organisation för föreningar inom länet. Arkivet, vars verksamhet omfattar Jämtlands län, har till uppgift att samla, inventera och bevara skrivna handlingar, trycksaker, fotografier, föremål osv från föreningar och enskilda förenings-

Jämtlands län
– en kooperativ region?

Föreningsarkivet
– en presentation

aktiva personer. Andra viktiga uppgifter är att väcka intresse för lokalhistoria, särskilt föreningslivets historia, samt ha en service- och rådgivande funktion i arkivfrågor.

Sammanfattningsvis skall arkivet bidra till att dokumentera och bevara länets historia. Arkivets verksamhet finansieras i huvudsak genom anslag från Riksarkivet, Jämtlands läns landsting, Östersunds kommun samt från och med 1996 även Kommunförbundet i Jämtlands län. Arkivet har idag fyra anställda med sammanlagt 3,0 tjänster.

I arkivets huvuddepå i landsarkivet och i dess filial förvaras arkivmaterial från drygt 2500 föreningar. Årligen tillkommer handlingar från mellan 100-200 föreningar, antingen som tillägg till tidigare deponerade arkiv eller som nya arkivbildare. En stor del av detta material har inkommit i samband med arkivets inventeringsverksamhet.

Inventeringens syfte och bakgrund

1993 påbörjades inventeringen av ekonomiska föreningar och kooperativ i Jämtlands län. Arbetet har finansierats med bidrag från Riksarkivet, Kooperativa samarbetsgruppen i Jämtlands län, Kooperativ utveckling i Jämtlands län, Kvinnum resurscentrum samt via egna lönemedel. **Syftet med inventeringen har varit att kartlägga förekomsten av ekonomiska föreningar i vårt län samt att sammanfatta deras utveckling och diskutera betydelsen av Kooperationen i ett historiskt perspektiv.**

Inventering och insamling av de traditionella folkrörelsernas och andra föreningars handlingar har pågått i varierande omfattning under hela 1900-talet. Under de senaste decennierna har man vid landets folkrörelsearkiv börjat bedriva en mer systematisk inventering av det regionala arkiv- och föreningsbeståndet. Inventeringarna har ibland givits en organisatorisk avgränsning där man koncentrerat sig på att exempelvis spåra upp alla idrotts- eller nykterhetsföreningar. Vanligare är att man valt att avgränsa undersökningen geografiskt. Man har då inventerat socken för socken, kommun för kommun i syfte att göra en total kartläggning av föreningslivet. Föreningsarkivet i Jämtlands län har tidigare främst arbetat med kommunvisa föreningsinventeringar.

Föreningsarkivet i Jämtlands län genomförde 1984 en inventering av Krokoms kommun där drygt 1 000 föreningar registrerades. Därefter följde 1985 en inventering av Östersunds kommun med 2 600 registreringar. 1990 slutfördes en inventering i Härjedalens kommun där drygt 1 200 föreningar registrerades. I den senast gjorda kommuninventeringen, 1990 i Bergs kommun, registrerades drygt 1 100 föreningar.

Hur vi gick tillväga

Metodiskt innebär en föreningsinventering dels en omfattande kvantitativ insamling av fakta, dvs en registrering av föreningar, dels en kvalitativ genomgång och analys av inventeringslistor och insamlat arkivmaterial. Inventeringen har alltså inletts med uppgiften att registrera föreningar som kan klassificeras som ekonomiska (avgränsningar diskuteras på sidan 14) från 1800-talet och fram till idag. Detta arbetsmoment har tagit förhållandevis lång tid i anspråk, men har i gengäld gett ett intressant resultat. Uppgifter om vilka föreningar som funnits har spårats upp

genom systematisk genomgång av en mängd material. Här kan nämnas handlingar från läns- och distriktsorganisationer (vilka i viss utsträckning redan förvarades i föreningsarkivet respektive landsarkivet), länsstyrelsens register över ekonomiska föreningar, kommunernas föreningsregister osv. Vidare har uppgifter erhållits från Kooperativa Institutet, Kooperativ Utveckling i Ås, KF:s centralarkiv, Riksarkivet, diverse årgångar av SOS, hembygds litteratur, lokalpress med mera.

Utifrån denna kartläggning av föreningar har arkivmaterial spårats upp, inventerats och vad gäller nedlagda föreningar, om möjligt, samlats in till arkivet för att upppordnas och göras tillgängligt för forskning. När det gäller arkiv från nedlagda eller verksamma föreningar som *inte* deponerats i arkivet, har syftet varit att registrera information om var föreningshandlingarna förvaras samt deras omfattning och innehåll. Flertalet av de verksamma föreningarna fick därför brev med information om inventeringen samt förfrågan om föreningshandlingarna och deras förvaring. En preliminär lista med alla ekonomiska föreningar och kooperativ har skickats till respektive kommunarkiv och hembygdsförening för eventuell korrigerering eller komplettering. Inventeringen sträcker sig fram till 1993, föreningar som bildats senare har alltså inte registrerats.

Inventeringsarbetet har utförts av Gun Arver. Rapporten är sammanställd av Gun Arver och Catarina Lundström i samarbete. Tabeller och diagram har sammanställts av Håkan Göransson som också skapat inventeringens egen databas. Formgivningen har gjorts av Annica Nordin.

Utgivningen av rapporten sker med stöd av Institutet för social ekonomi.

I den beskrivande och analyserande delen av rapporten har gjorts ett urval av verksamhetsgrenar. Vi gör där inte anspråk på att ge en heltäckande bild av den ekonomiska och kooperativa verksamheten i länet.

Jämtlands län är på samma gång stort och litet! Länet är till ytan landets tredje största men samtidigt det näst minsta räknat i invånarantal. Här bor drygt 130 000 personer varav ca 65% i tätorter och ca 35% i glesbygd. I Jämtlands län finns i genomsnitt 2,8 invånare per km² medan riksgenomsnittet är 21,5 invånare per km²! Vår särart skapar samtidigt våra problem. Hur klarar man kommunikationer, service, vård och omsorg i ett så glesbefolkat område? Här har vi kanske en av orsakerna till det stora antalet kooperativa föreningar.

Avfolkningen har drabbat länet hårt. 1954 uppnådde Jämtlands län sitt hittills högsta invånarantal med drygt 145 000 personer. Sedan följde en kraftig och oavbruten befolkningsminskning. Mellan 1950 och 1970 minskade invånarantalet med 13%. Minskningen var anmärkningsvärt stor och överträffades endast av Gotlands län. Senare har förhållandena stabiliserats, men tidigare utflyttningar har höjt medelåldern så att 1994 var femte person var 65 år eller äldre. I vissa kommuner är andelen pensionärer ännu högre. Befolkningsstrukturen bildar på sina håll omvända pyramider med basen högst upp i åldrarna istället för längst ned där den bör finnas. I länet finns åtta kommuner, Berg (8 527 inv), Bräcke (8 495 inv), Härjedalen (12 199 inv), Krokom (14 882 inv), Ragunda

**Jämtlands län
– stort och glest!**

(6 829 inv), Strömsund (15 524 inv), Åre (10 115 inv) och Östersund (59 730 inv). (Länsstyrelsen i Jämtlands län, Fakta om Jämtlands län 1995.)

Länet är mycket litet industrialiserat. Den mesta tillverkningen sker i små företag inom verkstads- och trävarubranschen. Tillsammans med Gotland har länet den lägsta andelen industrisysselsatta i landet (ca 12% 1992) Den offentliga sektorn dominerar sysselsättningen med hela 41% (för riket 34%). Turismen är den näring som för närvarande ökar mest.

Under lång tid har jord- och skogsbruket dominerat länets näringsliv. I början av 1880-talet fanns drygt 83 000 invånare i länet varav majoriteten bodde på landsbygden och hela 86%, tillhörde gruppen jordbruk med binäringar. Den industriella utvecklingen har präglats av skogsbrukets expansion. De ekonomiska och sociala förhållandena påverkades genom markförvärv, virkesförsäljning och tillkomsten av arbetstillfällen med huggning, körning och flottning av virket. Dessutom etablerades en rad sågverk i länet. Ännu på 1920-talet var jord- och skogsbruket den absolut dominerande näringen, 2/3 av befolkningen fick sin försörjning genom jorden och skogen. På 20- och 30-talen etablerades dessutom tusentals småbruk med mindre än 5 hektar åker, de flesta så kallade Per-Albintorp.

Socialt och ekonomiskt sett har Jämtlands län varit en relativt jämlik region. Här har aldrig funnits någon adel eller aristokrati. Den sociala skiktningen har varit begränsad eftersom den största gruppen inom jordbruket varit självägande bönder eller självägande torpare. Dock skall sägas att inom gruppen självägande bönder funnits en stor spännvidd mellan exempelvis en storbonde på Rödön och en småbrukare i Nyhem.

EKONOMISKA FÖRENINGAR OCH KOOPERATIV – *en bakgrund*

Samverkan har alltid varit nödvändigt, inte minst på landsbygden. De norrländska byarna har präglats av en stark kollektivism. Varje by hade ett byalag där gemensamma angelägenheter dryftades. Inom byalagen reglerade man exempelvis nyttjandet av den samfälliga egendomen. Bönderna ägde eller nyttjade gemensamt betes- och jaktmarker, slåtterängar, skogar och fiskevatten. Likaså ägde man ofta gemensam plog, brandspruta, kvarn och såg. När "föreningstiden" inträdde i slutet av 1800-talet ombildades byalagen ibland till föreningar av olika slag, vilka övertog skötseln av de gemensamma angelägenheterna. De ekonomiska föreningar som växte fram kom att syssla med frågor som vägbyggen, elkraftens dragning till byn, inköp och användning av tröskmaskin, sågverk osv.

En rad uppgifter som i städer och tätorter varit kommunala angelägenheter har på landsbygden fått skötas av byborna själva; service, kommunikationer och praktiska göromål av olika slag. Det stora antalet ekonomiska föreningar kan därmed ses som en utveckling av det traditionella samarbetet inom de gamla byalagen.

Ett annat viktigt samarbetsorgan med lång historia är sockenstämman, som också haft en rad viktiga samhällsfrågor på sin lott. Under många århundraden var den, tillsammans med byalagen, det enda folkliga beslutsorgan som fanns. På sockenstämman behandlades, förutom rent kyrkliga ärenden, fattigvård, utbildning, postgång, hälso- och sjukvård, kommunikationer, brandskydd, sockenbibliotek osv. Sockenstämman var, om inte en demokratisk så dock en fördemokratisk institution, där alla jordägare i byarna hade närvaro- och beslutsrätt. Många historiker poängterar idag sockenstämmans betydelse för förståelsen av vår demokratis ursprung. Man menar att den är en direkt föregångare och förebild för den moderna kommunförvaltningen samt för våra folkrörelser och föreningar som kom att utvecklas under 1800 och 1900-talet.

Varför samarbete och
kooperation?
– en tillbakablick

"Man kan tryggt påstå, att utan det tusenåriga långa samarbetet människor emellan skulle det ej finnas vare sig kultur eller civilisation. Vad människorna kunna idag, vad de ha lärt och vad de äro, det kunna de tacka samarbetet för - samverkan med jämställda."

(Hans Müller, "Konsumtionsföreningarna - deras väsen, grundsatser och nytta. Stockholm 1909.)

Vår tids behov av samarbete

Idag finns andra behov. När invånarna på en ort konstaterar att byns möjligheter till överlevnad är beroende av egna initiativ och gemensamt ansvar, väcker detta ofta en stark sammanhållning och kampvilja. Att kunna bo kvar på hemorten kräver nya arbetstillfällen och en utbyggd infrastruktur. Fantasi och kreativitet, egna initiativ och samarbete hjälper till att få bygden att leva upp igen. Byutvecklingsgrupper av olika slag bildas för att man gemensamt skall kunna sköta bygdens angelägenheter.

Ibland väcks forna tiders byalag åter till liv, och den gamla samarbetsformen kan fyllas med delvis nytt innehåll. Dessa byutvecklingsgrupper kan se olika ut till sin struktur, vissa organiseras som ideella föreningar, andra som ekonomiska föreningar.

Andra orsaker till att ekonomiska föreningar bildas kan vara missnöje med hur någon angelägenhet sköts. Man vill sköta verksamheten själv, på ett eget sätt som bättre passar de egna behoven. Här handlar det om att skapa positiva alternativ till kommunalt eller privat drivna verksamheter. Ibland har det första initiativet till föreningsbildande väckts ur möjligheten att erhålla bidrag, vilket därmed undanröjt ett kanske besvärligt ekonomiskt hinder. Under 1900-talet har många ekonomiska föreningar kommit igång med hjälp av statens bidragssystem. Genom att ekonomiskt stimulera verksamheter som drivs i föreningsregi har staten på detta sätt direkt uppmuntrat till gräsrotsansvar.

Under årens lopp har det knutits många förhoppningar i samband med bildandet av alla dessa föreningar. En del föreningar har inte ens kommit igång med någon verksamhet efter att de registrerats, medan andra har kunnat visa upp en lång, aktiv och stabil historia. Man har startat konsumtionsföreningar, tjur-, el-, byggnads- och frysföreningar. Bostadsrättsföreningar, föräldrakooperativ, tvättstugor och transportföreningar har kommit igång. Listan med alla föreningar som bildats är mycket lång, men gemensamt för alla är ställningstagandet att arbeta tillsammans med föreningens ändamål och stadgar som ledstjärna. Sammanlagt har i denna inventering registrerats 3 132 ekonomiska föreningar i Jämtlands län. Det innebär att 3 132 ekonomiska föreningar har bildats under perioden 1866-1993. Idag finns knappt 400 ekonomiska föreningar i verksamhet. (Ronnby, Den lokala kraften. 1995.)

Tabell 1. Antal registrerade föreningsbildningar under perioden 1866-1993.

Ekonomiska föreningar i Jämtlands län.

Bostads- och byggnadsföreningar	961
Hushållets ekonomiska föreningar	755
Jordbrukets ekonomiska föreningar	800
Nykooperativa föreningar	209
Rese- och transportföreningar	95
Övriga ekonomiska föreningar	312
Totalt antal registrerade föreningar	3 132

Vid bildandet av en ekonomisk förening har det i alla tider gått till på ungefär samma sätt. Det hela har initierats av någon eller några, som gjort ett upprop och inbjudit till ett möte. Man har fattat ett beslut om att bilda förening, styrelsen har utsetts, stadgar godkänts och registreringshandlingar skickats till Länsstyrelsen för kontroll och registrering. Insamlingar har startats och teckningslistor har burits omkring i bygden. Flitiga fingrar i syföreningar och kommittéer har tillverkat alster som inneburit ett välkommet tillskott till föreningens ekonomi. Fester och basarer har ordnats för att samla in medel. Förutom den egna insats som behövts och de frivilliga bidrag som kunnat avvaras, har det gått att få tillskott till kassan via fonder och statliga bidrag.

Oavsett på vilket sätt föreningen har tillkommit så har den alltid varit beroende av medlemmarnas aktiva medverkan för att kunna finnas kvar. När behoven gått att tillgodose på ett enklare eller mer fördelaktigt sätt har föreningen i regel förlorat sin dragningskraft. Verksamheten läggs därmed ned och föreningens upplöses. Utvecklingen av de ekonomiska föreningar och kooperativ som här undersöks styrs i regel av krassa ekonomiska och sociala överväganden. De ekonomiska föreningarna kan därmed sägas vara goda indikatorer på vilka behov och intressen som finns i ett samhälle under en viss period, och hur behoven och lösningarna förändras.

Badhusets historia

”Vi kom från Härnösand, så nog var det lite omställning att plötsligt bli boende i ett hus utan vatten och avlopp. Rena medeltiden, sa hälsovårdsinspektören. Sådan lyx som badrum fanns endast i prästgården och lärarbostaden. Andra fick klara sin hygien efter bästa förmåga. Hur skulle det vara att bilda en syförening till förmån för något som ju alla borde vara intresserad av. Ett badhus till exempel. Med detta mål i sikte gick vi gårdför en söndag med lista för att se om intresse fanns. Intresset var över förväntan, kvinnorna för syföreningen, männen skrev sig för dagsverken och skänkte virke. Ivan och Edvin Jonsson skänkte förutom virke, tomten där badhuset skulle stå. Vi ordnade fester och hade försäljning på handarbeten och skänkta varor. Köplusten var stor, behållningen god. Det krävdes många tusen för att täcka kostnaderna även om en del material och dagsverken var gratis. Vi klarade företaget. Färdigt blev huset uppskattat och flitigt besökt av både kvinnor och män som fick varsin dag mot veckoslutet. Även skolbarnen hade tillgång till bad.

När nya skolan blev färdig 1953 med både bastu och bad och en del äldre genom pensionärslån fått badrum hemma hade vårt lilla badhus gjort sitt för bygden och sattes på undantag. Det som aldrig kan glömmas är dock alla trevliga sammankomster vi hade för att finansiera detta badhus.”

(Saxat ur Bodsjöboken 1981, artikel av Elina Larsson)

Teorier kring civilitet och social gemenskap

Det har i samhällsstudier visat sig finnas ett starkt samband mellan mängden frivilligt organiserade verksamheter och förmågan att fungera demokratiskt. Denna relation kan även ha betydelse för den ekonomiska utvecklingen i ett samhälle. Människorna och dess organisationer utgör ett socialt kapital som bidrar till samhällets ekonomiska utveckling.

Den amerikanske samhällsforskaren Robert Putnam har blivit känd för sin studie av det italienska samhället efter dess regionalisering på 1970-talet. Hans forskarlag undersökte varför de demokratiska institutionerna fungerade så olika väl i de tjugo regionerna. Studien ger svaret att det är graden av civilt och frivilligt samarbete människorna emellan som avgör. Ju fler föreningsaktiva och liknande desto bättre fungerande demokrati. Putnam fortsätter analysen och menar vidare att denna medborgaranda och det sociala kapital som bildas genom exempelvis föreningsaktiviteter också förklarar utvecklingen av ekonomiskt välstånd. (Putnam, Den fungerande demokratin. Stockholm 1996.)

Ett samhälle som styrs enväldigt och diktatoriskt föder inga folkrörelser utom möjligen motståndsrörelser. I ett samhälle som av tradition fungerat utifrån ett demokratiskt tänkande är det civila ansvarstagandet en del i kulturmönstret. Sveriges långa tradition av sockenstämmor och byalag med praktiska överenskommelser om de gemensamma tillgångarna, har under lång tid utbildat oss till att handla och tänka demokratiskt.

Alf Ronnby ger i sin bok "Den lokala kraften" sin definition av begreppet *det civila samhället*. Han menar att det civila samhällets syfte, till skillnad från den offentliga sektorn eller marknaden, är att tillgodose medlemmarnas behov av olika slag. I det civila samhället inordnar Ronnby individer, familjer och hushåll, informella grupper och sociala nätverk, ideella respektive ekonomiska föreningar samt samfällighetsföreningar.

"Det civila samhället består av alla de formella och informella strukturer och processer, ordningar, samspelsformer och sociala relationer av olika slag, som människor skapar, upprätthåller, förändrar och utvecklar som privatpersoner och medborgare för att tillvarata sina intressen och behov."

(Ronnby, Den lokala kraften. 1995.)

Ekonomiska föreningar och kooperativ – definition och lagstiftning

Kooperation är ekonomisk samverkan i demokratisk form. Ett kooperativ är en sammanslutning av personer som har gemensamma intressen och behov som man vill arbeta för i samverkan. Föreningen drivs enligt demokratiska principer och medlemmarna är själva aktiva i verksamheten. De kooperativa grundsatser kan sammanfattas enligt följande:

1. Medlemskap är frivilligt och utan inskränkningar.
2. Demokratiska principer, en medlem - en röst skall gälla
3. Begränsad ränta på insatta medel (dvs ingen vinst)
4. Överskott skall fördelas så att ingen medlem gynnas.
5. Upplysning om de kooperativa idéerna skall spridas
6. Samverkan på lokal, nationell och internationell nivå skall finnas

Begreppen Kooperation respektive ekonomisk förening är inte helt liktydiga. Ekonomisk förening är en av de juridiska former för företagande som finns idag (jämför handelsbolag och aktiebolag med flera). Den vanligaste och lämpligaste juridiska formen för en kooperativ förening är den ekonomiska föreningen. Här gäller principen en medlem - en röst, med andra ord ett slags demokratiskt företag. En ekonomisk förening *behöver* dock inte vara kooperativ till sin struktur (se de kooperativa grundsatserna ovan), även om begreppen ofta sammanfaller.

Enligt nuvarande lagstiftning har en ekonomisk förening till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom ekonomisk verksamhet i vilken medlemmarna deltar:

- som konsumenter eller förbrukare
- som leverantörer
- med egen arbetsinsats
- genom att använda föreningens tjänster, eller
- på annat liknande sätt

Det kan vara viktigt att peka på den stora variation som finns inom gruppen ekonomiska föreningar. Här finns allt ifrån den lilla badstugeföreningen på bynivå till större bostadsrättsföreningar som väl närmast kan betraktas som folkrörelseföretag, mer jämförbara med liknande stora privata företag.

Sveriges första föreningslag fick vi genom **1895 års lag** (FL 1895), som skulle reglera förhållandena för de ekonomiska föreningarna. Föreningslivet befann sig i sin linda och reglerna var därför enkla. Det behövdes dock en lag för de verksamheter som inte gick att sortera in under aktiebolagsbestämmelserna. Reglerna syftade i huvudsak till att kunna registrera kooperativa föreningar vars ändamål var att anskaffa livsmedel och liknande till medlemmarna, att ordna bostäder eller att sälja medlemmarnas produkter.

De ekonomiska verksamheter som organiserades före 1895 och som hade demokratiska och kooperativa ambitioner fick ofta anta aktiebolagsform eftersom inga egentliga alternativa företagsformer fanns.

1911 fick vi en ny lag som i stora drag liknade den gamla. Här ställdes dock färre krav på föreningens verksamhet och varje förening vars primära ändamål var att främja medlemmarnas ekonomiska intressen kunde registreras. Begreppet ekonomisk förening blev vidare och mer allmänt hållet, eftersom det inte längre ställdes något krav på kooperativ verksamhet. En förening som bedrev handel eller verksamhet som krävde skyldighet att föra handelsböcker, bokföringspliktig verksamhet, kunde registreras, trots att syftet kunde vara annat än att främja medlemmarnas intressen. Lagen medförde att även ideella föreningar med ekonomisk verksamhet kunde registreras som ekonomiska föreningar.

I **1951 års lag** (FL 1951) om ekonomiska föreningar görs en skarpare avgränsning mellan olika de olika företagsformer som finns. En stiftelsen skiljer sig från bolag och föreningar genom att den varken har delägare eller medlemmar. En styrelse förvaltar kapitalet, som avsätts för ett visst syfte. Både i aktiebolag och ekonomiska föreningar ska verksamheten

drivas utan personlig ansvar. I FL 1951 gjordes en uppdelning där den ekonomiska föreningen reserverades för sammanslutningar av personer medan aktiebolaget behölls för kapitalsammanslutningar.

Firmabeteckningen "*ekonomisk förening*" ersatte det tidigare "*upa*" dvs "*utan personligt ansvar*". Med den nya lagen försvann också möjligheten att registrera en förening med begränsat personligt ansvar, "*mbpa*". Nu betonades åter de kooperativa principerna och ett öppet medlemskap. Nytt var också att alla registrerade föreningar blev bokföringspliktiga enligt bokföringslagen.

Den nya lagen ställde större krav på den enskilde medlemmens egen medverkan. Man skulle inte bara kunna njuta av avkastningen utan det fodrades också ett aktivt engagemang i verksamheten. En konsekvens av de nya bestämmelserna blev att vissa föreningar som registrerats under FL 1911, inte längre hörde hemma i FL 1951, men övergångsregler gjorde att de ändå fick stå kvar. Det senare gäller bland andra. Folkets Hus- och bygdegårdsföreningar som kan sorteras in under både ideell och ekonomisk föreningar.

Den regel från FL 1911 som gjort det möjligt att även registrera ideella föreningar som ekonomiska föreningar togs alltså bort. De ideella föreningar som bedrev ekonomisk verksamhet, men utan att ha någon bokföringsplikt och utan att ansluta till medlemmarnas verksamhet, blev nu istället tvingade att bilda aktiebolag.

Rätten att få bli medlem i en ekonomisk förening fastställdes att i huvudsak vara öppen för alla som ville var med. Vissa föreningar, som exempelvis bostadsrätts-, mejeri- eller betesföreningar, är dock av den karaktären att ett öppet medlemskap skulle kunna medföra problem.

I vår **nu gällande lag, FL 1987** slås fast att endast kooperativa ekonomiska föreningar kan registreras, vilket måste äga rum senast 6 månader efter bildandet. Föreningen blir genom detta en juridisk person. Vissa ekonomiska föreningar regleras helt eller delvis av annan lag än Föreningslagen, så exempelvis bostadsrättsföreningar, föreningsbanker, hypoteksföreningar, ömsesidiga försäkringsbolag och allmänna försäkringskassor.

♦

Avgränsningar och urval

Först måste sägas att även många ideella föreningar bedriver ekonomisk verksamhet. För att få en praktisk avgränsning av urvalet såg vi oss dock tvungna att bortse ifrån dessa föreningar i inventeringen. Likaså fanns det under 1800-talet många gemensamma verksamheter som drevs i form av aktiebolag eller enskilda bolag för att senare kanske övergå i föreningsform. Inte ens inom gruppen ekonomiska föreningar är urvalet oproblematiskt. Lagen om ekonomiska föreningar har med åren blivit alltmer detaljstyrd. Det betyder också att många föreningar som klassades som ekonomisk förening under åren mellan 1911 och 1951 nu inte alls hör hemma där. Dessutom har det funnits föreningar, framförallt mellan 1911 och 1951, som sorterat under begreppet ekonomisk förening, men som inte har blivit registrerade av Länsstyrelsen. Det råder med andra ord en osäkerhet i själva definitionen av begreppet ekonomisk förening, vilket har medfört vissa svårigheter att hitta en lämplig avgränsning för inventeringen.

Vi har valt en vid definition, principen har varit att varje förening som haft en kooperativ och ekonomisk inriktning på verksamheten har registrerats. Exempelvis ingår vissa aktiebolag/enskilda bolag där dessa varit direkta föregångare till mejeri- och badhusföreningar med flera. Som tidigare nämnts har, av praktiska skäl, inte medtagits de ideella föreningar som bedrivit omfattande ekonomisk verksamhet. Av utrymmesskäl finns heller inte samfällighets- och vägföreningarna med i denna inventering, trots att de egentligen tillhör en av de tidigaste formerna för samarbete. Dessa föreningar, som regleras i en egen lagstiftning, är registrerade på Lantmäteriet där uppgifter om dem finns tillgängliga.

Inventeringen sträcker sig fram till 1993. Föreningar som bildats senare har alltså inte registrerats.

HUSHÅLLETS EKONOMISKA FÖRENINGAR

Bakgrund

Under 1900-talet har hushållens arbetsförhållanden genomgått något som, åtminstone på det praktiska planet, liknar en revolution. Hushållsarbetet har blivit enklare och lättare att utföra. De nya tekniker och metoder som införts har ofta varit kostsamma för de enskilda hushållen, ett faktum som skapat behov av gemensamma lösningar. Det har bildats ekonomiska föreningar av olika slag som kommit att påverka hushållens och framför allt kvinnornas situation.

En förutsättning för hushållens modernisering var elektriciteten. Få saker har haft en sådan betydelse för vårt vardagsliv som elkraften. Den var förutsättningen för många av de ekonomiska föreningar som bildades under 1900-talets första hälft. Elföreningar, bad- och tvättstugeföreningar och frysföreningar har alla påverkat vardagslivet och dess modernisering.

Elföreningar

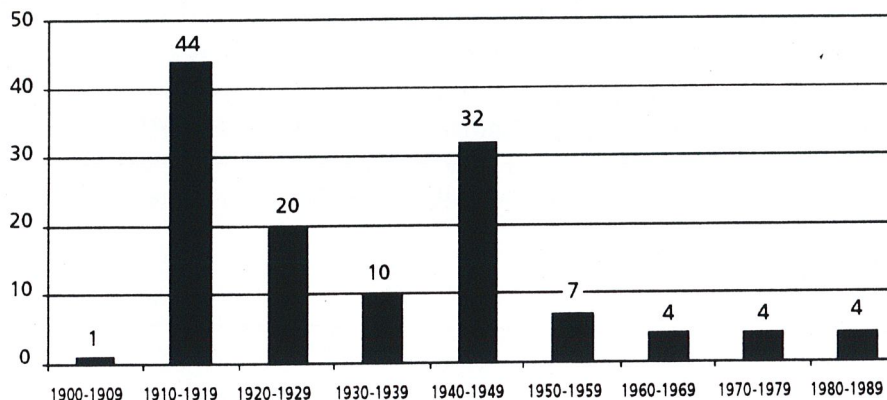
Elkraften måste tillerkännas en mycket stor betydelse för samhällsutvecklingen under detta sekel. Den ökande elanvändningen har också betytt mycket för det dagliga livet. Jämtland var i likhet med övriga län i norra Sverige väl gynnat av naturen. Här fanns god tillgång på vattenkraft samt en lång tradition när det gällde att utnyttja vattnet som kraftkälla. De stora, affärsdrivande kraftbolagen hade emellertid inget större intresse av att elektrifiera glesbygden. Där fanns få möjliga konsumenter och relativt små behov av elström. Istället bildades egna lokala kraftbolag och elföreningar ute i bygderna. Här krävdes egna initiativ, eget kapital och egna arbetsinsatser. Elkraften skapades på många sätt av egen kraft. Landsbygden kom att elektrifieras framför allt under första världskriget. I bygder där man inte hade tillgång till egen vattenkraft kunde man gå samman i en distributionsförening - elförening för att köpa råkraft och därefter bygga ut ett eget elnät. Staten erbjöd också stöd till de etablerade föreningarna. Under första världskriget etablerades många elföreningar, 1919 fanns 38 föreningar i länet. Även under andra världskriget låg antalet på en hög nivå, 1944 fanns 71 elföreningar.

Med tiden ökar elförbrukningen vilket ställer krav på större teknisk effektivitet och ett mer företagsekonomiskt tänkande. När staten, som under 1910- och 20-talen gett stöd till elföreningarna, minskade på detta och efter 1945 istället satsade på stordrift, blev förutsättningarna ännu kärvare. De små distributionsföreningarna var väl anpassade till den

självförsörjningsekonomi som rådde på landsbygden i början av 1900-talet.

När kraven ökade överlät många små föreningar sin rörelse till ett större kraftbolag. Under 1950- och 60-talen sjunker stadigt antalet elföreningar i länet. Totalt har registrerats 165 elföreningar i länet.

Diagram 1. Antal bildade elföreningar i Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder.

(Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har 168 föreningar registrerats, varav 42 saknar bildandeår och ingår ej i diagrammet.)

I början av 1900-talet inleddes en folkhälsokampanj om vikten av renlighet och personlig hygien. Idag är det självklart att förknippa hygien med renlighet. 1800-talets bönder hade dock ingen uppfattning om att det skulle vara skadligt att avstå från att tvätta sig. Att gå direkt från ladugård till matbord var helt naturligt. Den tvättning som förekom var strikt förlagd till särskilda tillfällen, i regel som en markerad gräns mellan vardag och helg. Lördagen - lögaredagen var den dag man tvättade sig. Julen hade också en rituellt betydelse för bad och renlighet. Boningshuset skulle vara städlat och folk skulle vara badade.

“Det var nämligen förenat med ett betydande besvär att under den kalla årstiden ställa till med ett bad, och man ansåg det vara riskabelt från hälsosynpunkt att onödigtvis blöta kroppen då det var kallt. Man kunde så lätt bli förkyld./.../I ladugården eller ‘fjöse’ tömdes det uppvärmda vattnet i ett större kar och i detta enda vatten badade sig alla i gården.”

(Levi Johansson, “Om renlighetsförhållanden i Frostviken”
ur Svenska landsmål och svenskt folkliv 1927.)

Renligheten kom successivt att utvecklas till en såväl medicinsk som moralisk fråga. Lubbe Nordströms med flera visade upp den lort och smuts som fortfarande fanns i våra hushåll långt in på 1900-talet. Folkhälsoidealerna spreds via folkskolan, folkbildningen och föreningslivet. Det svenska folket fick lära sig att det var obildat och kunde vara farligt att inte hålla sig ren. Normerna och idealen kom från de borgerliga kretsarna i samhället, men metoderna att föra ut budskapet var färgade av folkhemmet och dess moderniseringsiver.

1921 bildades Föreningen för folkbad i syfte att *“samla alla som vilja främja strävandena för att varje svensk man och kvinna, gosse och flicka*

Badhusföreningar

skola få bada året om". Tanken på badrum i varje enskilt hem var orealistisk. Istället blev taktiken att stödja uppbyggnaden av gemensamma badstugor runt om i landet. Badandet fick genom föreningens propaganda en koppling till samhällsnyttan. Renlighet var en förutsättning för hälsa och hälsan i sin tur en grundförutsättning för arbetskraften.

Föreningen förmedlade lån och bidrag till badanläggningar. Man utarbetade typritningar för badstugor samt detaljerade föreskrifter för badverksamheten. För att få bidrag var det viktigt att följa föreningens riktlinjer. Redan före folkbadföreningen fanns det möjligheter till statligt stöd för byggande av badhus. Pensionsstyrelsen förmedlade bidrag redan från 1900-talets början. I Jämtland fanns enstaka badhus redan i slutet av 1800-talet. I Hede bildades ett aktiebolag som startade badhus 1887. Man höll öppet huvudsakligen sommartid och erbjöd karbad, gyttjebad, tallbarrsbad, ångskåp och dusch. En baderska anställdes varje säsong. 1905 ombildades bolaget till förening vilken fortsatte att driva verksamheten.

"Bakom tapeterna satt vägglöss och samtliga barn hade huvudlöss. /../Att lössen trivdes så bra berodde inte minst på att tvättningen var sällsynt. Det fanns ett handfat i stugan och det användes när man vaskade händer och ansikte. Det skedde säkert regelmässigt inför helgerna, men i veckorna vara det säkert si och så med den saken.

Kroppen tvättade man ej. Småungar hölls förstås särskilt rena och dem badade man. Visst förekom det också att vuxna tog varmbad inomhus till jul. Men regel var det ej. Man kunde känna denna frånvaro av kroppsvård inne i stugorna, berättar min informant. Svett och smuts luktar."

(Frykman/Löfgren, Den kultiverade människan, 1979.)

I Hoverberg grundades redan 1903 en badhusförening. I stadgarna framgick att det skulle anläggas ett varmbadhus för allmänheten. Inträdesavgiften i föreningen var femtio kronor, som samtidigt motsvarade en andel och en röst. 1931 planerades för ett nytt varmbadhus. Man sökte bidrag och beviljades 2000 kronor ur Pensionsstyrelsens fond. Badhuset var öppet två dagar i veckan, fredag för damer och lördag för herrar.

En timme respektive dag var bokad för skolbad. Ekonomin tycks ha varit ansträngd och 1936 söktes bidrag hos Röda Korset och Handelsbanken för att kunna avbetala en skuld på varmbadhuset. 1931 blev föreningen medlem i Svenska Föreningen för Folkbad. År 1969, när Hoverbergs badhusförening skrev till denna förening, förmodligen med en begäran om bidrag till ett bastubygge, fick de till svar att föreningen hade ersatts av Simfrämjandets bastukommitté. Det fanns nu en bestämmelse att bidrag endast beviljades för bastuanläggningar i samband med idrott och

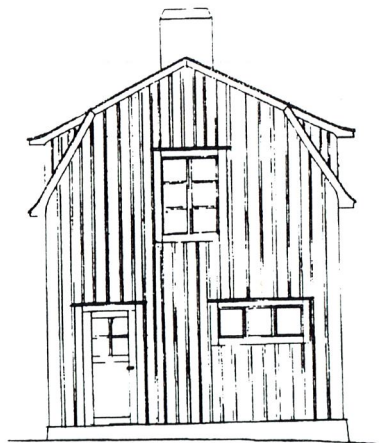
Föreningens för folkbad

B A D R E G L E R

för inomhusbad.

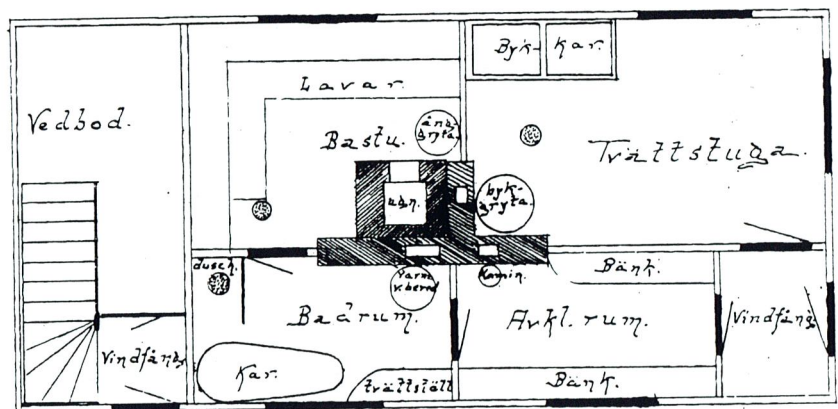
1. *Bada minst en gång i veckan.*
2. Bada icke omedelbart efter en starkare kroppsansträngning, vila tills blodomloppet lugnat sig.
3. Bada icke förrän $1\frac{1}{2}$ à 2 timmar efter en måltid.
4. Tag ej kallt bad eller dusch, då du känner dig frusen.
5. Undvik för hastig och stark upphettning i ång- och varmluftsbaden.
6. Lämna icke ett varmt bad utan att taga en svalare översköljning eller dusch till avkylning.
7. Avkyl ej kroppen för mycket genom för kall eller långvarig dusch.
8. Gnid kraftigt den våta huden före torkningen och torka huvudet väl.
9. Drick gärna friskt vatten under eller efter ett varmt bad, om du är törstig, men i små portioner.
10. Stå icke stilla i kall eller blåsigt luft efter badet, men gå dig ej heller svettig.
11. *Frukta icke att vintertiden taga varma bad*, blott det sker i varm lokal och med nödig avkylning samt med iakttagande av ovan angivna försiktighetsmått.
12. Dusch bör ej vara varmare än $+ 36^{\circ}$ C., ej kallare än $+ 12^{\circ}$ C. Ju kallare vatten, dess kraftigare och kortare dusch. Duscha icke utan läkares råd sjuka kroppsdelar.
13. Temperaturen i varmluftsbadet bör icke överstiga $+ 70^{\circ}$ C., i badstun icke $+ 50^{\circ}$ C. Gamla, svaga eller sjuka personer böra icke använda heta bad utan att rådfråga läkare. *Nervösa, lättretliga personer böra icke taga varma bad sent på aftnarna, bäst före middagen.*

Badhusanläggning i Laxsjö.

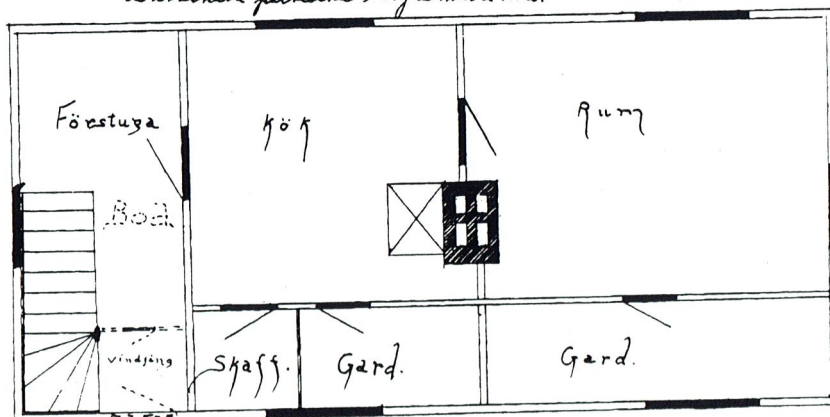
Mr. Andersson
Laxsjö

Bottenvåning.

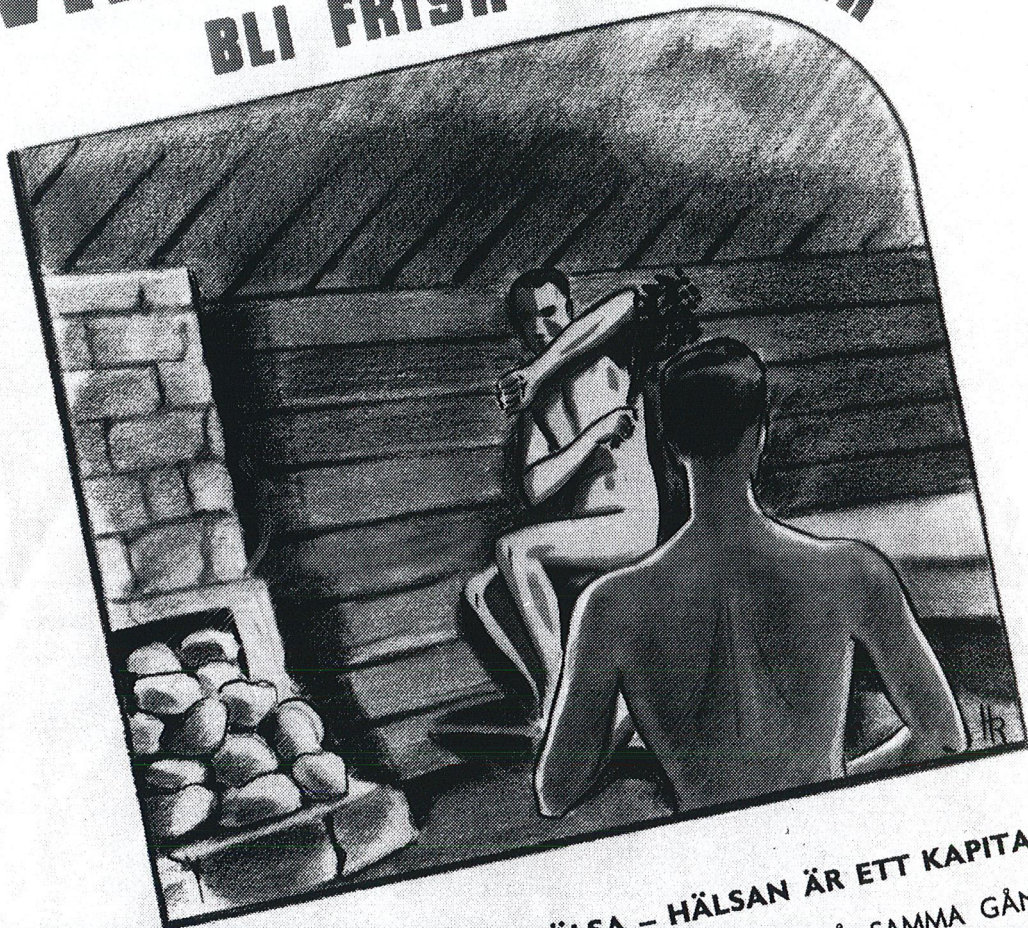
Laxsjöns Badhus. Våning I tr.

den utskädda parkerna ligger nedre rum.

Ur Laxsjö badhusförenings
arkiv. Ritning 1934.

**VILL DU
BLI FRISK OCH STARK**

BAD ÄR HÄLSA – HÄLSAN ÄR ETT KAPITAL
INTET ANNAT VARMBAD ÄR PÅ SAMMA GÅNG
SÅ BILLIGT OCH EFFEKTIVT SOM BASTUBADET.

BADA BASTU

NÄRMASTE BADHUS: *vid Gisselgårds skola*

friluftsliv. Här ser vi exempel på hur badfrågan successivt övergått från att vara en folkhälsofråga till en angelägenhet för idrotts- och friluftslivet.

På 1930-talet ökade propagandan för badhus, parollen var *"Bad åt alla!"*. Badhusbyggandet satte ordentlig fart på 30- och 40-talet. I länet bildades drygt 130 badhusföreningar (ca 25 st kombinerat med tvättstuga) under dessa årtionden. Genom att det fortfarande var ovanligt med badkar och dusch i hemmen fanns ett stort behov av att ordna badfrågan med gemensamma lösningar. Kravet på en omsorgsfull personlig hygien var numera helt accepterat.

I Laxsjö bildades en badhusförening 1934. Syftet var att bygga badhus och att *"befrämja ett allmänt och flitigt användande av bad"*. Medlemmarna kunde betala sina andelar kontant eller i form av dagsverken eller material. Man väddade dock till byborna att även *"frivilligt utföra oavlönade dagsverken för den goda sakens skull"*, och byborna ställde upp med dagsverken, virke och gratis sågning. Man ordnade också fester och danstillställningar vars intäkter oavkortat gick till badhusbygget. Huset ritades av en lokal byggmästare och bestod av bastu, badrum, dusch, avklädningsrum och tvättstuga. På övervåningen inreddes en bostadslägenhet för uthyrning. Huset stod klart redan i november samma år. Vid invigningen konstaterades att *"badhuset var ett tecken till att kraften och sammanhållningen icke dött ut i denna by"*.

Badhuset blev flitigt använt såväl av vuxna som av alla skolbarn, vilka nu fick gratis skolbad flera gånger per år. Bastubad var i särklass mest populärt, 891 bastubad mot endast 60 karbad 1935. Föreningen hade en badföreståndare anställd vilken skötte driften och biljettförsäljningen. Badhuset var öppet fredageftermiddagar för kvinnor och lördagseftermiddagar för män.

Föreningen i Laxsjö hade sökt bidrag hos Pensionsstyrelsen men stött på problem med att få sitt hus godkänt. Med anledning av detta utspann sig en smärre debatt i Östersunds Posten 1935 där kommunister Sundström, som var en av de ledande i badhusrörelsen i byn, förargats över den byråkrati och det regelverk som föreningen ålades att följa. Han riktade en uppmaning till andra badhusföreningar - *"Bygg om möjligt helt av egna medel! Men om bidrag önskas, tag icke ett spadtag förrän allt blivit godkänt av Pensionsstyrelsen. Hav då segt tålmod, så att icke intresset dör innan byggandet kan börja!"* (Östersunds-Posten 6/7 1935)

♦

Andelstvättstugor

Tvättmaskinen var länge så dyr i inköp att den var orealistisk i de enskilda hushållen. Gemensamma andelstvättstugor startades därför på många håll sedan det från 1939 gavs statligt bidrag till sådana initiativ. Några av de badhusföreningar som fanns kom att komplettera sin verksamhet med en tvättstugedel. De flesta andelstvättstugor startades dock som egna projekt. Av de 58 registrerade tvättstugeföreningarna i länet tillkom de flesta på 1940-talet. I Bergs tvättstugeförening som bildades 1945, hade man skapat en egen modell för inbetalning av andelar. De flesta medlemmar var bönder vilka levererade mjölk till Jämtlands mejeriförening. Som medlem i tvättstugeföreningen kunde man betala av sin andel (100 kronor) genom att få avdrag på mjölklikviden, dvs ersättningen för den

mjölk man levererat till mejeriföreningen. Hela 84 medlemmar utnyttjade denna möjlighet, ett faktum som tyder på att landsbygdens hushåll fortfarande på 1940-talet var präglade av en självförsörjningsekonomi.

Hushållningssällskapen och särskilt hemkonsulenter sökte också propagera för modernisering av hushållens arbete. Orrvikens badhusförening inbjöd 1946 hemkonsulenten Nina Gustavsson för att hålla föredrag om "Tvätt och tvättmedel".

Man skulle investera i ny tvättmaskin och centrifug och ville ha råd inför affären. Kvinnorna i tvättkommittén såg positivt på framtiden och hoppades *"att ett annat år kunna ytterligare förbättra så att klädtvätten inte ska behöva vara ett besvärligt, tungt och tidskrävande arbete (ja, så enkelt att t o m en karl kan utföra det)".* (Orrvikens badhusförening, protokoll 15/4 1946)

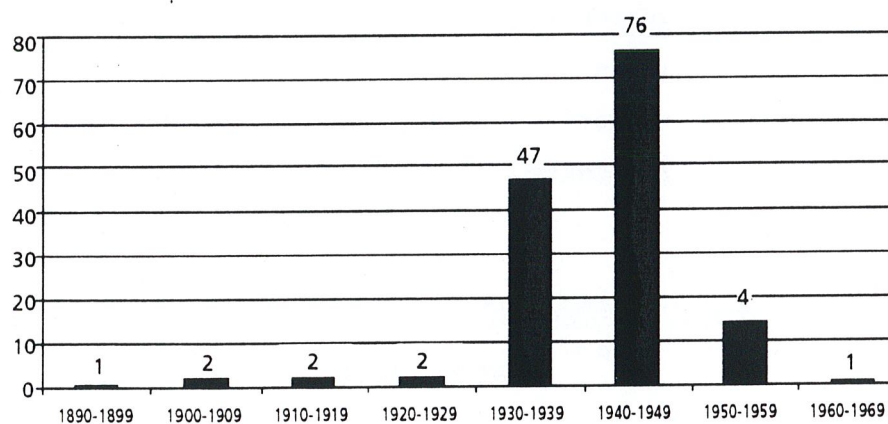
I städerna var det genom HSB medlemmarna i bostadsrättsföreningarna fick tillgång till tvättstuga. På landsbygden anställdes ofta en tvätterska som skötte verksamheten. Mot en förhållandevis låg avgift lämnades smutstvätten in och man fick den tvättad, struken och manglad. I Kälom, Offerdal fanns från 1943 en andelstvättstuga där man hade en tvätterska anställd. Tvättstugan var mycket populär och uppskattad bland kvinnorna i trakten. Det ansågs inte dyrt, avgiften var länge 38 öre per kilo tvätt. I Bergs tvättstuga hade man både föreståndarinna och tvätterskor anställda. Även här var tvättstugan mycket anlitad och inte minst strykning var en populär tjänst.

"Då det visat sig att beställning på strykning förekom i stor utsträckning, men att det numera var förlustbringande att utföra strykning för hand, dryftades frågan om inte en strykpress av lämplig typ borde anskaffas"

(Bergs tvättstugeförening, protokoll 9/11 1951)

Under 60- och 70-talet upphörde de flesta bad- och tvättstugeföreningar. Eget badkar och dusch samt egen tvättmaskin hade blivit en självklarhet för de allra flesta.

Diagram 2. Antal bildade badhus- och tvättstugeföreningar i Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder

(Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har 163 föreningar registrerats, varav 18 saknar bildandeår och ingår ej i diagrammet.)

Ordf. W. Östman.

Tvättpriser fr.o.m.den 1 oktober 1967

Grundavgift för varje inlämnad tvätt " 2: = kronor

Tvätt, tork och mangel ^{under} 25 kg. = 2: = ^{över} 25 kg. = 1:90
Mattor = 1:50 kg.

Styckpris tillämpas på nedan angivna tvättgods:

Täcken=7: = Kuddar= 4:50 Piltar= 4: = Overaller= 3: =

Ylletröjor och kofter= 2: = Strumpor= 50 öre/par

Tillägg för gardiner:

linne, ylle, dralon, spets o liknande = 75 öre/styck

vanliga enkla (bomull) = 50 öre/styck

Stryktillägg

Skjortor sport 1:50	blåkläder/byxor blus 1: =
" finare 2: =	" overaller 2: =
frack/smoking 3: =	damblus 2: =
rockar 3: = 2:25	klänning 3: =
pyjamas 1:50	nattlinne 1:30
trikå 0:70	nattakjorta 1:30
förkläden midj 0:40	byxor(herr) 3: =
" större 0:70	kjolar 2: =

Mäskjorta = 4: = Dek = 1: = Nylonskjortor = 1:75

Inlämnat endast för mangling:

<u>Dukar: styck</u>	<u>Gardiner: styck</u>
stora 0:75	linne, ylle, dralon, spets 0:75
ordinära 0:50	enklare bomull o likn. 0:50
mindre 0:25	kappor till do. 0:25
tabletter 0:15	Lakan 0:50
	Örngott 0:30
	Handdukar 0:25

BERGS TVÄTTSTUGEFÖRENING

u. p. a.

Svenstavik

Landsbygdens hushåll byggde sin matordning på förrådshållning. Bön- dernas egna slaktprodukter, älgköttet, bären och grönsakerna skulle förvaras. Från 1920-talet blev det vanligt med hermetisk inkokning av kött, vilket var en både tidskrävande och besvärlig syssla. När frysboxen från mitten av 1950-talet kom ut på marknaden, fick den en smått lavinartad spridning, inte minst på landsbygden. På biograferna visades gratis "husmodersfilm" med reklam bland annat för frystekniken. De praktiska fördelarna och tidsvinsten betonades. Frysboxen var dock något av en lyxartikel eftersom priset var relativt högt. Lösningen för många blev att bilda en frysörening.

Dessa föreningar förekom i hela länet både på landsbygden och i tätorterna. Frysöreningen köpte in ett antal frysack som medlemmarna sedan hyrde genom att betala en årlig avgift. Man lånade pengar för att täcka kostnaderna för frysacken och det var räntan på lånet som bestämde hyresavgifterna.

Totalt har registrerats 53 frysöreningar i Jämtlands län. De flesta bildades mellan 1959 och 1965. Under 1970- och 80- talen upphör de flesta föreningarna. I Östersund och i större tätorter finns de fortfarande kvar i viss utsträckning. Det dröjde relativt länge innan det blev standard med frysskåp i lägenheterna.

"Vi passerar handlar Dahlqvist som farmor övergav när Kooperativa öppnade och hon slapp smyga sig förbi privathandlarn när hon inte kunde betala sina skulder. Det är farmor som hos oss formulerat de ofta citerade orden 'Med kooperationen kom människovärdet'."

(Palmgren-Rosenqvist, En uppkomlings dagbok)

I industrialismens spår följde ofta fattigdom och misär. Bland de filantropiska idéer som växte fram fanns en riktning som menade att hjälp till självhjälp var den bästa metoden. De konsumentkooperativa idéerna utvecklades i England under 1800-talet. 1844 bildade 28 vävare i Rochdale utanför Manchester "Rochdale Equitable Pioneers Society" (De redliga pionjärerna). Man sparade pengar i en gemensam kassa och öppnade en egen livsmedelsaffär. Senare startade man även gemensam kvarn, slakteri, verkstäder samt byggde bostäder. Rochdalekooperativet har blivit känt dels för sin vision om det helkooperativa samhället men även för att det upprättade principer för kooperativ verksamhet som sedan blivit vägledande för den moderna konsumentkooperationen. Här kan nämnas den demokratiska beslutsmodellen med en man en röst, överskottets fördelning i förhållande till inköp av varor, kontant betalning osv.

Som en direkt följd av näringsfrihetsförordningen 1864 blev det fritt att starta affärsverksamhet på landet. Tidigare hade städernas köpmän haft ensamrätt på detta.

Under 1800-talet gjordes flera tidiga försök att starta konsumentkooperativa rörelser. Sveriges första konsumentförening var Klosters handelsförening i Dalarna som bildades 1858.

I Norra Sverige diskuterades under 1860-talet hur sviterna efter de hårda missväxterna skulle kunna dämpas via en förbättrad varuförmedling.

Frysöreningar

Handels- och konsumentföreningar

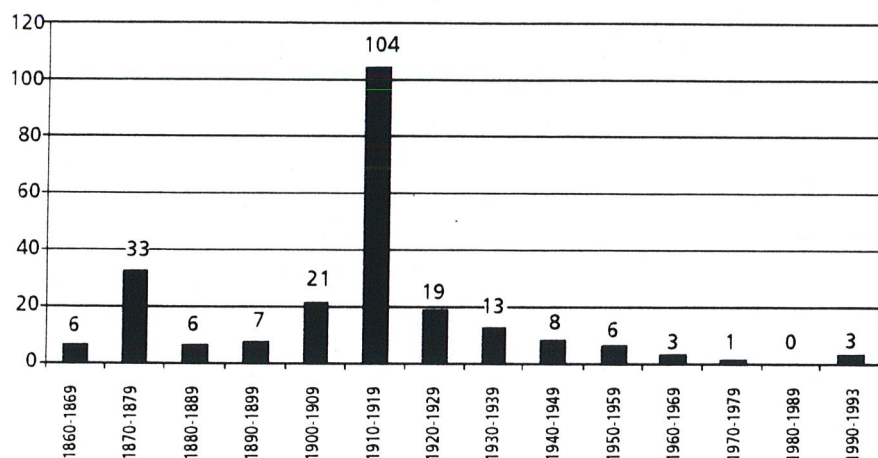
I Jämtland drevs frågan av bland annat landssekreteraren Thomée, handlaren Fresk och apotekaren Lignell. I mitten av 1800-talet propagades för bildandet av ett "Norrlands Handelsaktiebolag" som skulle fungera som ett gemensamt grossistföretag. Detta företag blev aldrig verklighet men däremot bildades ett 30-tal lokala handelsföreningar i länet, samtliga organiserade som aktiebolag. Den första i länet var Lits Hushållsförening som startade 1866, några år senare bildades liknande föreningar i Sunne, Stugun, Ragunda och Östersund. Östersundsföreningen hade 120 medlemmar och startade en egen butik. Dessa tidiga handelsföreningar blev alla relativt kortlivade.

Den så kallade *Ringrörelsen* startades 1883 av "brännvinskungen" L.O. Smith. Man ville sänka arbetarnas levnadsomkostnader genom rabatter och avtal med enskilda köpmän. Rörelsen, som bildade sammanlagt ca 500 inköpsringar i landet, blev inte så långlivad. När rörelsen kom till Östersund 1883 delades den genast upp i två falanger med olika syn på alkohol. Den ena anslöt sig till godtemplarrörelsen medan den andra höll fast vid grundaren L.O. Smith. Båda grupperna försökte var för sig bilda ringar, men för godtemplarringen lyckades det inte utan det var Sällskapet Arbetarnas Ring i Östersund med omnejd som fick en växande betydelse. Den var indelad i tre avdelningar, bildnings-, sjukkasse- och handelsavdelning. Föreningen slöt leverans- och rabattavtal med handlare i staden mot att medlemmarna fick rabatt. Aktiviteten var till en början hög men verksamheten krävde en arbetsinsats som inte gick att upprätthålla. Föreningen lades ned 1886, medan sjukkasseavdelningen, Östersunds allmänna Ringförbunds Understöds-, sjuk- och begravningskassa fortsatte fram till 1887.

Ringrörelsen hade inte gått obemärkt förbi. Mycket av den upplysningsverksamhet som hade bedrivits hade väckt tankar som gynnade Kooperationens fortsatta utveckling. 1893 bildades Järnvägsmännens konsumtionsförening och 1896 tillkom Trafik- och Banavdelningens konsumtionsförening. Medlemmarna betalade ingen insats och föreningarna hade heller inga butiker. De fungerade ungefär som de tidigare ringföreningarna men verksamheten upphörde efter relativt kort tid. Överhuvudtaget hade dessa tidiga konsumtionsföreningarna ofta stora svårigheter som bland annat orsakades av alltför frikostiga krediter. Bristande rutin och dåliga ekonomiska kunskaper verkar ha varit andra faktorer som spelat in.

När den nya lagen om ekonomiska föreningar antogs 1895 innebar den att konsumtionsföreningarna kunde bedriva handel på samma villkor som de enskilda företagen. 1899 bildades Kooperativa förbundet (KF) som riksorganisation för konsumentkooperationen. Det fanns då ca 400 konsumentföreningar i landet. Med stöd av KF och med erfarenheter från den övriga arbetarrörelsen, som vuxit sig starkare, kom nu en ny våg av konsumentkooperation. I början av 1900-talet bildas ett hundratal konsumtionsföreningar runt om i länet.

Diagram 3. Antal bildade handels- och konsumtionsföreningar i Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder.

(Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har 239 föreningar registrerats, varav 9 saknar bildandeår och ingår ej i diagrammet.)

1909 startade *Östersunds kooperativa handelsförening* sin verksamhet. Man sökte omedelbart inträde i KF vilket innebar att man antog deras normalstadgar och övriga bestämmelser, exempelvis om kontanthandel och avsättningar till fonder. De första fem åren blev besvärliga, trots allvarliga försök att undvika misstag. En anledning var medlemmarnas bristande köptrogenhet, men också att det rådde svåra tider med bl a. storstrejken. Vid första världskrigets utbrott ökade antalet medlemmar kraftigt och föreningen kunde nu konkurrera med privathandlarna vars priser höjdes i samband med livsmedelsbrist och spekulation.

Handelsföreningen öppnade nu nya butiker och utökade verksamheten med eget bageri, charkuteributik samt en kaféörelse, kaféföreningen Fram som övertogs av Östersundsföreningen 1919.

”Att svinnet i en Kooperativaffär inte fick överstiga en och en halv procent av omsättningen betydde att ingenting fick förfäras, allt skulle säljas. Korv som började bli vit och kletig tvättades i saltvatten, köttbitar som mörknade och fick dålig lukt tvättades med ättiksblandat vatten och maldes ned till köttfärs. Dom där upplivningsförsöken skedde ute i packboden. Korven fick sin behandling i det emaljerade handfatet, lindrigt rent eftersom det också användes till att tvätta händerna i. Köttet maldes i köttkvarn som lånades av butiksföreståndarens fru. Inte kommer jag ihåg att någon av kunderna blev matförgiftad, åtminstone hörde jag aldrig talas om det.”

(Från *koopra till katedern*, Birgit Jacobsson, ur *Livstycken*, Uddevalla 1993)

När konsumentkooperationen väl stabiliserat sin verksamhet fick den ett fast grepp om befolkningen i länet. Snart breddades medlemskåren från att ha haft en klar anknytning till arbetarrörelsen till att även omfatta en stor andel jordbrukarhushåll. 1922 var 10 000 personer, eller drygt 7% av befolkningen, medlem i någon av länets 68 KF-anslutna föreningar.

KF styrde successivt utvecklingen mot stordrift för att uppnå rationaliseringsvinster. På 1950-talet stod konsumentkooperationen på topp vad gällermedlemsantal och antalet butiker. Ungefär 20 % av länets befolkning var Konsummedlemmar och de hade tillgång till över 250 butiker. Åren kring 1960 innebar omfattande butiksnedläggelser och föreningsfusioner. Antalet butiker halverades på några få år. Som helhet har rörelsen gått från närdemokrati och lokalt ansvar till att vara ett stort affärsföretag bland andra.

På landsbygden var den konsumentkooperativa rörelsen minst lika utbredd som i Östersund. En av de mest livaktiga föreningarna fanns i byn Vålbacken. I det längsta stod man där emot alla förslag om sammanslagningar med föreningen i Östersund, numera Konsum Jämtland. Man vidhöll att medlemmarna inte skulle ha någon ekonomisk vinning av detta och att man skulle få ett minskat inflytande.

Den kooperativa butiken, Koopen kallad, öppnade 1911 som en filial till Lockne kooperativa handelsförening, men redan 1914 övertogs driften av en egen förening i byn. Verksamheten omfattade fyra byar längs Brunflovikens; Sörvikens, Solbergs, Vålbackens och Överbergs. Områdets näringsliv dominerades av jordbruk samt det tegelbruk som funnits i Vålbacken sedan sekelskiftet. Tillsammans hade byarna ett 60-tal medlemmar i handelsföreningen.

Butikslokaler och föreståndarbostad hyrdes av nykterhetsföreningen i byn (templet Hoppets Stjärna av Tempelorden) som ägde en egen fastighet. På gården fanns en timrad loftbyggnad som genom tillbyggnad blev en hyfsad butikslokal. Fem unga män, alla utom en lantbrukare, axlade styrelseansvaret till en början. I starten tillkallade de affärschefen i Östersundsföreningen för att få rådgivning och hjälp. Genom KF:s försorg fanns yrkeskunniga revisorer utplacerade i varje län. Två gånger per år besöktes föreningen av dessa distriktsrevisorer vilka också fungerade som allmänna rådgivare.

Det dagliga arbetet sköttes av en anställd föreståndare. Försäljningen, bokföringen samt arbetet med varorna upptog det mesta av arbetstiden. Sortimentet anpassades efter bygdens behov och årstidsväxlingarna.

"Till vårbruket togs i god tid beställningar på gödselmedel och utsädesfröer. Medlemmarna budades när dessa varor anlönt till järnvägsstationen, där medlemmarna själva hämtade vad de beställt. Någon av styrelsemedlemmarna brukade fungera som kontrollant när varorna skulle lossas./.../Beställningar på julvaror togs upp i god tid av KF. Då brukade också lagret av porslin, glas, aluminiumkärl, husgeråd av olika slag samt prydnadsföremål förnyas."

(*"Koopen mitt i byn"*, Einar Solberger, Stockholm 1980.)

I en Konsumbutik fanns även andra sysslor, uppgifter till KF:s sparkassa skulle rapporteras två gånger i månaden, likaså skulle statistikrapporter och balansextrakt levereras till KF.

Försäljningen under det första året uppgick till 23 599 kronor och summan ökade successivt genom åren. Efter moget övervägande uppförde föreningen en egen butiksfastighet 1934. Butiken i Vålbacken var fram till nedläggningen 1986 ett självklart centrum i bygden, eller som den före detta föreståndaren uttrycker det – *”Den kooperativa affären blev en samlingspunkt för bygdens karlar, som diskuterade allt möjligt och hindrade föreståndaren att stänga klockan 8, vilket från början var bestämt.”*

(“Koopan mitt i byn”, Einar Solberger, Stockholm 1980.)

JORDBRUKETS EKONOMISKA FÖRENINGAR

Bakgrund

Jordbruket har varit basnäring i länet under mycket lång tid. Bönderna i Jämtland och Härjedalen har dock varit mångsysslare och kompletterat jordbruket med handel, hantverk, jakt och fiske. Jordbruket var inriktat på självhushållning till det egna hushållet.

Från 1800-talets mitt förändrades dock näringsstrukturen då skogsbruket medförde att bönderna fick intäkter från skogsförsäljningar och skogsarbete. Industrialismen medförde också förändrade villkor för jordbruket. Det fanns nu avsättning för jordbruksprodukter och järnvägen gjorde det möjligt att transportera varorna. Från myndigheter och hushållningssällskap propagerades också för en modernisering och mekanisering av jordbruket. Bland annat ville man stimulera växelbruk, handelsköpslag, intensivare boskapsskötsel, nya jordbruksmaskiner osv.

Under denna period växte det också fram en föreningsrörelse bland jordbrukarna. Det bildades lantmannaföreningar, mejeriföreningar, tjuvföreningar, hästförsäkringsföreningar samt inte minst den egna bondefackliga rörelsen RLF. Det behövdes samverkan i nya former för att kunna utveckla och modernisera jordbruket. Eftersom bönderna fungerade som både producenter och konsument kom lantbrukskooperationen att utvecklas i flera parallella organisationer.

Ännu på 1920-talet fick två tredjedelar av befolkningen i länet sin utkomst från jord- och skogsbruket. Från 40-talet inleddes dock en period av jordbruksnedläggningar. Andelen sysselsatta inom jord- och skogsbruket har minskat kraftigt och är idag ca 5 % av alla yrkesverksamma i länet.

Lantmannaföreningar

Näringsfriheten som infördes 1864 medförde på landsbygden att en privathandel växte fram. För bönderna medförde detta även vissa nackdelar, man kom lätt i händerna på privathandlare och deras ibland godtyckliga prissättning och creditsystem. Därmed fanns tidigt ett intresse hos bönderna att organisera sig för gemensamma inköp av råvaror. I Sverige bildades under 1880-talet, med uppmuntran från bland annat hushållningssällskapen, fristående inköpsföreningar under namnet lantmannaföreningar. Inspirationen kom främst från Tyskland och Danmark. Lantmannaföreningarna kom också att samordna jordbrukarnas försäljning av de egna produkterna. Internationellt sett var den svenska lantmannarörelsen relativt tidigt organiserad och 1905 bildas Svenska Lantmännens Riksförbund som den första lantbrukskooperativa riksorganisationen.

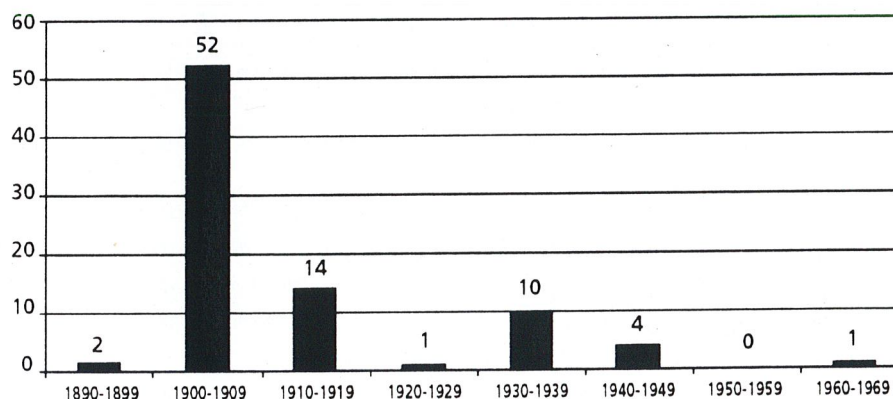
I Jämtland bildades den första ekonomiska lantmannaföreningen i Sörbygdén 1899. Den kom strax att följas av fler föreningar runt om i länet. I Nyhem hade startats en lantmannaförening redan 1891, men då som en ren diskussionsförening för jordbrukare i bygden. Syftet var att *“offentligt i lokala och allmänna intressen utbyta tankar”*. Den första diskussionen behandlade ämnet *“Kan ej växelbruk även med fördel användas i Norrland?”*, även fortsättningsvis var det i huvudsak jordbruket och dess praktiska frågor som diskuterades. Norderåsens diskussions- och lantmannaförening bildad 1880, var en liknande förening bland jordbrukare, troligtvis den äldsta i sitt slag i länet. Man samlades till möte två gånger i månaden för *“utbyte av tankar och åsikter”* samt för att *“verka för befrämjandet av goda och nyttiga företag, ordning och god samhällsanda, fridsamhet och förbrödring”*. I likhet med föreningen i Nyhem diskuterades lantbruket och dess vedermödor - *“huru myrjord bör odlas”*, *“bedriva vi boskapsskötsel som sig bör”* osv, allt i en anda av utvecklingsiver och framtidstro.

De ekonomiska lantmannaföreningarna, dvs inköps- och distributionsföreningarna, utvecklades i vårt län delvis ur denna diskussionsverksamhet. I Nyhem ombildades lantmannaföreningen till ekonomisk förening 1903 efter ett föredrag av länsmejeristen Sylwan, vilken framhöll vikten av att rationalisera jordbruket och förbättra gårdarnas ekonomi. Detta menade han kunde uppnås genom att man gick samman i lantmannaföreningar. Syftet var att göra gemensamma inköp av varor, att sälja medlemmarnas produkter, att ordna studiekurser och föredrag samt att anordna möten, utställningar och tävlingar.

Medlemmarna köpte insatser à fem kronor styck, minst två och högst 100 insatser per medlem. Vid sidan av den praktiska inköpsverksamheten fortsatte man att diskutera och debattera. Man behandlade såväl idé som praktik, allt från ämnet *“Huru en gödselstack här på orten bäst bör anordnas”* till ideologiska diskussioner om jordägendet och vad som kunde göras för att förbättra småbrukarnas situation. Lantmannaföreningarna hade ofta ett nära samarbete med mejeriföreningen i samma område, ofta satt samma personer i båda föreningarnas styrelse osv.

Vi har registrerat sammanlagt 84 lantmannaföreningar i länet, de flesta bildade under perioden 1903-1910.

Diagram 4. Antal bildade lantmannaföreningar i Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder

(Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har 84 föreningar registrerats.)

Redan 1904 bildades ett regionalt samarbetsorgan, *Lantmännens Centralförening i Jämtlands län*, till vilken lantman- och mejeriföreningar kunde ansluta sig. Vid det konstituerande mötet deltog representanter från 12 lokala lantmannaföreningar i länet; Berg, Järpen, Krokom, Kyrkås, Kålarne, Lit, Nyhem, Offerdal, Råtan, Tullus, Svenstavik och Ås. Centralföreningens uppgift var att skaffa leverantörer, pressa priser och ordna distribution av varor ut till medlemmarna. Centralföreningen anslöt sig 1906 till Svenska Lantmännens Riksförbund och var en av de tidigare länsföreningarna i landet.

Kontanthandel var en av principerna som fastslogs i stadgarna, vilket tvingade föreningen att 1911 utesluta Ovikens mejeriförening som brutit mot föreskrifterna. Kreditmöjligheterna förbättrades samma år genom att jämtlandsföreningen ombildades till Landtmännens Centralförening i Jämtlands län, mbpa (med begränsat personligt ansvar). Både enskilda lantbrukare och lokala föreningar fick då möjlighet att bli medlemmar. Mbpa innebar dessutom att den ekonomiska insatsen kunde variera och att man dessutom hade ett visst personligt ansvar.

De varor som förmedlades genom centralföreningen var; gödningsämnen, kraftfoder, utsäde och frö, torvströ och kalk, mjöl och spannmål, lysolja och så småningom även jordbruksredskap. 1910 hade 60 lokala lantmannaföreningar anslutit sig. 1919 byggde man upp ett gemensamt varumagasin i Östersund tillsammans med Jämtlands Ostmejeriers Centralförening. I centralföreningens avtal med de enskilda lantmannaföreningarna fanns ett köptvång inskrivet. Köptroheten var trots detta inte så hög och verksamheten gick mot en kris. 1921 skriver man i en rapport:

"Samhörigheten och intresset för föreningen är mycket svag, av de 2000 medlemmarna i lokalföreningarna har minst 350 inte köpt det ringaste och mer än hälften av de återstående endast en obetydlighet."

(Lantmännens Centralförening i Jämtlands län, årsrapport 1954)

1930 var inte bara föreningens utan hela jordbruksnäringens framtid dystert, man stod inför en jordbrukskris. Man behövde omorganisera och värva nya medlemmar. Med hjälp av hushållningssällskapet och statliga bidrag lyckades man rekonstruera verksamheten.

Under hela 40-talet sker en stark utveckling av lantmannarörelsen, vilken nu får ett stadigt fäste i länet. Föreningen byggde upp en omfattande lagrings- och distributionsapparat med lokala magasin runt om i länet. Här samarbetade man ofta med Jämtlands läns mejeriförening som också hade behov av magasin och transporter ut i byarna. Verksamheten rationaliserades och centraliserades, många små, lokala lantmannaföreningar lades ned och ersattes av filialer till centralföreningen. I föreningens 50-årshistorik 1954 beskriver Nils G. Åsling utvecklingen på ett tydligt sätt:

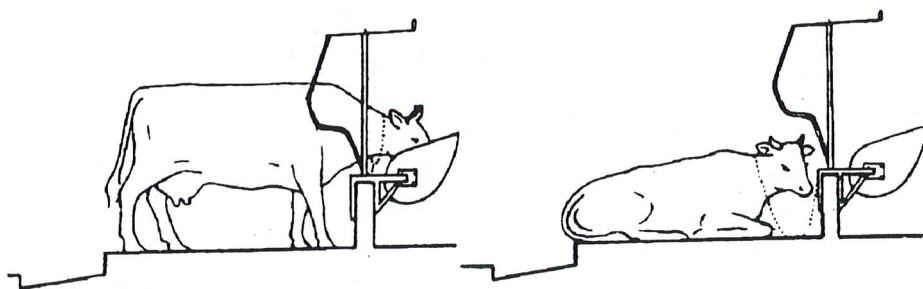
"Man har liksom inom mejerinäringen, haft att välja mellan att stå stilla i utvecklingen eller att gå framåt. Resultatet har blivit, att de flesta lantmannaföreningar utom några få med speciella arbetsuppgifter - blivit ett föråldrat organisationsled, som snarast legat hindrande i vägen för en önskvärd rationalisering av distributionen."

(Lantmännens Centralförening i Jämtlands län, historik 1954)

Nyhet på frammarsch

Gör rent bås i lagår'n med system MODIG

Modigs bygel hindrar effektivt all förorening i båset, utan att beröva djuren deras rörelsefrihet.

ÄMNAR NI BYGGA NYTT ELLER BYGGA OM
Eder ladugård, gör det ej utan att först studera "System Modig"

LANTMÄNNENS CENTRALFÖRENING

som är ensamförsäljare av kompletta inredningsdetaljer till kobås enligt "System Modig", sänder gärna utförlig och rikt illustrerad katalog om dessa praktiska inredningar för ladugården.

Begär katalog — Ni får den gratis!

Kraftsatsningen gav resultat och medlemsantalet ökade stadigt. 1947 hade centralföreningen den i särklass högsta anslutningssiffran i Norrland med 68% av länets odlade areal ansluten. Man anlade fler och större magasin och breddade sin försäljning med nya produkter. 1944 började man sälja jordbruksmaskiner och byggnadsmaterial, en handel som snabbt ökade. Föreningen ordnade traktorkurser, visningar och demonstrationer. 1952 kom skördetröskan till Jämtland. *"Denna sommar placerade centralföreningen ett 20-tal skördetröskor i bygderna."*

1958 hade föreningen hela 17 filialer runt om i länet; Alsen, Bräcke, Duved, Föllinge, Hammerdal, Hede, Järpen, Mattmar, Munkflohögen, Lillhärdal, Pilgrimstad, Ragunda, Sikås, Strömsund, Sveg, Svenstavik och Änge. 1961 hade föreningen sitt högsta medlemsantal någonsin med 6125 medlemmar, omsättningen uppgick till omkring 20 miljoner. 1969 upphörde centralföreningen när man anslöt sig till det nybildade NNP.

Mejeriverksamhetens bakgrund

Boskapsskötseln har alltid varit en stomme i länets jordbruk och mejerinäringen kom successivt att utvecklas till en av länets viktigaste industrinäringar. På 1950-talet när mejerinäringen stod på sin topp vad gäller mjölkinvägning och producenter var det gemensamma företaget - Jämtlands läns mejeriförening, länets ledande industriföretag ifråga om årsomsättning och antal anställda. Näringen själv var medveten om detta när man 1953 skrev sin historik:

"Tack vare Jämtlands läns mejeriförening kan det i övrigt industrifattiga Jämtland ståta med att vara störst i landet inom en produktgren - nämligen mesvaror. Föreningen behärskar sedan åtskilliga år inemot 70 procent av den svenska marknaden för dessa produkter."

(Kurt Svedjeland, Från bymejeri till storindustri, Östersund 1964)

Vägen till rationellt storföretag gick dock via en vittförgrenad lokal verksamhet med början på 1800-talets mitt. Länets första mejeriföretag etablerades i Ljusnedal 1859 av brukspatron William Farup. Det dröjde dock innan näringen fick något ordentligt fäste. Trots att länet hade en omfattande boskapsskötsel och en lång tradition på området var tillverkningen av smör och ost för avsalu mycket begränsad.

Internationellt sett var det i Schweiz man kunde hitta förebilderna, där fanns sedan slutet av 1700-talet bondeägda andelsmejerier. 1850 beräknas att det förekom ca 350 andelsmejerier där.

Länets hushållningssällskap, som bedrev ett allmänt upplysningsarbete i jordbruksfrågor, började tidigt engagera sig för en förbättrad mjölkhushållning. En viktig första åtgärd var att utbilda mejerskor. Hushållningssällskapet beslöt därför att hålla med resa och traktamente för de flickor från länet som sökte och fick friplats på Ultuna eller Bergkvara mejeriskolor. Man arbetade även med upplysningsarbete ute i bygderna. En agronom från lantbruksakademin reste runt i länet och höll föredrag med syftet att starta bymejerier.

Med hushållningssällskapets bistånd kom ett flertal lokala mejerier till stånd, i Mörsil 1868, i Näs respektive Offerdal 1869 osv. Fram till 1872 skrev hushållningssällskapet kontrakt med ett tiotal lokala mejerier.

Kontraktet gällde för tre år och innebar att mejerierna, via den anställda övermejerskan Anna Ringius, stod under hushållningssällskapets tillsyn mot att de fick ett visst ekonomiskt bidrag till driften.

Dessa tidiga mejerier var organiserade som andelsbolag och verksamheten avsomnade i de flesta fall redan på 1870-talet.

Med järnvägens dragning till länet fick mejeriverksamheten emellertid nytt liv igen. Nu skapas avsättningsmöjligheter för jordbruksprodukterna. Byar och samhällen i anslutning till järnvägen får plötsligt tillgång till en marknad. Hushållningssällskapet och dess nye ordförande landshövding John Ericsson, genomför en ny kampanj för att stimulera framväxten av en mejerinäring i länet. Man inspireras av utvecklingen i Västerbotten och bjuder in föreläsare som sprider budskapet om det "Västerbottniska ysteriet". Manskickar ut informationsmaterial och färdiga bolagsordningar för bymejerier. Liksom under 1860-talet upprättade hushållningssällskapet avtal med de nystartade bolagen. Mejeriet utlovade minst fem års drift under ledning av en examinerad och godkänd mejerska. I gengäld fick mejeribolaget ett bidrag om 400 kronor samt ett förmånligt lån på 1000 kronor.

Mejerihanteringen krävde snart också tekniskt utbildade rådgivare och hushållningssällskapet tillsatte 1883 en tjänst som mejerikonsulent. Som ett resultat av de förbättrade kommunikationerna och den ivriga propagandan från hushållningssällskapets sida skedde under 1880-talet en explosionsartad utveckling av mejerinäringen. 1882-85 startade hela 25 mejerier och 1990 hade ytterligare ett tiotal tillkommit.

De små bymejerierna hade dock en utsatt ekonomisk situation. Ofta hade man avsatt ett alltför begränsat eget kapital. De delägande bönderna kunde inte avsätta så stora summor men ville å andra sidan snabbt fördela en eventuell vinst. Verksamheten var också känslig för tillfälliga störningar i driften, dåliga skördar osv. Mjolkproduktionen blev ofta ojämn. Under vintrarna fick många mejerier stänga på grund av mjölkbrist och sommartid, då man normalt skulle ha sin produktionstopp, medförde fäbodriften att det många gånger var omöjligt att transportera mjölken till mejeriet. De gamla traditionerna satte käppar i hjulet för utvecklingen, något som mejerikonsulenterna bland annat försökte förändra. Under slutet av 1800-talet uppkom en kraftig mjölkbrist och mejerierna fick konkurrera om mjölk kunderna. Resultatet blev att många av de små mejerierna lades ned.

Med början på 1890-talet skedde en omläggning av mejeriverksamheten. Produktionen svängde från smör och konsumtionsmjölk till mesost och helfet ost, produkter som sedan kom att bli jämtlandsmejeriernas specialitet. I Tullus mejeri på Rödön hade riksdagsmannen och bonden Nils Larsson 1885 startat ett mesostkokeri i större skala, då över öppen eld. Senare kom mejerikonsulenten Per Sylwan att konstruera och sprida ett ångkokningssystem för mesosttillverkning.

1800-talets kris ledde till en struktutomvandling där de flesta överlevande mejerier låg i Östersunds närhet. I början av 1900-talet ökade återigen antalet mejerier och den förbrukade mjölmängden fördubblades.

Lockne mejeri

Lockne mejeri var ett av de många lokala mejerier som startades under 1880-talet. Byns mejeribolag bildades 1884 av bönder från byarna Lockne och Byn.

"Detta bolag är grundat på gemensam ansvarighet af undertecknade och har till ändamål att upphöra och förarbeta mjölk och grädde till smör, ost och andra mejeriprodukter."

(Ur stadgarna som antogs 1884)

Man valde en styrelse och höll bolagsstämma två gånger per år där de viktigaste besluten fattades. Andelarna såldes för 200 kronor styck. Varje år gjorde bolaget utdelningar till andelsägarna, exempelvis 1/2 öre/liter levererad mjölk samt 10 kronor per andel. De dagliga mejerisysslorna sköttes av en anställd mejerska. Andelsägarna levererade mjölk och delade på övriga praktiskt arbete. Man skötte till exempel mjölkfrakterna in till Östersund, skjutsarna beräknades utifrån hur många andelar man ägde. Vidare sköttes visst vägunderhåll, virkesleveranser samt frakt av is till mejeriet.

"Att bära is i bassängerna å mejeriet dagligen på kvällen beslutades skall utföras af varje delägare samma dag han har mjölkfrakt till Östersund."

(Lockne mejeribolag, protokoll 1/7 1893)

Mejeriet inrättade tidigt ett eget mjölkmagasin i Östersund för försäljning av färskmjölk. Man levererade också mjölk till regementet. 1893 öppnade bolaget en egen försäljningslokal i Sundsvall och en affärsföreståndare anställdes. Affären drevs under många år och blev snabbt stommen i bolagets ekonomi. 1896, då de samlade intäkterna uppgick till 2 700 kronor, inbringade Sundsvallsbutiken över 2 000 kronor, dvs 75%. Året därpå startade man ett särskilt mesostkokeri och uppförde en särskild byggnad för detta. Trots att Locknebolaget hade en bättre och stabilare ekonomi än många andra drabbades man också av problemet med osäkra mjölkleveranser.

"Med anledning af de krav som ställdes på mejeriet från Sundsvalls-filialens m.fl sida om samma kvantitet mjölk och grädde dagligen beslöts att samtliga delägare skulle göra sina skyldigheter gentemot mejeriet genom att lämna den mjölk de kunnat undvara under sommarmånaderna, samt att senast den 1 september intaga korna från skogsbetet."

(Lockne mejeribolag, protokoll 27/3 1916)

Lockne mejeri genomgick, i likhet med många andra mejerier, olika organisationsförändringar. 1925 ombildades man från andelsbolag till ekonomisk förening. Några år senare, då man bedömer det gamla mejeriet som *"otidsenligt, trångt och saknar ostlagring"*, beslutas att bygga nya lokaler vid Ångsta station. 1938, vid den stora fusionering där Jämtlands Mejeriförening bildades, upphörde mejeriet att drivas i egen regi och uppgick istället i storföreningen.

♦

Tabell 2. Mejerihanteringens utveckling 1885-1951

år	Antal mejerier
1885 - 1890	16,3
1895	21,8
1900	22
1905	19,5
1910	40,1
1915	45,6
1920	(26)
1925	46
1930	47
1935	41
1939	32
1947	17
1951	15

Olika former för
samarbete

(Källa: Kardell 1917, s 245.
Svedjeland 1964 s. 62 f)

Sammanlagt har ett hundratal mejerier varit verksamma i länet, inventeringen har registrerat 117 enskilda mejerier. Mejeriernas livslängd och verksamhetens omfattning har varierat liksom företagsformen. Under 1800-talet var aktiebolag respektive enkelt bolag de organisationsformer som förekom. I början av 1900-talet startas respektive ombildas många mejerier till föreningsform, dvs de blir ekonomiska föreningar. De flesta mejeriföreningar har registrerats mellan 1910- och 1930.

Mycket tyder dock på att den formella organisationsformen inte haft så stor praktisk inverkan på verksamheten och förvaltningen. De flesta mejeribolag verkar ha skött sin verksamhet med syftet att ha en god spridning av ansvar och vinst mellan andelsägarna. Den ekonomiska föreningen verkar ändå ha varit lockande för många eftersom man i stor utsträckning övergick till denna företagsform. Vi vet också att länsmejeristen Sylwan reste också runt och argumenterade för föreningsbildning. Pilgrimstad mejeriförening, som bildades 1904, var en av de första mejeriföreningarna i länet. Här kan man se hur organisationen görs tydligare vad gäller villkoren för medlemsskapet, ägandet, beslutandet, fördelandet av vinst osv.

"Medlem af föreningen är hvarje ladugårdsägare som ingår med så många insatser à 25 kr som han vid tiden för inträdet äger kor./.../Sedan mejeriföreningens skuld blivit amorterad uppdelas föreningens egendom i nya insatser/andelar af hvilka hvarje mjölkleverantör som varit medlem af föreningen erhåller proportionsvis så många insatser som han för mejeriets delning levererat mjölk till densamma"

(Pilgrimstad mejeriförening, stadgar)

Man fördelar även arbetsinsatser efter samma system, exempelvis skulle medlemmarna leverera 30 alnar timmer per ko till mejeribygget.

Oavsett bolags- eller föreningsform har alltså de lokala mejerierna haft

omsorgen om medlemmarna som den viktigaste ledstjärnan. Det lokala inflytandet var i båda fallen mycket starkt, även om det medlemsdemokratiska inslaget var mer formaliserat i den ekonomiska föreningen. Några få mejerier drevs i kooperativ form och var medlemmar av KF, nämligen Fåkers, Västbygdens och Sikås mejerier.

♦

Samordning och centralisering inom mejerinäringen

Alltsedan mejerikrisen i slutet av 1800-talet har mejerinäringen präglats av en utveckling mot samordning och centralisering. Den hårda konkurrens som rådde innebar bland annat att det vid sekelskiftet fanns över 30 olika mesostmärken till försäljning i länet. Detta var bakgrunden till att *Jämtlands Ostmejeriers Centralorganisation* bildades 1908. Centralföreningen arrenderade mejerierna av de anslutna föreningarna för att sedan sköta produktion och marknadsföring gemensamt. Man införde ett enhetligt mjölkpris och enhetlig prissättning på mejeriprodukterna. Centralföreningen var verksam till 1922.

Den första samordnade storföreningen var *Östersunds sortens Mejeriförening* som bildades 1908. Denna blev snabbt det största mejeriföretaget i länet. Till föreningen anslöt sig leverantörer från orterna runt Östersund men efterhand också mejerierna i Fillsta, Pilgrimstad och Samsta. Föreningen startade tidigt en egen affärsverksamhet i Östersund, den så kallade Mejerihandeln.

Fortfarande under 1920-talet fanns i länet ett stort antal lokala bymejerier (se tabell s. 37), dock inte så många i länets periferi. Härjedalen saknade till exempel egna mejerier fram till 1925. För att råda bot på konkurrensen mejerierna emellan tog hushållningssällskapet initiativ till en gemensam försäljningsorganisation, 1930 bildades *Jämtlands Förenade Mejerier*. Föreningen samordnade prissättning och försäljning medan de enskilda mejerierna behöll sin självständighet.

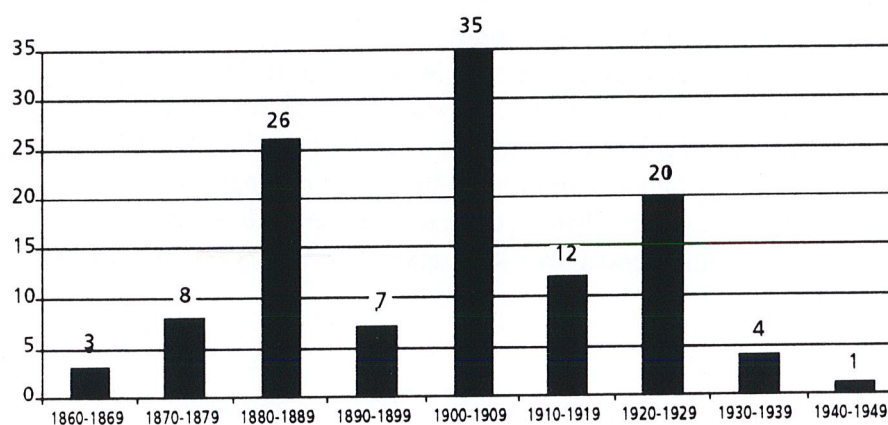
Under 1930-talet försvårades situationen för de många små mejeriföreningarna. Priserna sjönk under depressionen och den nya mejeristadgan 1937 ställde hårda hygieniska krav som de små mejerierna hade svårt att svara upp till. Tankarna på centralisering börjar nu slå rot, inte minst inom hushållningssällskapet och den spirande bondefackliga rörelsen. En bärande tanke inom det nystartade RLF var att bönderna skulle förmås att samarbeta ekonomiskt och socialt. I den andan bildades 1934 Jämtlands läns slakteriförening och 1935 Jämtlands skogsägareförening. Som vi tidigare sett genomfördes också en omfattande centralisering inom lantmannarörelsen.

Ute i bygderna fanns dock ett stort motstånd mot att slå samman de enskilda mejeriföreningarna till en stor länsorganisation, man värnade om bygdens egna organisationer. Trots detta motstånd bildades 1938 *Jämtlands Mejeriförening* (JMF) och 16 av länets då existerande mejerier anslöt sig omedelbart. JMF inledde genast en omfattande rationalisering av verksamheten. Små och olönsamma mejerier lades ned - redan under det första verksamhetsåret upphörde driften i Arvesund, Dille, Gåije, Hackås, Hallen, Krokom, Kävåsen, Lockne, Myssjö, Näliden och Tullus. Andra mejerier bedömdes som mer utvecklingsbara och där genomfördes istället moderniseringar. Några helt nya mejerianläggningar uppfördes

också, exempelvis i Undersåker 1939. Successivt anslöt sig de flesta mejerierna i länet till länsföreningen, 1947 skedde så även med de kooperativa föreningarna i Fåker, Västbygden och Sikås. Flertalet mjölkbutiker i Östersund och ute i länet övertogs också av JMF. På 1950-talet stod mejerinäringen och JMF på topp både vad gäller produktion och medlemsantal, dock inte vad gäller antal föreningar.

Rationaliseringarna fortsatte och 1969 då man fattade beslutet att bilda NNP (*Nedre Norrlands Producentförening*) hade JMF kvar endast 7 mejeristationer varav endast Sikås och Östersund var fullständiga mejerier med osttillverkning. Efter hundra års mejeriverksamhet hade av de drygt hundra lokala bolagen och föreningarna bildats en gemensam organisation vars verksamhet bedrevs vid två mejerier! Till NNP hade anslutits inte bara mejerirörelsen utan även Jämtlands läns slakteriförening och Centraföreningen i Jämtlands län (dvs lantmannarörelsen).

Diagram 5. Antal bildade mejeriföreningar i Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder

(Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har registrerats 117 föreningar varav 1 saknar bildandeår och ingår ej i diagrammet.)

Under slutet av 1800-talet togs många steg för att utveckla och effektivisera jordbruket, så även inom kreatursaveln. Att hålla tjur ansågs länge enbart vara en belastning. För att dela på kostnaderna var det därför vanligt att bönderna inom en by turades om att härbärgera en gemensam tjur.

Nu insåg man att en bra tjur bidrog till att utveckla boskapsskötseln och därmed förbättra gårdens ekonomi. Hushållningssällskapen började uppmuntra bildandet av tjurföreningar, en samarbetsform som inte minst gynnade småbrukarna. Egentligen var tjurföreningarna en moderniserad form av den äldre bygemensamma tjurhållningen. Syftet var i båda fallen att tillgodose byns avelsbehov och genom samverkan sänka kostnaderna. Skillnaden var att staten via ett bidragssystem nu stödde verksamheten.

Noggranna riktlinjer var upprättade för verksamheten. Föreningarna skulle köpa tjuren i samråd med en särskild nötboskapspremieringsnämnd. En förutsättning för att kunna kvittera ut stats- och ortsbidragen var att föreningen uppfyllde de krav som fanns i de normalstadgar för tjurföreningar som hade upprättats. Det gällde bland annat att föra nog-

Tjurföreningar

granna räkenskaper, att medlemsantalet var minst fem och att föreningen förde så kallad "språngrulla", dvs detaljerade anteckningar om boskapen och betäckningarna.

Från Funäsdalens tjurförening, bildad 1913, fick Hushållningssällskapet en vädjan om att få undantas regeln att en tjurförening endast fick hålla en godkänd tjur. "*Tjuren 'Fram' saknar stamtavla, men är nära nog den enda användbara tjur som finns i övre Härjedalen.*" Det framgår inte av handlingarna om förslaget fick bifall. En tjur betäckte en ko ungefär var tredje dag eller ca 100 kor/ år. Det hade med andra ord mycket stor betydelse att tjuren klarade av sina arbetsuppgifter och då kunde en stamtavla tyckas mindre viktig för den enskilda föreningen som kanske redan ägde en prakttjur.

Det kunde dock, trots tjurföreningens fördelar, fortfarande vara förenat med vissa svårigheter att få någon att ställa upp som tjurhållare. Det innebar ett extraarbete att hålla tjur, vilket skulle kompenseras av de övriga medlemmarnas frikostighet med kontant ersättning och hemmaproducerat foder. Det förekom även att man fick ta till lottens hjälp för att förmå någon att ställa upp. Övriga kostnader för medlemmarna fördelades i förhållande till antalet kor i besättningen.

De första tjurföreningarna i Jämtlands län bildades 1907 och under 1910- och 20-talet ökade föreningarna snabbt i antal. Inte mindre än ca 300 tjurföreningar har hunnit bildas i länet under årens lopp! Det är inte helt ovanligt att en by har hunnit bilda flera tjurföreningar. 1953 fanns omkring 180 föreningar i drift. Jämtlands läns seminförening bildades 1956 och när denna verksamhet kom igång försvann de flesta lokala föreningarna.

Hästavelsföreningar

I Jämtlands län har man av tradition haft ett stort hästintresse. Man var i stor utsträckning beroende av att ha häst för att kunna utföra det dagliga arbetet i jord- och skogsbruket. Jämtarna har också bedrivit en intensiv handelsverksamhet där man behövt dugliga hästar. Otaliga är de forbonderesor som gjorts, västerut till Ångermanlandskusten, söderut till Mälardalen, men kanske framförallt till Norge och Trøndelag. I mitten av 1700-talet var handeln som livligast. Affärerna med Kölen har fortsatt in på 1900-talet. I Norge köpte man sina egna hästar, men sålde även vidare till resten av Sverige.

I början av 1800-talet var importen av hästar mycket stor från Norge. Många hävdade att man borde ha en egen hästuppfödning inom länet. 1903 inleddes verksamheten på hästuppfödningstanstalten Wången i Alsen.

Jämfört med tjurföreningarna har det, av naturliga skäl, funnits ett betydligt mindre antal hästavelsföreningar. En hingsts arbetsinsats per år var inte jämförelsevis så stor som vad den var för en tjur. I genomsnitt har det inte funnits fler än ca fem hästavelsföreningar per kommun. Det måste ha varit en mycket betungande utgift för de mindre jordbruken att hålla en egen hingst om man betänker att priset redan 1910 kunde vara 1500 kronor. Grunden för att bilda hästavelsföreningar fanns i de ekonomiska vinster som gick att göra genom ett gemensamt ägande.

Övriga föreningar inom jordbruket

Lånekasserörelsen utvecklades tidigt i Tyskland och idéerna spreds sedan vidare. I Sverige tillkom jordbrukskasserörelsen på 1910-talet för att ge jordbrukare bättre kreditmöjligheter. Man bildade lokala jordbrukskassor, regionala centralkassor och en riksorganisation.

I Jämtland var man tidigt ute med denna bankrörelse, 1917 bildades Alsens jordbrukskassa, vilken efter en kort tid uppgick i Trångsvikens kassa. I Östersund startades en jordbrukskassa 1926 med lokal i City-palatset på Prästgatan. Kassan hade öppet två dagar i veckan, onsdagar och lördagar.

Under 1930-talet och krisåren ökade kreditbehoven och jordbrukskasserörelsen utvecklades starkt. Sammanlagt har bildats ett femtiotal lokala jordbrukskassor i Jämtlands län, de flesta startade sin verksamhet på 20- och 30-talet. 1969 kom en lagändring som medförde att kassorna ombildades till Föreningsbanker. Nu försvann också den gamla principen att medlemmarna skulle hämtas ur jordbrukarkåren. På 90-talet ombildades Föreningsbanken till aktiebolag och därmed upphörde den föreningsorganiserade bankverksamheten.

Ett annat område där ekonomiskt samarbete utvecklats är jordbrukets maskinella utveckling. Under 1930- och 40-talet fanns ett fåtal så kallade maskinföreningar i länet vilka köpte in traktorer och liknande för gemensamt utnyttjande. 1991 bildades Maskinring Z som en regional organisation inom den nu rikstäckande maskinringsrörelsen. Maskinring Z förmedlar både maskiner och tjänster. Man har ca 200 individuella medlemmar och har tillgång till en omfattande maskinpark.

BOSTÄDER OCH BYGGNADSFÖRENINGAR

Bostadsrättsföreningar

Bostadsbrist, trångboddhet, höga hyror och dåligt boendeinflytande för hyresgästerna skapade en grogrund för bostadsrättsrörelsen. Den tidiga bostadskooperationen startade i Sverige på 1870-talet när bostadsbristen i Stockholm blev akut. Det bildades ett antal bostadsföreningar av hyresgäster som med sparade och lånade medel tog initiativ till eget bostadsbyggande. Dessa tidiga föreningar blev ofta kortlivade.

Det dröjde till 1920-talet innan bostadskooperationen hade funnit sin form i Sverige. 1923 bildades *Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening* i Stockholm. Det nya med denna rörelse var att förena byggande och sparande i kooperativ form. Tidigare hade var för sig funnits både bostadssparande och byggnadsföreningar, nu sammanfördes detta i en och samma förening. HSB hade också en social inriktning på verksamheten, man ville medverka till ett bättre och mer jämlikt boende. 1924 bildades HSB:s Riksförbund och rörelsen spreds vidare ut i landet. Bostadskooperationens ändamål var att tillhandahålla bostäder och lokaler på ett sätt som ökade jämlikheten i boendet. Genom att vara ansluten till HSB:s Riksförbund kunde man via Statens Bostadslånefond få lån med upp till 80% av byggnadskostnaden.

I Östersund kom bostadskooperationen igång på 1930-talet. 1930 bildades den första bostadsrättsföreningen i länet, Abborren 3, vid Brunflovägen i Östersund. Föreningen ingick i HSB:s Riksförbund. Det var järnvägsanställda som tog initiativ till föreningen.

"Idén började gro inom SJ. Vi var en krets som träffades varenda lördag eftermiddag. Det var dåliga tider med kärt ekonomiskt klimat. Många var arbetslösa. Ett villkor för att få bostad var att man hade fast arbete, vilket jag hade. Insatsen var då 3 000 kr, vilket motsvarade min årslön. Månadsavgiften var ca 70 kr eller ungefär vad jag tjänade i veckan./.../ Det var konstigt att köpa en lägenhet. Misstänksamheten mot HSB var stor bland många. Man var dömd till undergång. Men det var roligt att flytta in. Man tyckte man ägde en bit. Man hade en fast punkt."

(Anne Svensson, En vandring i Östersunds byggnadshistoria. Östersund 1983.)

Huset ritades av arkitekten Sven Wallander, en drivande kraft inom KF:s eget arkitektkontor. Huset innehöll 27 lägenheter; sex enrummare, 18 tvårummare samt tre trerumslägenheter. HSB blev en pionjärrörelse när det gällde att höja kvalitén på bostäderna. Badrum byggdes i alla lägen-

heter, en lyx för dåtiden! Grundavgiften motsvarade ungefär en arbetares årslön. I oktober 1931 hade de 27 familjerna flyttat in.

Små HSB-föreningar bildades runt om i länet under 1940-, 50- och 60-talet. Kravet på en rationell skötsel innebar dock att HSB-föreningarna i Järpen-Mörsil, Krokom, Näliden, Strömsund och Sveg fusionerades med HSB i Östersund 1967. I och med detta hade man bildat en länsförening, HSB Jämtlands län.

Ett hus och en förening

I februari 1942 bildade Hyresgästföreningen i Östersund en bostadsrättsförening med namnet Instrumentmakaren. Fastigheten ligger på Prästgatan i Östersund. Huset rymde till en början 38 lägenheter och en butikslokal. På gården ordnades en lekplats med sandhög, rutschbana och gunga. Huset var utrustat med tvättstuga, torkrum, mangel, badrum och sopnedkast. Föreningen praktiserade en viss sopsortering. Matrester skulle läggas på en särskild avstjälningsplats på gården för att senare användas som grismat. Övriga sopor lades i sopnedkasten där de sedan brändes i egen värmepanna.

Huset eldades till en början med ved. Det var förenat med en hel del besvär att få vedeldningen att fungera. Under vintern kunde det vara svårt att få tillgång till ved. 1943 beslutades att föreningen skulle lägga upp ett stort vedlager på gården. Veden levererades ofta på nätterna, vilket orsakade en del klagomål från hyresgästerna. Även mjölkleveranserna kunde störda nattsömnen. När dessa genomfördes vid 5-tiden på julaftonsmorgonen 1944 tyckte de boende att måttet var rågat och vände sig därför till styrelsen.

Tvättstugan var som allt övrigt vedeldad. Under föreningens första år kostade en tvätttag 2.50 kr för hyresgästerna. Uppvärmningen av vattnet till tvättstugan uppgick dock till 15 kronor per dag vilket man försökte kompensera genom att avgiftsbelägga även uppvärmningen. Tvättstugan var under många år stängd under sommarmånaderna. Överhuvudtaget var varmvattenförsörjningen och uppvärmningen av lägenheterna länge förenat med en rad restriktioner. Det fanns inte varmvatten alla dagar och medlemmarna uppmanades att hushålla. 1948 kom regeln att släkt och vänner inte fick bada i lägenheten.

Bostadsrättsföreningen stod även för en viss fritidsverksamhet. Varje år fram till 1960-talet anordnades julgransplundring med underhållning och långdans i korridorerna. I början av 1970-talet organiserades kurser i boendefrågor i samarbete med HSB och ABF. 1971 lockade studiematerialet "Vi och vårt hus" 13 medlemmar.

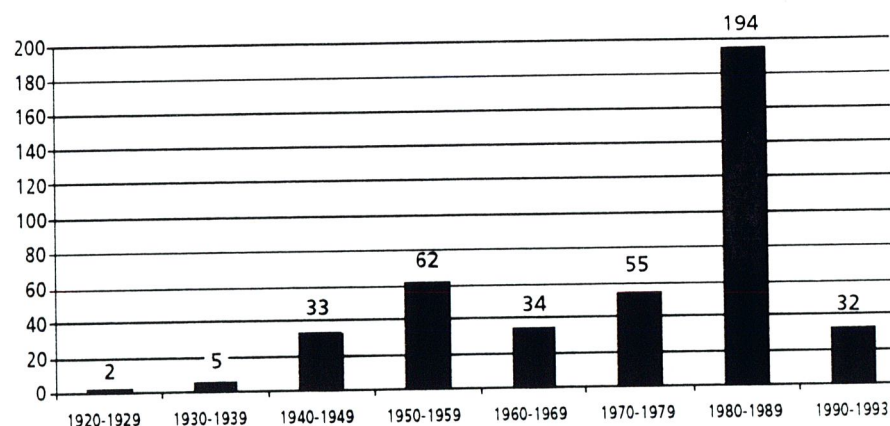
(Bostadsrättsföreningen Instrumentmakaren,
protokoll 1942-1971.)

Byggnadsverksamheten stagnerade omkring 1940. För att öka bostadsbyggandet tog byggnadsfacken initiativ till att bilda Svenska Riksbyggen. 1942 bildades den första Riksbyggenföreningen i Östersund och det första huset började byggas ett år senare.

Under 1980-talet satte bostadsbyggandet fart och antalet bostadsrättsföreningar, såväl inom HSB som Riksbyggen, ökade kraftigt.

Diagram 6. Antal bildade bostadsrättsföreningar i Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder.

(Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har 424 föreningar registrerats, varav 7 saknar bildandeår och ingår ej i diagrammet.)

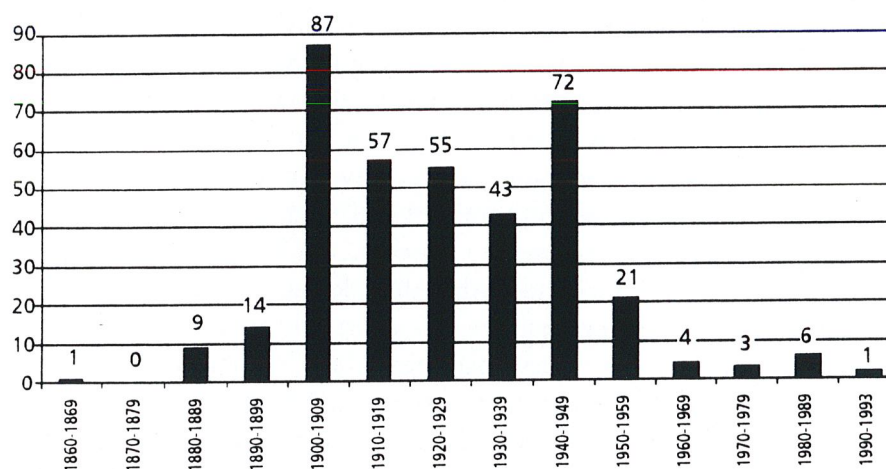
Byggnadsföreningar allmänt

I takt med att folkrörelserna spreds blev det viktigt och nödvändigt att bygga egna samlingslokaler. Det etablerade samhället med sina sockenstugor, skolor och liknande var inte alltid villigt att hyra ut dessa lokaler till de nya föreningarna. Ett eget hus var ofta en förutsättning för yttrande- och mötesfriheten. Inte minst när föreningens verksamhet växte blev det viktigt med egna lokaler för större möten och sammankoster, fester och basarer, studiecirkelgrupper, barn- och ungdomsverksamhet osv. Ett eget hus kunde också ge uttryck för rörelsens självständighet och styrka och därmed få ett slags symbolvärde.

För att underlätta förvaltningen av den egna lokalen sköttes byggnadsverksamheten i de flesta fall av en separat byggnadsförening, oftast organiserad som en ekonomisk förening. Ideella föreningar hade inte möjlighet att få lagfart på fastigheter, vilket ytterligare skapade behov av egna självständiga byggnadsföreningar. Nykterhetslogerna initierade modellen med särskilda byggnadsföreningar. Även Folkets husrörelsen och senare bygdegårdsrörelsen organiserade byggnadsverksamheten genom egna ekonomiska föreningar.

Många byggnadsföreningar bildades under 1900-talets första årtionde, men även 1940-talet, då det statliga stödet infördes, innebar ett uppsving. Under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet var de flesta byggnadsföreningar härrörande från nykterhetsrörelsen. Senare förskjuts tyngdpunkten mot Folkets hus- och bygdegårdsföreningar. I inventeringen har totalt registrerats 475 byggnadsföreningar i Jämtlands län.

Diagram 7. Antal bildade byggnadsföreningar i Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder.

(Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har 475 föreningar registrerats, varav 101 saknar bildande år och ingår ej i diagrammet.)

De tidiga folkrörelsehusen var i hög grad präglade av medlemmarnas frivilliga arbetsinsatser och egna insamlingar. Något samhällsstöd fanns inte att få. Förutom de andelar som tecknades i själva byggnadsföreningen finansierades husen också genom insamlingar, offentliga fester, auktioner, basarer osv. Medlemmar och andra kunde också skänka timmer eller annat byggnadsmaterial. Trots alla frivilliga insatser behövde de flesta föreningar även ta lån i bank eller hos någon privatperson.

"Då Goodtemplarorden inom vår stad vunnit en sådan framgång att den, efter endast ett halft års verksamhet, härstädes räknar sju loger, hvaraf en del äro så manstarka att de inom kort måste dela sig, så blifver behofvet af tillräckliga lokaler allt mer oafvistligt. Vi hafva genom insamling bildat grundplåten till en byggnadsfond, men då medlemmarna till största delen bestå af arbetare och handverkare.../vända vi oss till alla dem som erkänna och vilja understödja våra sträfvanden för uppnåendet af det stora målet allmän nykterhet och sedlighet, med anhållan att de, genom tecknande af bidrag, ville hvar i sin mån hjälpa oss att så fort som möjligt kunna uppföra lokaler för våra möten mm och der ordenssyskon kunna besöka oss."

(Insamlingslista 1883. Östersunds Godtemplares Byggnadsaktiebolag)

Frågan om samlingslokaler kom att kopplas till den allmänna välfärdsdebatten där folkhemmet även skulle erbjuda medborgarna gemensamma lokaler. Efter närmare 30 års diskussioner och motioner i riksdagen antogs 1942 en lag om statligt stöd för byggande av samlingslokaler. Föreningarna kunde nu få förmånliga lån på upp till 50% av den totala byggkostnaden. Detta gällde för såväl nybyggnad som ombyggnad eller inköp av äldre fastigheter. Staten fick genom ett omfattande regelverk också möjlighet att styra framväxten av samlingslokaler. Senare har även kommunerna tagit ekonomiskt ansvar för att uppfylla behovet av samlingslokaler.

Ordenshus

Förutom ett fåtal frikyrkobyggnader var nykterhetsrörelsen först med att bygga egna föreningslokaler. Redan på 1880-talet byggdes de första ordenshusen vilka blev de första icke-kyrkliga samlingslokalerna på landsbygden. Det stora ordenshuset i Östersund som invigdes 1884 var ett av de allra första ordenhusen i länet. Huset byggdes och drevs i bolagsform av Östersunds Godtemplares Byggnadsaktiebolag.

Nykterhetsrörelsen spreds snabbt i länet och det uppstod ett stort behov av egna samlingslokaler. Jämtlands län blev med tiden det ordenshustätaste i landet. I en inventering från 1966/67 redovisades i Sverige totalt 950 ordenshus, av dessa fanns 81 i Jämtland, dvs 8,5 % av det totala antalet. Ordenshusen var dock inte förbehållna den egna rörelsen, tvärt om var det mycket vanligt att man hyrde ut lokalerna till andra föreningar och privatpersoner. Genom ordenshusrörelsen fick Jämtlands län god tillgång till samlingslokaler redan från början av 1900-talet.

Ordenshuset i Grytan är ett exempel på ett av alla de ordenshus som byggdes på landsbygden och som fortfarande står kvar. Redan 1906 började man diskutera byggnadsfrågan. I protokollen från Logen Kärlekens Hems byggnadsförening diskuteras *"huruvida logen ansåg sig villig att tänka på någon byggnadsjon i sommar. Efter en liflig diskosjon enades man om att börja i sommar hvarefter en kommitte valdes som till nästa möte skulle förskaffa sig ritning och kostnadsförslag."* Sommaren 1907 stod huset klart.

"Huset står där det stod men nu är det hårt gulfärgat. I början av femtiotalet, när jag deltog i husets så gott som alla aktiviteter, hade det ingen målarfärg alls på sina nakna träribbor, fast sol, regn och vindar hade gjort sitt. Det var silvergrått och i solsken kunde man se stänk av regnbågsfärger. Och då var det Kärlekens Hem. Då som nu var det Grytans nykterhetslogs Kärlekens Hem som var värd för huset, men då var det byns samlingslokal och barnens och ungdomarnas dåvarande fritidsgård!..! Aktiviteterna var många och vi var med på det mesta som förekom i huset. Allt måste bevakas så att man inte missade något intressant. Ungefär en kväll i veckan träffades vi över något handarbete som sedan gick till någon basarförsäljning. Ofta var det något underhållningsprogram som skulle framföras på någon sammankomst vars sånger och repliker måste repeteras. Så fort vi hade tillfälle, dvs när någon hade en lämplig stenkaka med sig, tog vi chansen att lära oss dansa. Ett pingisbord användes och vintertid ordnades skidtävlingar."

(Agnes Fredriksson, "Livstycken", Uddevalla 1993)

Folkets Hus

Folkets Hus-rörelsen hade sin början i södra Sverige. Det första huset byggdes i Malmö och stod klart 1892. Arbetarrörelsen uppfattades många gånger som ett hot mot det bestående samhället och hade därför ofta problem med att hitta möteslokaler. I Jämtlands län var situationen lite annorlunda. Här fanns endast ett fåtal industriorter och arbetarrörelsen utvecklades relativt sent. I många fall kunde de fackliga- och politiska organisationerna utveckla samarbete med nykterhetsrörelsen och hyra in sig i de ordenshus som fanns. I länet som helhet har Folkets hus-rörelsen utvecklats relativt sent och framför allt i de större tätorterna.

Föreningsbion upa

Ordenshusens Riksförening bildades 1942 som en rikstäckande intresseorganisation för ordenhusen inom IOGT. Från 1953 omfattar organisationen hela nykterhetsrörelsen och heter Våra Gårdar. Organisationen bistod bland annat med ekonomisk, byggnadsteknisk och annan rådgivning.

Inom riksföreningen fanns även en särskild biografsektion för filmkontraktering och filmsättning. 1944 togs initiativ till att bilda en nykterhetsrörelsens egen biografkedja i länet. Ett antal ordensmedlemmar ville, via en ekonomisk förening, hjälpa ordenshusen att starta egna biografier. Man befarade att de ordenshusbiografer som redan fanns skulle hamna i privata händer. En privat biografägare kunde hyra ordenshuset, visa filmer som stod i strid med ordens arbete och sedan själv ta del av hela vinsten. Man blev eniga om att bilda en biografkedja i egen regi. Filmintresset var mycket stort, exempelvis visades på Häggenås-Biografen 45 filmer under de fem första månaderna 1942, vilket blev i genomsnitt 9 filmer i månaden. Det fanns egentligen inget risktagande utan enbart fördelar med att driva en biograf. De eventuella ekonomiska vinsterna var välkomna inkomstkällor för de byggnadsföreningar som drev verksamheten. Genom att köpa in en transportabel filmprojektor kunde de intresserade ordenshusen dela på omkostnaderna. Finansieringen skulle ordnas genom andelsteckning och banklån. En av förespråkarna för idén, Erik Norén i Östersund, erbjöd sig att gå i borgen för banklånet. 1944 kostade en projektor inköpt via riksföreningen knappt 5 000 kronor. För att få driva biograf behövdes landsfiskalens godkännande av lokalen samt att biograföreelsen godkändes av Sveriges Biografägarförbund. I mars 1944 kunde **Föreningsbion, andelsförening upa** registreras och man hoppades komma igång med visningarna vid påsktid samma år. 1948 deltog åtta ordenshus i biografkedjan och 1956 var det hela 18 deltagande föreningar!

I Härjedalen har arbetarrörelsen haft en stark ställning och där har byggts relativt många Folkets hus. I Lillhärdal, där det redan fanns ett missionshus och ett ordenshus, byggdes kommunens första Folkets hus på 1920-talet. Därefter byggdes Folkets hus i Sveg, Hede, Ytterhogdal, Ängersjö och slutligen i Glöte där det äldre ordendshuset ombildades till Folkets hus.

De moderna efterkrigstidens hus fick en alltmer samhällsförvaltande prägel. De inrymde möteslokaler, expeditioner, biograf, danslokal, bibliotek, och studierum. Dessa hus har kommit att fylla ett allmänt kommunalt behov av samlingslokaler. Folkets hus-föreningarnas Centralorganisation bildades 1932. Den ombildades 1943 och döptes då till Folkets Hus Riksorganisation. Syftet var att hjälpa föreningarna ekonomiskt, men framför allt med programverksamhet, film, teater osv.

Bruksorten Hissmofors var en liten industriell ö i jord- och skogsbrukets Jämtland. Här var förutsättningarna för ett Folkets hus lite annorlunda. Sågverks- och fabriksarbetarna organiserade sig i en gemensam fackförening redan 1902. På bruket ägde bolaget alla byggnader och ordenshuset i närbelägna Näliden uppläts inte för socialdemokratiska möten. Det blev med andra ord nödvändigt att ordna egna lokaler och 1905 bildades en Folkets Hus-förening. Hissmoforsarna hyrde till en början en enkel stuga men drömde samtidigt om ett eget hus. 1907 köpte föreningen in en tomt och samma år fick man löfte om ett lån på 5 000 kronor från en nybildad byggnadsfond inom LO. En arkitektfirma i Östersund ritade en storståtlig byggnad i två våningar med veranda, balkong och litet vindstorn. De stolta husplanerna fick dock ett bryskt stopp 1909 i samband med storstrejken där ett hundratal arbetare i Hissmofors deltog. För att få tillbaka sina anställningar tvingades man skriva på personliga kontrakt med löfte om att ej organisera sig fackligt eller politiskt.

I början av 1920-talet var det möjligt att åter väcka intresset för ett Folkets Hus. Föreningen återupptog sitt arbete, värvade nya medlemmar, samlade in pengar och beställde ny ritning. Medlen denna gång kom från Folkets Hus byggnadsfond, Folkbanken i Jämtland samt från föreningens egna andelsägare, man satsade vardera 8 000 kronor. Hissmoforsbolaget satsade virke för motsvarande 4 000 kronor. Huset uppfördes enligt en av de typritningar LO lät ta fram kring sekelskiftet. En stor del av byggnadsarbetet utfördes med frivilliga insatser. De flesta medlemmarna betalade av sina andelar med eget arbete, 20 timmars arbete motsvarade en andel, vilket var lika med 10 kronor.

Den 24 mars 1924 invigdes huset. Sedan följde årtionden av livlig verksamhet med möten och sammanträden, studier, föredrag, teater och musik, fester och basarer. Till och med bröllop hölls i huset!

Bygdegårdar

Bygdegårdsrörelsen startade på initiativ av föreningsaktiva ungdomar inom bonderörelsen. Man ville skapa allmänna samlingslokaler på landsbygden där alla oavsett föreningstillhörighet skulle känna sig hemma. Det var bygden som skulle komma i centrum istället för den egna föreningen eller rörelsen. I argumentationen för bygdegårdarna hämtades bland annat stoff från diskussionen om landsbygdens avfolkning.

"För den delen av ungdomen, vilken icke finner förströelse i dans eller kortspel, blir tråkigheten på landsbygden outhärdlig och dessa äro de första som lämna hembygden."

(Ur "Bygdegårdar överallt på landsbygden", ett förslag till Landsbygdskommunernas kongress 1919, i "Mötesplatser, en bok om bygdegårdsrörelsen i Sverige". Vadstena 1994.)

1920 invigdes landets första bygdegård i Ås, Småland. Under 1920- men framför allt 30-talet byggdes många bygdegårdar, ofta på initiativ från lokala grupper inom SLU (Svenska Landsbygdens Ungdomsförbund) eller JUF (Jordbrukarungdomens Förbund). Bygdegårdarnas Riksförbund bildades 1944 och där ingick förutom nämnda SLU och JUF även Sveriges

Föreläsningsvecka

anordnas i

TANDSBYNS
BYGDEGÅRD

Program: *den 3-8 april 1938.*

Söndag den 3 april kl. 7 em.

Föreläsare: Jägmästare A. Schard.

Ämnen: I. Några aktuella jaktvårdsproblem.

II. Minnen från resor och jakter. (Ljusbilder)

Tisdag den 5 april kl. 7 em.

Föreläsare: Rektor C. Ringmar.

Ämnen: Före och efter världskriget. (Ljusbilder)

— Två föreläsningar. —

Torsdag den 7 april kl. 7 em.

Föreläsare: Direktör J. E. Sidén.

Ämne: Översikt av ärftlighetsproblemen och deras praktiska betydelse. (Ljusbilder)

— Två föreläsningar —

Fredag den 8 april kl. 7 em.

Föreläsare: Pastor Gust. Lundström.

Ämnen: I. Något om Oxford-grupprörelsen.

II. Den nya psalmboken.

Föreläsningarna börja precis kl. 7 och 8,30 em. med 30 min. paus mellan varje föreläsning. KAFFESERVERING.

Deltagarkort, gällande som inträdesbiljett till samtliga föreläsningar, tillhandahållas för 1:- kr. pr. st.

Entré 25 öre.

Välkomna till dessa givande och värdefulla föreläsningar
BYGDEGÅRDSFÖRENINGEN.

Lantbruksförbund, Riksförbundet för Landsbygdens Folk och Svenska Landsbygdens Studieförbund. Rörelsen hade med andra ord en påtaglig förankring inom jordbruket och bland landets bönder.

I Jämtlands län byggdes den första bygdegården 1935 i Tandsbyn. Det var en grupp på 17 yngre bybor, ledda av författaren Per Nilsson Tannér, som drev byggnadsprojektet. De utarbetade ritningar, samlade och lånade ihop pengar, köpte tomt, tillverkade möbler och armatur, skaffade fram servis, köksutrustning osv.

"Ingen av de sjutton hade någon närmare kunskap om hur en bygdegård borde se ut, hur en sådan skulle göras mest ändamålsenlig eller hur den över huvudtaget skulle användas. Man visste bara, att man hade femtusen kronor och att man fick låna lika mycket i banken med hela föreningen som borgensmän. Inom denna kostnadsram skulle man alltså timra ett nytt slags tempel i bygden, och alla var på det klara med, att det måste bli större, vackrare och varmare än de förfallna föreningshus som stod och spökade i många andra byar. Här skulle bli något up to date!"

(Per Nilsson Tannér, Det hände i en by. Stockholm 1950.)

Bygdegården i Tandsbyn blev snabbt ett centrum i bygden. Man arrangerade årligen lokala revyer och stora sommarfester. Konstutställningar och filmvisningar var en del av programverksamheten. Föreningen uppfann också en egen programidé som man kallade bygdegårdssamkväm. Dessa hölls en eller två söndagkvällar per månad och bestod av ett föredrag följt av någon musikunderhållning och som avslutning dans. I inträdet ingick kaffe med dopp. Det hölls vidare trädgårdskurser, svamp-exkursioner och konserveringskurser. Naturligtvis utnyttjades huset även för sammanträden och möten av olika slag; politiska, fackliga, kyrkliga och rent ideella. Bygdegården i Tandsbyn har hyst en bred verksamhet som väl uppfyller föreningens motto som finns inskrivet vid husets entré - *"Bygden blir vad Du gör den till"*.

Bygdegården reparerades och byggdes ut vid flera tillfällen. I samband med en sådan utbyggnad var Tandsbyns bygdegårdsförening en av de föreningar som hade en ansökan insänd till Statens nämnd för samlingslokaler när den höll sitt första sammanträde 1942.

Bygdegårdsföreningar växte upp på många håll under 1940- och 50-talet, 1952 fanns 23 bygdegårdsföreningar i länet. Ordenshusens tid var på många sätt förbi och de nya samlingslokaler som byggdes var i allmänhet bygdegårdar eller Folkets Hus. Nykterhetsrörelsen, som under lång tid dominerat ifråga om samlingslokaler, såg sig nu omsprungna av den nya tidens rörelser.

"Det allvarligaste problemet just nu för våra ordenshus är dock de bygdegårdsföreningar, vilka som svampar växer upp ur jorden."

(Brev från IOGT-NTO i Jämtlands län till Ordenshuskommitténs direktor i Stockholm, 1946.)

I byn Ottsjön i Föllinge hade man länge varit i behov av en samlingslokal. 1946 tog IOGT-logen initiativ till att det bildades en bygdegårdsförening med syfte att bygga ett byns eget hus. Man upprättade ritningar, samlade in pengar och virke men föreningen fick varken byggnadstillstånd eller

statligt stöd. Efter ytterligare resultatlösa försök att få statsmakternas stöd beslöt man till slut att bygga själv med visst anslag från kommun och skogsbolag. 1955 invigdes huset som sedan dess varit i flitig användning. Danserna flyttades in från dansbanan och kunde nu arrangeras även vintertid. En filmprojektor installerades och 1958 gavs inte mindre än 32 föreställningar med i genomsnitt 62 besökare. Filmverksamheten upphörde 1967 och även dansarrangemangen gick samma öde till mötes.

I samband med en återinflyttning till byn fylldes även bygdegården med nytt liv. Sedan slutet av 1970-talet anordnar man bingokvällar en kväll i månaden. Syftet är främst att dra in pengar till föreningen men bingokvällarna skapar också en träffpunkt där de flesta sluter upp, oavsett om man är road av bingospel eller ej. Bygdegården har övertagit byns årliga lucia- och valborgsfirande samt höstens traditionella skördauktion. Bygdegården har på många sätt blivit byns centrum.

SAMMANFATTNING OCH ANALYS

Modernisering och utveckling

De ekonomiska föreningarna har på ett aktivt sätt bidragit till att modernisera och utveckla lokalsamhället under 1800- och 1900-talet. Samarbetet inom föreningsrörelsen har drivit på utvecklingen inom jordbruket, handeln, samhällsservicen, hushållsarbetet, boendet osv. Det ekonomiska samarbetet har möjliggjort standardhöjning och social utveckling inom en rad olika samhällsområden. Med den ekonomiska föreningen som bas har det skapats badhus och tvättstugor, lokal eldistribution, mejerier, handelsverksamhet för hushållen och jordbruken, bostäder, samlingslokaler osv.

Lite tillspetsat kan man kanske se det som att de ekonomiska föreningarna bidragit till att förvandla smutsiga, olönsamma, outvecklade bybor och stadsbor till ett elupplyst, renligt, samarbetade samt socialt- och ekonomiskt tänkande - modernt folk! Ta som exempel alla de enskilda bönder som genom mejerirörelsen inordnade sig i en större organisation i syfte att effektivisera mjölkhanteringen. Här gick det inte längre att hålla korna på skogen sommartid. Fäbodriften fick överges i det vällovliga syftet att rationalisera boskapsskötseln.

♦

Resultat

Många av initiativen har tagits på landsbygden och i mindre samhällen. Sammanlagt har inventeringen registrerat **3 132 ekonomiska föreningar** som bildats i Jämtlands län. Inventeringen omfattar perioden 1866-1993. Den tidigaste ekonomiska förening som inventerats är Lits Hushållsförening som bildades 1866. Idag finns knappt 400 verksamma ekonomiska föreningar (Ronnby, Den lokala kraften. Falköping 1995).

Inventeringens kvantitativa resultaten redovisas sist i rapporten. Alla inventerade föreningar listas och grupperas efter kommun respektive efter typ av förening. Här finns också sammanställningar i form av diagram.

Man kan se tre tydliga toppar när det gäller föreningsbildandet, 1910- respektive 1940- och 1980-talet. Ökningen av föreningar på 1940-talet hänger med all sannolikhet samman med att statens engagemang utvecklades under detta decennium. Det öppnades plötsligt möjligheter att söka statsbidrag för lokala verksamheter. Staten utvidgade sitt arbetsfält till områden som tidigare enbart sköts genom enskilda initiativ, exempelvis via de ekonomiska föreningarna.

Betydligt svårare ter det sig att förklara den förhållandevis stora kooperativa aktiviteten under 1900-talets början. En av flera förklaringar

kan vara att föreningslivet som helhet blivit ordentligt etablerat i samhället. Man hade skaffat sig kunskaper och erfarenheter från detta nya föreningsliv. Den politiska demokratin var i stort sett genomförd och arbetet för ekonomiska rättigheter blev mer intensivt. Fortfarande bodde större delen av befolkningen kvar på landsbygden där behovet av moderniseringar började ge sig till känna inom många områden. Här fanns ekonomiska och sociala behov och samtidigt många människor som i samarbete kunde ta sig an behoven.

Utvecklingen på 1980-talet hänger rätt tydligt samman med nedrustningen av den offentliga sektorn och behovet av att hitta alternativa lösningar inom bland annat vården och omsorgen. Efter en period med "det starka samhället" där ansvaret för samhällsservicen i de flesta fall vilat på den offentliga sektorn, har kommit en period där det åter finns stora behov av frivilliga föreningslösningar på samhällsbehov av olika slag.

Ursprunget till det ekonomiska samarbetet finns naturligtvis i vetenskapen om att samarbetet är nödvändigt för överlevnadens skull. Vissa samhällsfunktioner kan inte klaras av med mindre än att enskilda individer går samman. Rötterna till det förgrenade samarbetet kan sökas i traditionen från byalaget och sockenstämman där det lokala samarbetet funnits länge. Den starka och väl förgrenade nykterhetsrörelsen i länet har också varit viktig. I dessa tidiga stämmor och föreningar har man lärt sig föreningslivets teknik och möjlighet. Man har samtidigt skapat en tradition av folkligt baserad demokrati. Det finns alltså en tradition av "nedifrånaktivitet" och gemensamt ansvar.

Det föreningsburna ekonomiska samarbetet kanske har fått en särställning i vår region där storskaliga satsningar lyst med sin frånvaro. Det har inte skett många stora industrisatsningar från det privata näringslivet. De geografiska förhållandena med en stor andelen landsbygd och små relativt fattiga kommuner har möjligen också gynnat bildandet av ekonomiska föreningar. Man har dels haft långt till någon centralort med dess service och möjligheter och man har inte heller kunnat räkna med några större satsningar utifrån. De lokala behoven har man i stor utsträckning fått lösa lokalt.

Flera av dessa föreningsbildningar har dock varit "uppifrån initierade" i ett slags folkbildnings- och moderniseringssyfte. Här kan tas som exempel den badhusrörelse som under 1930- och 40-talen med starkt statligt stöd gick ut i en massiv kampanj för öka antalet lokala badhus. Representanter från hushållningssällskap, sociala myndigheter och folkbildning har aktivt propagerat för gemensamma initiativ inom olika samhällsområden. Man har delvis kunnat styra utvecklingen genom detaljerade bidragsregler. Möjligheterna till statligt stöd har också i sig varit en pådrivande faktor för föreningsbildandet.

De ekonomiska föreningarna har ofta fungerat med ett mycket påtagligt praktiskt och ekonomiskt syfte. När ändamålet var uppfyllt eller kunde uppnås på bättre sätt i en annan organisation har verksamheten i allmänhet upphört. De ekonomiska föreningarna kan därför ses som goda indikatorer på samhällsutveckling. I takt med att de enskilda hushållen

Uppifrån och nedifrån

fått en höjd boendestandard har exempelvis behoven av gemensamma lösningar när det gäller tvätt och bad minskat.

Liksom samhällsutvecklingen i stort har stora delar av de kooperativa verksamheterna genomgått en omfattande rationalisering och centralisering. I ett ekonomiskt perspektiv kan den enskilda föreningen till sist bli ett hinder på vägen mot det större målet som exempelvis effektiv elförsörjning, rationell mejerinäring osv. Inte minst i ett regionalt eller nationellt perspektiv kan detta krassa ekonomiska perspektiv vara gällande.

Det ekonomiska samarbetet människor emellan har emellertid också varit och är en viktig del av det civila samhället. Det har aktivt bidragit till att skapa band mellan bybor och andra, skapat gemenskap och lokal identitet. Vid sidan av de rent praktiska och ekonomiska resultaten finns också ett socialt och kulturellt perspektiv på de ekonomiska föreningarna. Alla dessa föreningsaktiviteter, möten, telefonsamtal, insamlingslistor, kvällar med frivilligt arbete, gemensamma ansträngningar att söka bidrag osv, skapar naturligtvis sociala värden för lokalsamhället. Man lär känna varandra och lär sig samarbeta trots eventuella politiska och sociala olikheter. Man utvecklar kontakter av olika slag, vänskapsband knyts och man får förtroende för varandra.

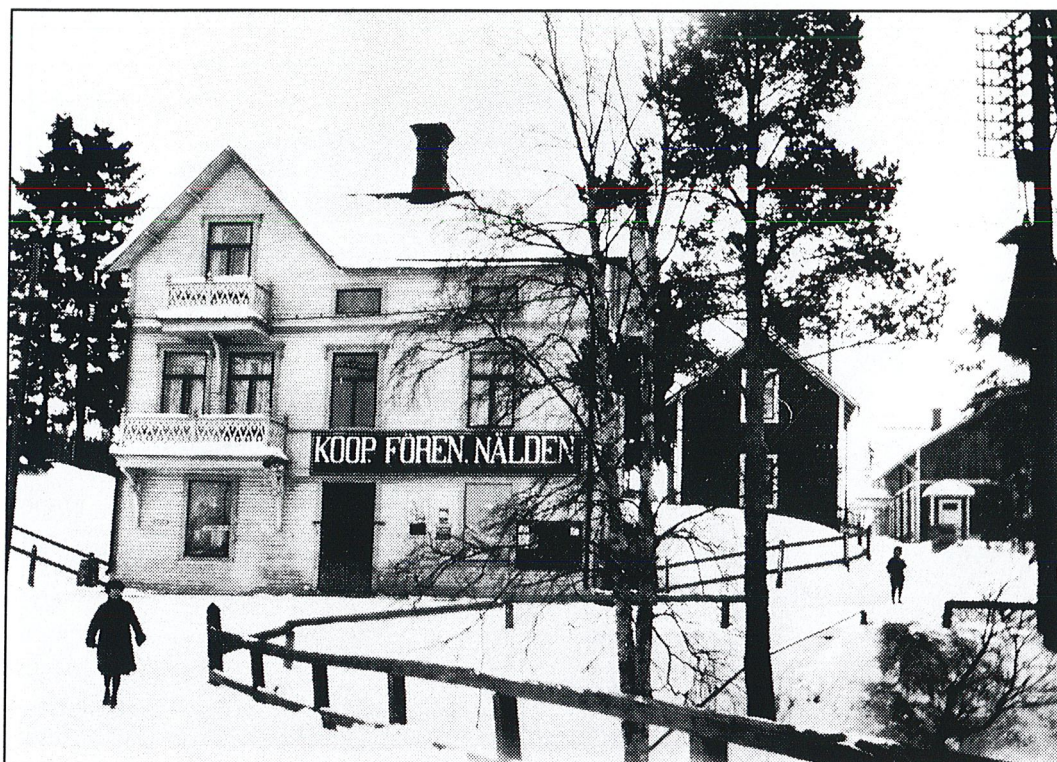
När det gäller de ekonomiska föreningarna finns alltså några inbyggda motsättningar. Här finns en motsättning mellan de ekonomiska intressen och de sociala/kulturella värden som föreningarna kan stå för. En annan konflikt är den som kan uppstå mellan ett lokalt underifrån-perspektiv och de krav på effektivitet och modernitet som ett regionalt eller nationellt perspektiv kan representera. Så kunde exempelvis Nils G. Åsling i en beskrivning av lantmannarörelsen år 1954 se hur man hade att välja mellan att stå stilla i utvecklingen eller att gå framåt. De lokala lantmannaföreningarna beskrivs som *"...ett närmast föräldrat organisationsled, som legat hindrande i vägen för en önskvärd utveckling av distributionen."* (Lantmännens Centralförening i Jämtlands län, historik 1954)

På lokal nivå däremot kan det finnas ett egenvärde i att ha kvar den egna föreningen, hur olönsam eller ineffektiv den än må vara.

De ekonomiska föreningarna kombinerar föreningslivets demokratiska struktur och medlemmarnas behov med en strävan efter ekonomiskt utbyte. I bästa fall kan detta vara en oslagbar kombination som gynnar såväl enskilda människor som en hel bygd eller ett samhälle. Den ekonomiska föreningen ställer överallt samma krav på aktiva insatser från medlemmarna. Den lokala utvecklingen skapas av de lokala krafterna. Författaren Per Nilsson Tannér, som var mycket aktiv inom bygdegårdsrörelsen, har sammanfattat detta på ett bra sätt.

"Och det mesta skall man göra själv - inte hoppas på andra, inte sitta sysslolös medan man väntar på de feta bidragen och anslagen. Nej man behöver inte skriva något vackert och braskande program. Det finns uppgifter ändå. Det gäller bara att passa in uppgifterna i rätt sammanhang och miljö. Man får vackert låta bli att lägga upp riksmallar och schematiska program. Varje bygd har sitt ansikte, sina människor, krav, ambitioner, intressen och åsikter. Varje tid har också sina ideal, och det som är aktuellt idag kan vara förlegat imorgon."

(Per Nilsson Tannér, Det hände i en by. Stockholm 1950)

*Kooperativa föreningen i Näliden hade butik i denna fastighet från 1911-1926.
Foto: Jämtlands läns museum.*

*Konsumaffären i Mattmar omkring 1920. Anna Lauritsson och John Olsson arbetar i butiken.
Foto: Jämtlands läns museum.*

Tavnäs föreningshus vid invigningen 1904. Logen Thron av IOGT hade bildats i Tavnäs 1883. Sedan 1890-talet hade föreningen samlat in pengar för att bygga ett eget hus. En byggnadsförening bildades för att ansvara för husets uppbyggnad och förvaltning. Idag är huset renoverat och byggnadsminnesförklarat. Huset ägs och drivs av en fristående byförening.
Foto: Jämtlands läns museum.

Folkets Hus i Hissmofors byggdes 1924 efter en typritning från LO. Redan 1909 skulle ett hus ha byggts, men storstrejken kom emellan och stoppade planerna. Idag är huset renoverat och byggnadsminnesförklarat. Foto: Jämtlands läns museum.

Nykterhetslogen Aurora på Rödön bildades 1883. 1898 bildade man en separat byggnadsförening vars uppgift var att uppföra ett eget hus. Här ser vi medlemmarna samlade framför sitt hus omkring år 1903. Huset är idag ombildat till bygdegård. Foto: Jämtlands läns museum.

*Logen Aurora har fest i förenings-
huset år 1940.
Foto: Jämtlands läns museum.*

1930 bildades den första bostadsrättsföreningen i Östersund, Abborren 3. Vid Brunflövägen byggdes ett hus med 27 lägenheter. I oktober 1931 hade hyresgästerna flyttat in. Foto: Petrus Melander/Jämtlands läns museum.

Byggnadsarbetarna samlade vid bygget av den andra HSB-fastigheten i kvarteret Abborren. Foto: Jämtlands läns museum.

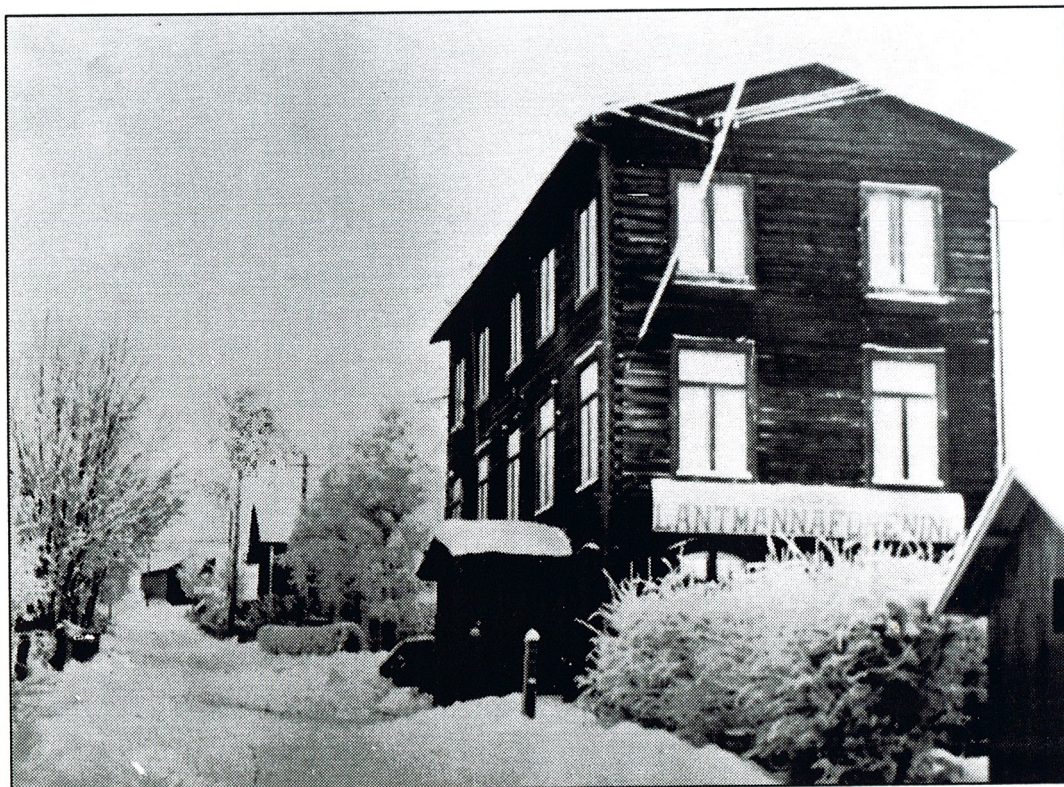

Nyktterhetsrörelsen låg bakom Korpens klubbstuga i Spikbodarna. Här ser vi några byggare 1926, från vänster Knut Jonsson, Olle Björås, Conrad Bylin och Eric Norén.
Foto: Jämtlands läns museum.

1909 bildades Lantmännens Centralförening i Jämtlands län där enskilda lantman- och mejeriföreningar ingick. Här har man samlats för gemensam utflykt, ca 1915. Foto: Jämtlands läns museum.

*Mörsils lantmannaförening startade egen handelsbod 1916.
Foto: Albert Jakobsson/Jämtlands läns museum.*

För att samordna mejeriverksamheten bildades 1908 Jämtlands Ostmejeriers Centralorganisation. Organisationen skötte produktionen och marknadsföringen åt de 14 anslutna mejeriföreningarna. Här ses föreningens initiativtagare och disponent Nils Zetterström (till vänster) tillsammans med några av föreningens anställda mejerskor. Foto: Jämtlands läns museum.

Jämtlands Ostmejeriers Centralförening arbetade bland annat med tillsyn och rådgivning för att öka kvalitén vid osttillverkningen.

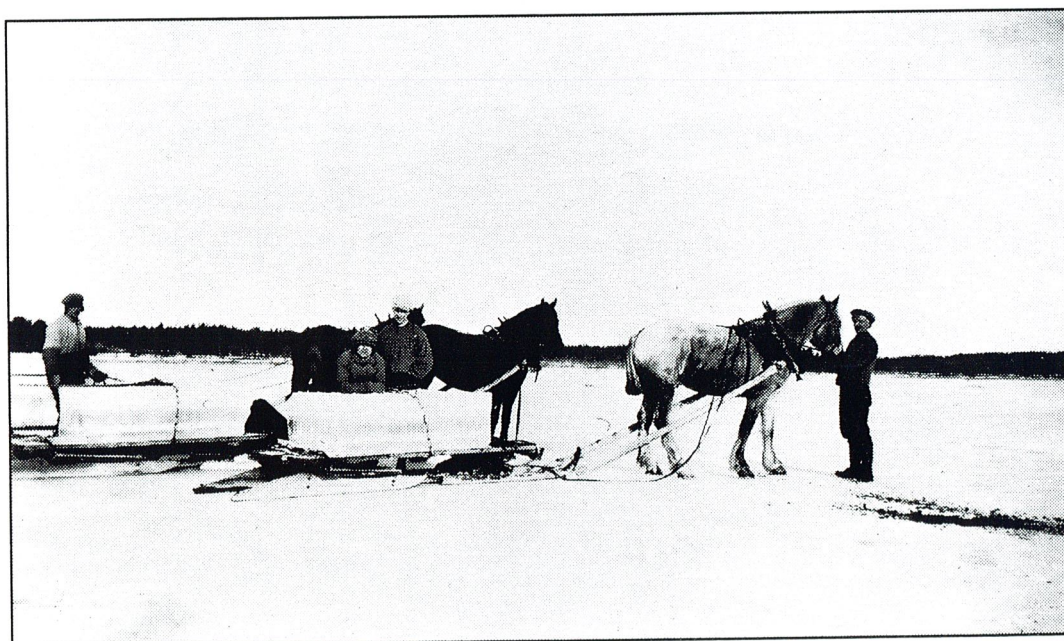
Elna Lönn var anställd som "Resemejerska" och reste runt i länet för att inspektera smör och osttillverkningen i mejerier och en del fäbodrar.

Foto: Jämtlands läns museum.

*Samsta mejeriförening bildades 1910, men mejeri-
verksamhet bedrevs redan
på 1890-talet. Här är en
mjölkleverans på väg till
mejeriet. Foto: Jämtlands
läns museum.*

*Mejerierna behövde stora mängder is för att kyla mjölken. Varje delägare hade ansvar för att leverera en viss mängd is. Här ses en grupp iskörare på väg till Dille Mejeri 1932.
Foto: Jämtlands läns museum.*

*Trångsvikens mejeri 1912. Mannen till höger är mejeriets disponent Nils Persson.
Foto: Amalie Huczowski/Jämtlands läns museum.*

*Ovikens mejeri 1909, tre år efter att mejeriföreningen bildats.
Foto: Nils Thomasson/Jämtlands läns museum.*

Utan rinnande vatten och badrum fick hygien skötas med hjälp av tvättfat.

Foto: Jämtlands län museum

Tvätten var kanske det tyngsta och besvärligaste kvinnoarbetet. Vintertid undvek man i möjligaste mån att tvätta. Under sommarhalvåret tvättade man vid något vattendrag i närheten. Här en tvättbild från Bydalen. Foto: Jämtlands län museum

Käloms bad- och tvättstugeförening byggde en gemensam bad- och tvättstuga 1940. 1968 brann huset men återuppbyggdes igen. Foto: Jämtlands län museum

Aspås badhusförening bildades 1937. Man byggde eget badhus med omklädningsrum, tvättrum, bastu och badkarsavdelning. Här ses tre bybor som varit med om både det första och sista badet i Aspås badhus. Fr v. Pelle Östgren, Lasse Larsson och Wiktor Olofsson. Foto: Bo Oscarsson

KÄLLOR OCH LITTERATUR

Otryckta källor

Föreningsarkivet i Jämtlands län

Protokoll mm från följande föreningar:

Folkets Hus Hissmofors
Hede badhusförening
Hoverbergs badhusförening
Kärlekens hem, Logen 324 av IOGT byggnadsförening
Lantmännens centralförening i Jämtlands län
Laxsjö badhusförening
Lockne mejeriförening
Norderåsens diskussions och lantmannaförening
Nyhems lantmannaförening
Orrvikens badhusförening
Pilgrimstads mejeriförening
Tandsbyns bygdegårdsförening
Östersunds godtemplares byggnadsaktiebolag

Föreningsinventering i Bergs kommun, rapport 1991, del 1
Föreningsinventering i Härjedalens kommun, rapport 1990, del 1
Föreningsinventering i Krokoms kommun, rapport 1985, del 1
Föreningsinventering i Östersunds kommun, rapport 1988, del 1

Inventering av folkrörelsernas byggnader i Bergs kommun, rapport 1991
Inventering av folkrörelsernas byggnader i Härjedalens kommun, rapport 1990
Inventering av folkrörelsernas byggnader i Östersunds kommun, rapport 1988

Landsarkivet i Östersund

Landskansliet; Föreningsregister 1897-1953, Bostadsrättsregister 1931-1953
Jämtlands läns Hushållningssällskap; Handlingar rörande mejeriföreningar med flera föreningar

Länsstyrelsen i Jämtlands län

Föreningsregister 1954-1975

Kooperativ Utveckling i Jämtlands län

Register över "Nya kooperativa föreningar i Jämtlands län", 1993

HSB Jämtlands län

Bostadsrättsföreningen Instrumentmakaren

Tryckta källor

Offentligt tryck

SOS Kooperativ verksamhet i Sverige 1911-1916, 1933-1948, 1961
SOU 1979:62 Kooperationen i Sverige. Betänkande av kooperationsutredningen.
Statistisk årsbok 1993, SCB

- Andersson, Karl-Ingvar. Ideell förening - redovisning, beskattning. Borås 1981.
- Av egen kraft - Jämtkraft 1889-1989, red. Kjell Hansen. Uddevalla 1989.
- Bartilson, Sven. Att skapa kooperativ. Göteborg 1990.
- Bodsjöboken 1981.
- Frykman, Jonas/Löfgren, Orvar. Den kultiverade människan. Stockholm 1981.
- Förening i byn. Om föreningslivets betydelse i glesbygden. Folkrorelsernas arkiv i Jämtlands län, rapport 1992:1.
- Glesbygdens livskraft. Högskolan i Östersund 1985:1.
- Hansen, Kjell. Under eget tak. Om folkrörelsebyggnader i Jämtlands län. I: HUR nr 4, skriftserie av Landsarkivet i Östersund och Folkrorelsernas arkiv i Jämtlands län. Uddevalla 1991.
- Informell ekonomi i glesbygd, red. Hans Wallentin. Stockholm 1985.
- Isaksson, Olof. Bystämma och bystadga. Uppsala 1967.
- Jämtland och Härjedalens historia, del 5, 1880-1980, red. Mats Rolén. Östersund 1990.
- Jämtlands läns Åkeriförening 50 år, Z-åkarna. Östersund 1989.
- Jämtlands läns erkända sjukkasse och dess föregångare. Östersund 1953.
- Kooperativ årsbok 1981. Föreningen kooperativa studier. Stockholm 1982.
- Kooperativ årsbok 1993. Föreningen kooperativa studier. Stockholm 1993.
- Johansson, Levi. Om renlighetsförhållanden i Frostviken. I: Svenska landsmål och svenskt folkliv 1927.
- Johansson, Tore. Kooperationen i årtal. Helsingborg 1981.
- Kardell, S. J. Jämtlands läns hushållningssällskap 1817-1917. Stockholm 1917.
- Lagen om ekonomiska föreningar 1951. Utgiven av Erik Hagberg, Sal. Nisell. Stockholm 1981.
- Lindberg, Bertil. När vi satte tak över demokratin. Hässleholm 1993.
- Livstycken, red. Maria Larsson/Monica Gustavsson. Folkrorelsernas arkiv i Jämtlands län. Uddevalla 1993.
- Lorendahl, Bengt. Nykooperation och regionutveckling. Östersund 1994.
- Lundén, Björn. Ekonomiska föreningar. Att starta och driva kooperativ. Falun 1993.
- Mallmén, Anders. Lagen om ekonomiska föreningar 1987. Stockholm 1989.
- Micheletti, Michele. Det civila samhället och staten. Göteborg 1994.
- Müller, Hans. Konsumtionsföreningarna, deras väsen, grundsatser och nytta. Oskarshamn 1909.
- Mötesplatser - en bok om bygdegårdsrörelsen i Sverige, red. Hans Davidsson. Vadstena 1994.
- Patent- och registreringsverket. Tips och råd vid registrering av ekonomiska föreningar. Värnamo 1993.
- Putnam, Robert. Den fungerande demokratin. Stockholm 1996.
- Ronnby, Alf. Den lokala kraften. Falköping 1995.
- Ryde, Helge. Tjurföreningar. Norrtälje 1934.
- Rörelserna, red. Friberg, M./Galtung, J. Stockholm 1984.
- Påhlman, A./Sjölin W. Arbetarföreningarna i Sverige 1850-1900. Stockholm 1944.
- Sjölin, W. Kooperationen i Östersund 1869-1949. Stockholm 1949.
- Solberger, Einar. Koopen mitt i byn. Stockholm 1980.
- Svedjeland, Knut. Från bymejeri till storindustri. Östersund 1964.
- Svensson, Ann. En vandring i Östersunds byggnadshistoria. Östersund 1983.
- Svensson, Bosse. Bönder i Jämtland och Härjedalen. Bräcke 1991.
- Wikström, Harry. Vad säger den nya föreningslagen? Aktuell information 2. Stockholm 1952.
- Östersunds historia del III. Uddevalla 1986.
- 50 år med HSB i Jämtland. Kalmar 1981.

BILAGOR

STATISTIK _____ STATISTIK 1

TOPOGRAFISKT REGISTER ÖVER EKONOMISKA FÖRENINGAR

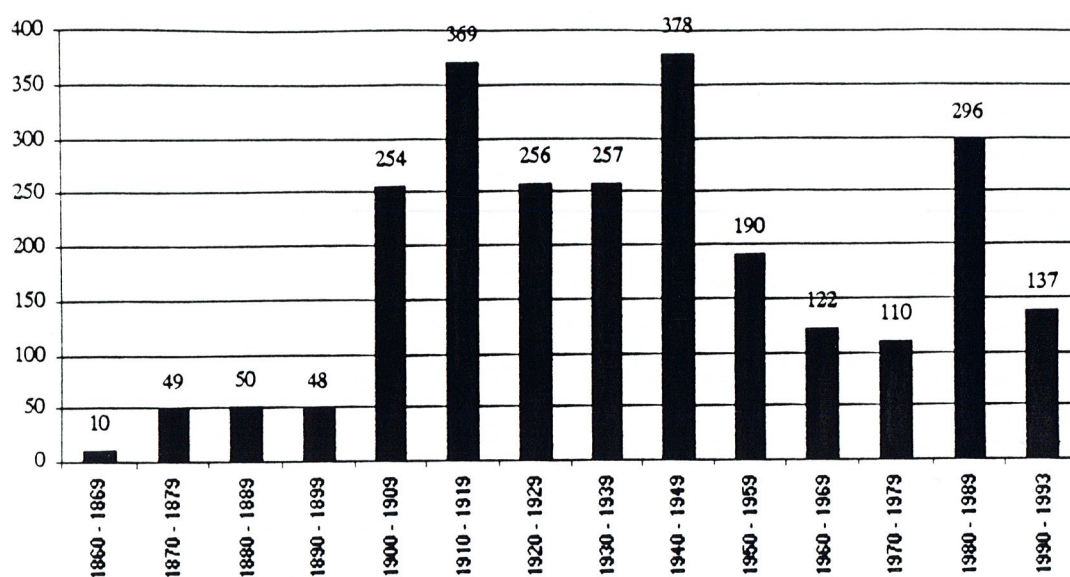
I JÄMTLANDS LÄN 1866-1993 _____ TOPOGRAFISKT REGISTER 7

Bergs kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 7
Bräcke kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 12
Härjedalens kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 16
Krokoms kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 22
Ragunda kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 30
Strömsunds kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 33
Åre kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 39
Östersunds kommun	TOPOGRAFISKT REGISTER 45

Sammanställning över ekonomiska föreningar som bildats i Jämtlands län 1866-1993

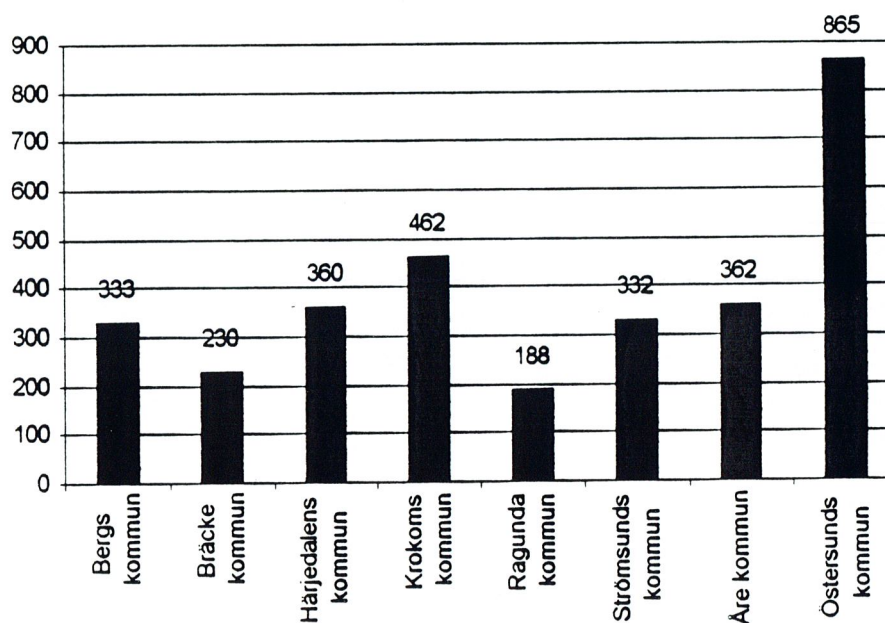
Bostads- och byggnadsföreningar	961	Rese- och transportföreningar	95
Bostadsrättsföreningar	424	Bilföreningar	68
Byggnadsföreningar	475	Brygg- och hamnföreningar	15
Fastighetsföreningar	62	Båtföreningar	5
Hushållets ekonomiska föreningar	755	Inköpsföreningar	7
Badhus- och tvättstugeföreningar	163	Övriga ekonomiska föreningar	312
Elföreningar	168	Caféverksamhet	1
Frysföreningar	53	Maskinsamverkan	15
Handels- och konsumtionsföreningar	243	Sjukkassor och försäkringsbolag	97
Vattenföreningar	128	Såg- och flottningsföreningar	108
Jordbrukets ekonomiska	800	Flottningsföreningar	
Jordbrukskassor och föreningsbanker	54	Sågföreningar	
Föreningsbanker		Övriga	91
Jordbrukskassor		Biografer och tidningar	
Lantmannaföreningar	84	Caféverksamhet	
Mejerier	117	Samfällighetsföreningar	
Tjurföreningar	337	Sjukvård	
Övriga avelsföreningar	133	Skolverksamhet	
Får- och baggavelsföreningar		Telefonföreningar	
Galtföreningar		Turistföreningar och	
Getavelsföreningar		Vägföreningar	
Hästavelsföreningar			
Pälsdjursavelsföreningar			
Renavelsföreningar			
Övriga föreningar inom jordbruket	75		
Biodlarföreningar			
Fröodlingsföreningar			
Mjölkkontrollföreningar			
Sambruk			
Sambruksföreningar			
Slakteriföreningar			
Torvströföreningar			
Trädgårds- och odlarföreningar			
Tröskföreningar			
Övriga			
Nykooperativa föreningar	209		
Barn- och äldreomsorg	60		
Byutvecklings- och	24		
Producentkooperativ	29		
Slöjd och hantverk	64		
Varukooperativ	32		
		Totalt antal föreningar:	3132

Diagram 8. Antal bildade ekonomiska föreningar i Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder.

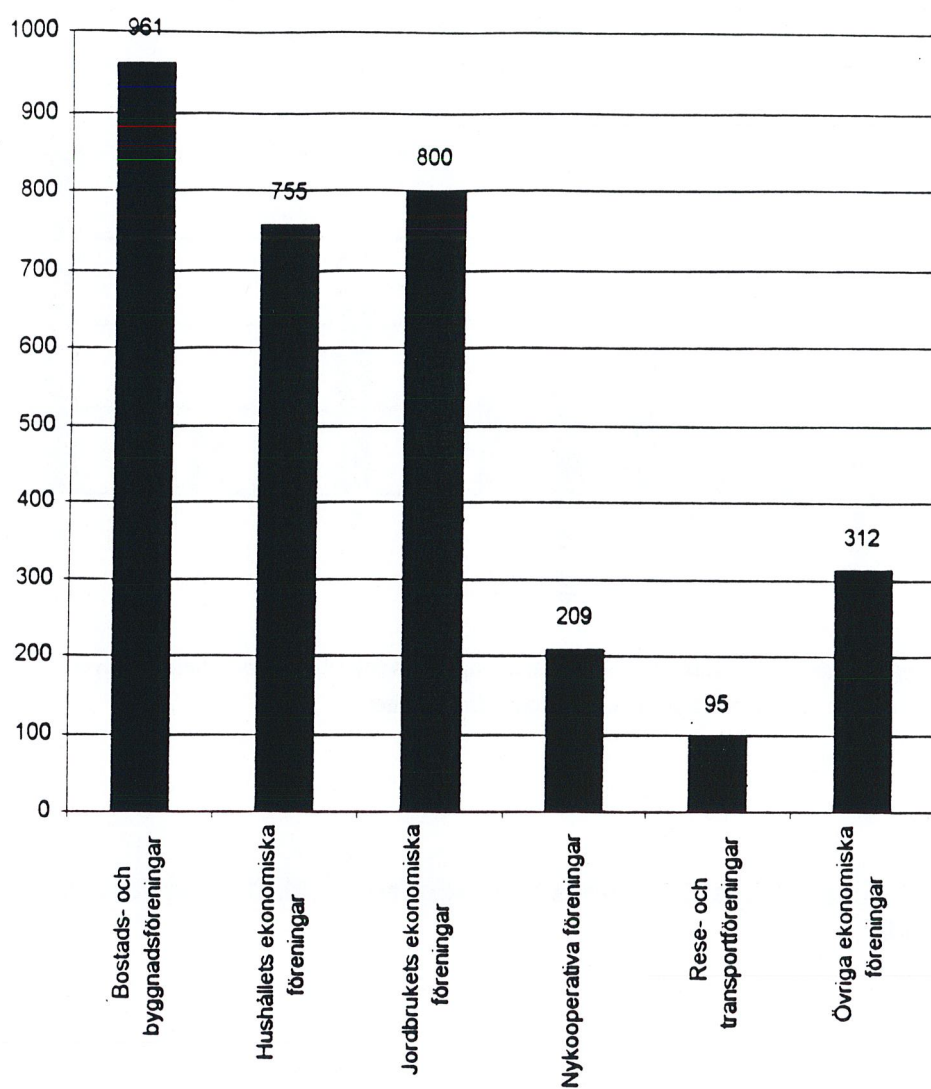
Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har inventerats 3132 föreningar, varav 606 saknar bildandeår och ej ingår i diagrammet.

Diagram 9. Antal bildade ekonomiska föreningar i Jämtlands län 1866-1993, fördelade på länets kommuner.

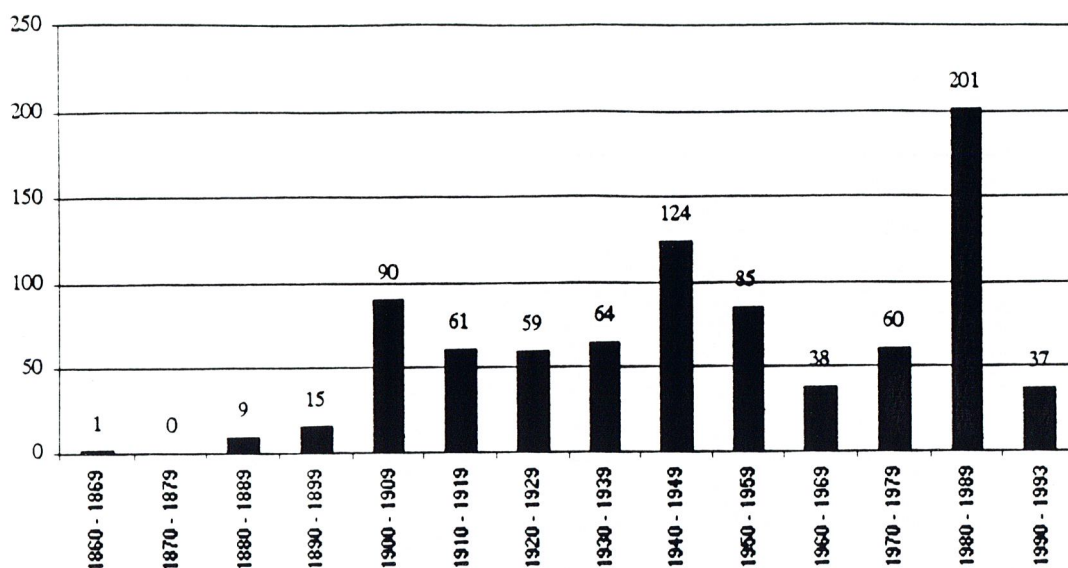
Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996.

Diagram 10. Antal bildade ekonomiska föreningar i Jämtlands län 1866-1993, fördelade på typ av förening.

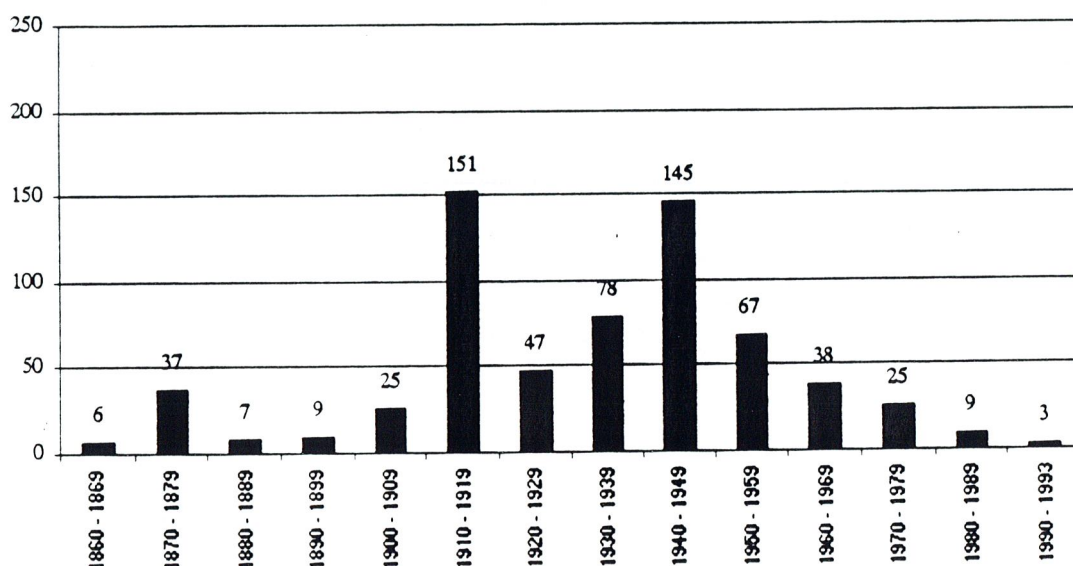
Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996.

Diagram 11. Antal bildade bostads- och byggnadsföreningar i Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder.

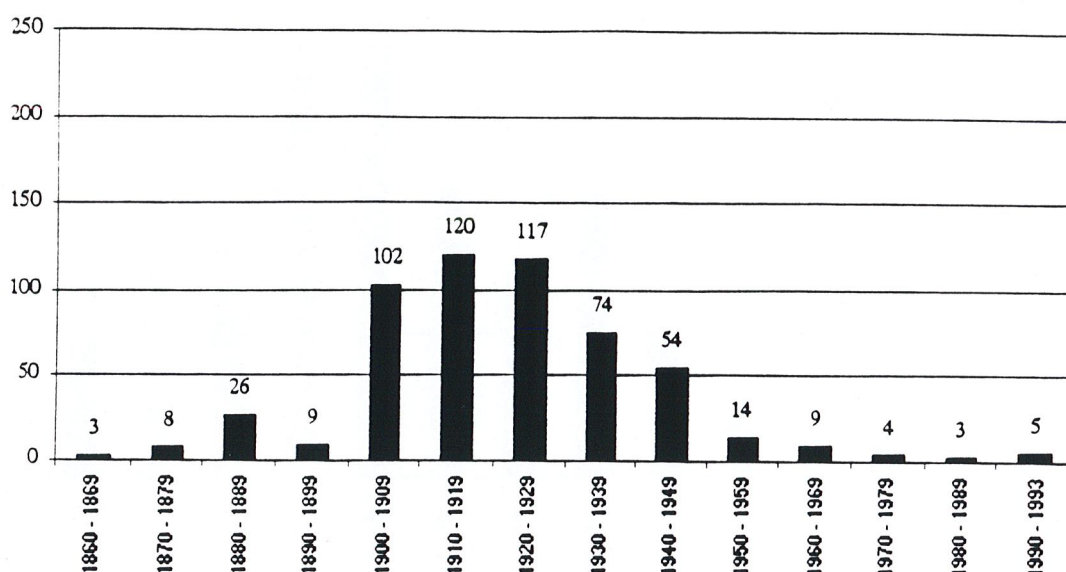
Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har inventerats 961 föreningar, varav 117 saknar bildandeår och ej ingår i diagrammet.

Diagram 12. Antal bildade ekonomiska föreningar inom hushållet, Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder.

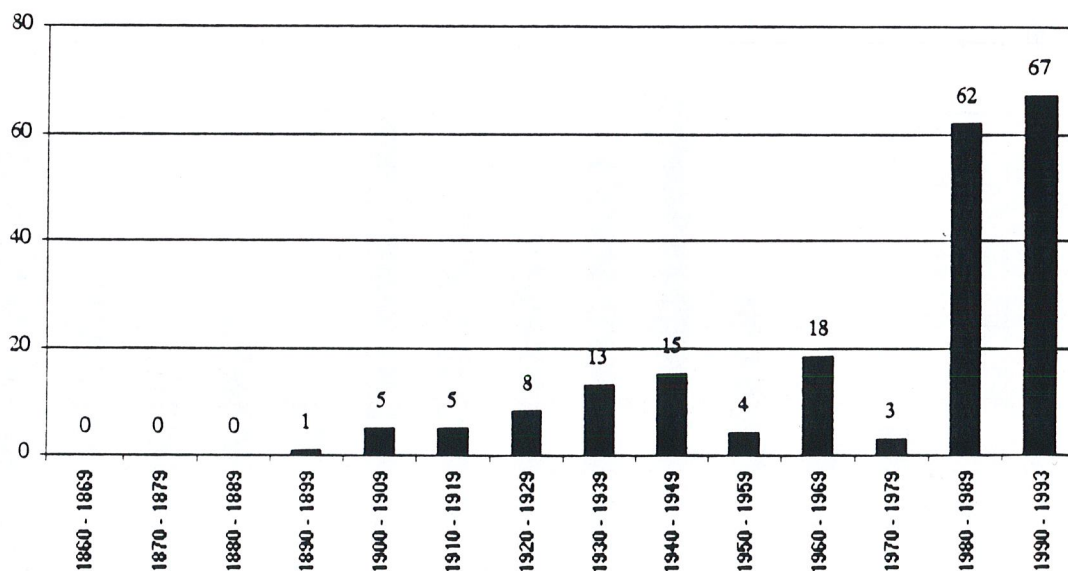
Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har inventerats 755 föreningar, varav 108 saknar bildandeår och ej ingår i diagrammet.

Diagram 13. Antal bildade ekonomiska föreningar inom jordbruket, Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder

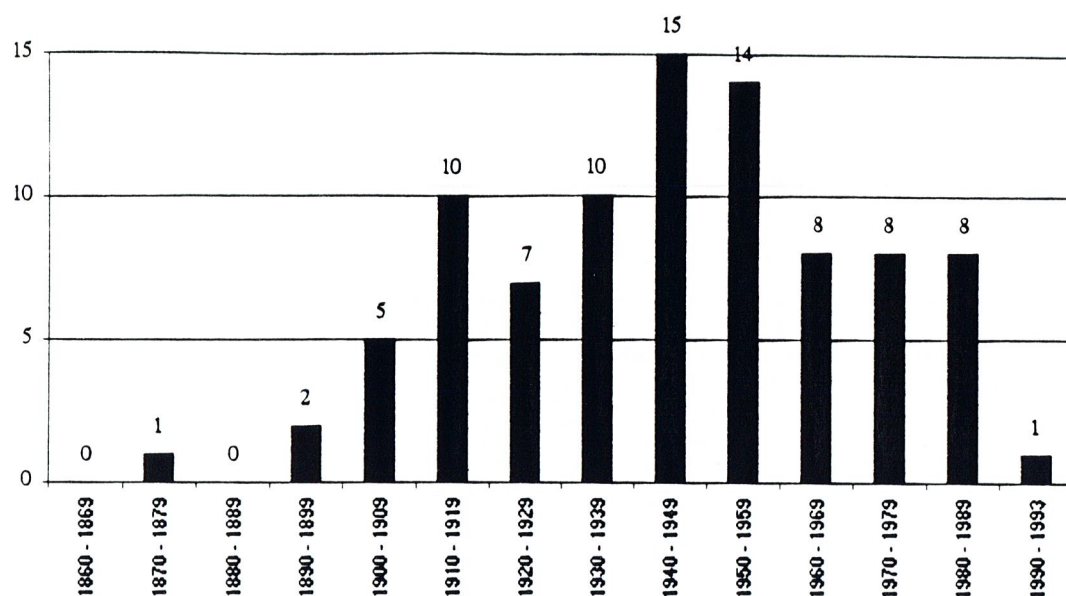
Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har inventerats 800 föreningar, varav 252 saknar bildandeår och ej ingår i diagrammet.

Diagram 14. Antal bildade nykooperativa föreningar i Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder.

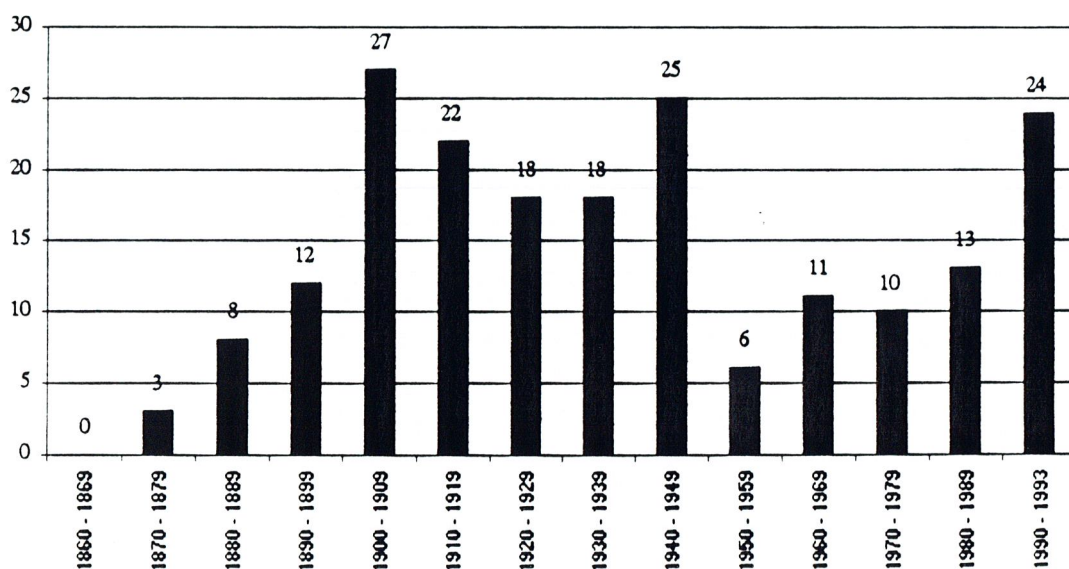
Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har inventerats 209 föreningar, varav 8 saknar bildandeår och ej ingår i diagrammet. OBS Hit har även förts äldre föreningar med samma verksamhetsområde som de "nykooperativa" föreningarna.

Diagram 15. Antal bildade rese- och transportföreningar i Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder.

Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har inventerats 95 föreningar, varav 6 saknar bildandeår och ej ingår i diagrammet.

Diagram 16. Antal bildade övriga ekonomiska föreningar i Jämtlands län, fördelade på 10-årsperioder.

Källa: Föreningsarkivet i Jämtlands län. Sammanställning av inventering 1996. Totalt har inventerats 312 föreningar, varav 115 saknar bildandeår och ej ingår i diagrammet.

BERGS KOMMUN

Bostads- och byggnadsföreningar

Bostadsrättsföreningar

Katrina, Brf
Klövsjöby, Brf

Byggnadsföreningar

Bergs andelsmejeriförenings byggnadskommitté
Bilsåsens byggnadsförening upa
Borgens väl upa, Föreningen
Brånans bygdegårdsförening
Böle byggnadsförening upa
Börtnans Folkets Hus upa, förening
Fixsjarnans byggnadsförening, Logen
Fjällblommans byggnadsförening upa, Logen
Folkets Hus i Klövsjö upa, Byggnadsföreningen
Folkets Hus i Asarna upa, Föreningen
Folkets Hus, upa, Byggnadsföreningen
Folkets Hus upa i Skålan, Byggnadsföreningen
Folkets Hus Asarna upa, Byggnadsföreningen
Furumo upa, Byggnadsföreningen
Gilhofs bygdegårdsförening upa
Gilhofs byggnadsförening upa
Gilhofs föreningshus upa, Byggnadsföreningen
Hackås föreningshus upa, Byggnadsföreningen
Hackås koop. byggnadsförening upa
Handsjöns byggnadsförening upa
Haverbergs bygdegårdsförening
Högarne byggnadsförening upa
John Erikssons byggnadsförening upa, Logen
Klövsjö bilagaraförening upa
Klövsjö bygdegårdsförening upa
Kvarnsjö byggnads- och badhusförening upa
Kvissle bygdegårdsförening
Kovragården, byggnadsförening

Bildad	Upphörd	Förvaras	Bildad	Upphörd	Förvaras
		Ljungdalen, Folkets Hus			
		Långsved bygdegårdsförening			
		Minerbrunns byggnadsförening upa, Logen 472	1900	1902	FAJ
		Myrstacken upa, Byggnadsföreningen	1916	upphörd	
		Myssjönässets bygdegårdsförening			
		Myssjönässets byggnadsförening upa			
1987		Norsgården	1987		FAJ
1987		Ovikens bygdegårdsförening upa	1945	1992	FAJ
		Ovikens föreningshus			
		Ovikens kristliga ungdomsförening upa	1919		
1929		Rälans goodtemplares byggnadsförening upa	1902	1970	FAJ
1910	upphörd	Rälans missionshus byggnadskassa	1960	1962	
1899	1975	Rörösjöns bygdegårdsförening upa	1944	1970	
		Senapskornet upa, Byggnadsföreningen	1906	1954-62	FAJ
1932	1949	Sigvardis byggnadsförening upa, Logen	1906	1970	FAJ
1932	1968-69	Sjöblommans byggnadsförening upa, Logen nr 462	1922	1970	FAJ
1911	1945	Skucku bygdegårdsförening	1988		
1905		Skucku ordenshus byggnadskommitté / Skucku föreningshus	1951	1988	FAJ
1909	upphörd	Skålans kristliga förening upa	1925		
1926	upphörd	Storhallen bygdegårdsförening			
1927		Storsjö bygdegårdsförening upa	1949		
1945	1992	Storsjö ungdomsförening upa	1930		
1937	upphörd	Svenstaviks bostadsförening upa	1925	1932	
1930	1971	Sångartanans ordenshus, Logen 4611	1949		FAJ
1949		Sällskapet för befrämjande af upplysning och kristlig tro upa	1914		
1919	upphörd	Sällskapet Rälans missionsförening	1895	1960	FAJ
1949		Sällskapet upplysning och sedlighet upa, förening	1882	1990	FAJ
1945		Sällskapet upplysningens vänner upa	1869		FAJ
1927	1939	Tro och hopp upa, Byggnadsföreningen	1903	1951	
1924	upphörd	Vigge bygdegårdsförening	1957		FAJ
		Vigge byggnadsförening upa	1918	upphörd	
1918		Vigge Folkets Hus upa, Byggnadsföreningen	1927	1958	FAJ
1908	upphörd	Vigge spruthus och byggnadsförening	1905		
1926	upphörd	Vitvattnets Folkets Husförening upa	1925	upphörd	
1936	upphörd	Väslanbergs byggnadsförening	1910	1950	FAJ
1946		Asarnas bygdegårdsförening upa	1944	upphörd	FAJ
		Ostansjö byggnadsförening upa	1902	upphörd	FAJ

Fastighetsföreningar

Jamthem upa, Egnahemsföreningen

Hushållets ekonomiska föreningarBadhus- och tvättstuguföreningar

Aspbygdens tvätt- och badhusförening upa
 Bergs tvättstuguförening upa
 Bergsbygdens andelstvätt Hoverberg, förening upa
 Brånans badhusförening upa
 Gillhofs tvätt- och badstuguförening, upa
 Hackås tvätt- och badhusförening, upa
 Hofverbergs badhusförening upa
 Klövsjö badhusförening upa
 Kårgårde tvätt- och badhusförening upa
 Kövra bad- och tvättstuguförening upa
 Oppbygdens tvätt- och badhusförening upa
 Ovikens tvättstuguförening upa
 Rätans bad- och andelstvättstuga, förening upa
 Rätansbyns badhusförening upa
 Skälans badhusförening upa
 Vattjom och Abbåsens tvättstuguförening
 Wigge badhusförening, upa
 Asarne tvättstuguförening upa

Elföreningar

Bergs bygdegårds- och vagbelysningsförening
 Brånans lysförening
 Föreningen för elektrifiering av Kvarnsjö mfl. byar
 Gillhofs elektriska förening upa
 Hackås fastighetsägareförening upa
 Handsjöns elektriska förening upa
 Hov Nacksta vagbelysningsförening
 Hoverbergs vagbelysningsförening upa
 Klövsjö vaglyseförening
 Kövra vaglyseförening

Bildad Upphörd Förvaras

1910 upphörd FAJ

1944 upphörd FAJ

1945 upphörd FAJ

1947 upphörd FAJ

1938 upphörd FAJ

1942 upphörd FAJ

1938 upphörd FAJ

1902 upphörd FAJ

1938 upphörd FAJ

1946 upphörd FAJ

Frysöreningar

Gähle ekonomiska frysacksförening
 Hallne frys ek. för.
 Ljungdalens frys ek. för.

Handels- och konsumtionsföreningar

Bergs hushållsförening
 Bergsbygdens konsumtionsförening ek. för.
 Bryngelhögens koop. handelsförening upa
 Gillhofs koop. handelsförening upa
 Hackås handelsförening
 Hackås, upa, Koop. handelsföreningen
 Lillhallens konsumtionsförening upa
 Myssjö hushållsförening
 Ovikens hushållsförening
 Ovikens konsumtionsförening upa
 Rätans konsumtionsförening upa
 Skucku koop. handelsförening, butik Hoverberg
 Skucku koop. handelsförening, butik Wigge
 Skucku koop. handelsförening upa
 Svensta handelsaktiebolag

Bildad Upphörd Förvaras

1983 1972 FAJ

1920 1972 FAJ

1957 1972 FAJ

1950 1972 FAJ

1988 1972 FAJ

1967 1972 FAJ

1920 1972 FAJ

1946 1972 FAJ

1974 1972 FAJ

1989 1972 FAJ

1949 1972 FAJ

1959 1972 FAJ

1961 1972 FAJ

1870 1972 FAJ

1954 1972 FAJ

1925 1972 FAJ

1916 1972 FAJ

1870 1972 FAJ

1917 1972 FAJ

1919 1972 FAJ

1872 1972 FAJ

1872 1972 FAJ

1908 1972 FAJ

1916 1972 FAJ

1918 1972 FAJ

1935 1972 FAJ

1918 1972 FAJ

1874 1972 FAJ

Bildad	Upphörd	Förvaras	Bildad	Upphörd	Förvaras
Svenslavijs koop. handelsförening	1919		Ovikens jordbrukskassa, Förening mbpa		
Vigge handelsaktiebolag	1873		<u>Lantmannaföreningar</u>		
Vigge koop. handelsförening upa	1920		Bergs lantmannaförening upa	1908	
Asarna m.o. ek. för., Konsumtionsföreningen	1947	FAJ	Bergs miniaturlantmannaförening upa	1903	
Asarnas koop. handelsförening upa	1929		Hackås lantmannaförening upa	1908	
Överturinge konsumtionsförening upa			Hackås nya lantmannaförening upa	1933	
<u>Vattenföreningar</u>			Klövsjö lantmannaförening upa	1907	FAJ
Brattmons vatten- och avloppsledningsförening upa	1943		Myssjö lantmannaförening upa	1908	FAJ
Bole vattenledningsförening upa	1945		Ovikens lantmannaförening	1934	FAJ
Bortnans vattenförsörjning ek. för.	1972		Rätans lantmannaförening upa	1903	
Hackåsens vattenförsörjning ek. för.	1983		Storsjö lantmannaförening upa	1911	
Hallom och Österhalloms vattenförening ek. för.	1960		Svenstaviks lantmannaförening upa	1903	
Hoverbergs vattenförening			Vigge lantmannaförening upa	1907	FAJ
Häggens ek. för. för vattenförsörjning	1965		Asarnes lantmannaförening upa	1904	
Häggens vatten och lysförening			<u>Mejerier</u>		
Kövra vattenförening upa	1945		Bergs andelsmejeriförening upa	1941	FAJ
Mo- Kvissle ek. för. för vattenförsörjning	1981		Bergsbyns mejeri	1889	
Mo-Kvitsle vattenförening	1977		Borgen mejeri		
Rätans vattenförening upa			Borgvik mejeri		
Rätansbyns vattenförening upa	1946		Hackås mejeri	1888	
Skanderåsens vattenledningsförening ek. för.	1967		Hackås mejeriförening upa	1939	FAJ
Skålans vattenledningsförening upa	1939		Kövra mejeri	1939	
Solvbackens vattenförening	1962	1970	Lockåsens mejeri	1889	
Vattjom och Abbåsens vattenförening			Myssjö mejeriförening upa	1934	FAJ
Västnors ek. för. för vattenförsörjning och avlopp	1963		Ovikens mejeriförening upa	1906	FAJ
Österbackens vattenförening			Ovikens mejeriförening upa	1942	FAJ
<u>Jordbrukets ekonomiska föreningar</u>			Oviksprodukter, förening upa	1951	
<u>Jordbrukskassor och föreningsbanker</u>			Svenstaviks andelsmejeri förening upa	1931	FAJ
Bergs jordbrukskassa, förening mbpa	1920		Asarnes andelsmejeriförening, upa	1926	
Bergsbygdens jordbrukskassa, förening mbpa	1926		<u>Tjurföreningar</u>		
Föreningsbanken Hackås-Näs			Bergsbyns tjurförening		
Föreningsbanken i Berg	1931		Bergsvikens nya tjurförening	1925	
Hackås jordbrukskassa, förening mbpa	1931		Bergsvikens tjurförening	1912	
Klövsjö jordbrukskassa, förening mbpa	1932	1989	Blilsta tjurförening	1923	
Myssjö jordbrukskassa, förening mbpa	1931	1987			

Bildad	Upphord	Forvaras	Bildad	Upphord	Forvaras
Bingsta tjurförening			Västnär-Österhalloms tjurförening		
Bingsta-Brynje tjurförening	1943		Västnårs tjurförening	1920	
Borgens tjurförening	1940		Asarna tjurförening		
Bolåsens tjurförening			Älven-Lockåsens tjurförening		
Elvens tjurförening	1927		Östnär tjurförening		
Funäs tjurförening	1940				
Funäs-Landsoms tjurförening			<u>Övriga avelsföreningar</u>		
Gisselåsens-Hällne tjurförening			Berg-Asarna hästavelsförening upa	1937	FAJ
Hackås tjurförening	1912		Byorns galförening		
Halloms tjurförening			Fästedalens baggförening	1936	
Hov-Billsta tjurförening	1922	upphord	Hackås hästförening	1909	
Hoverbergs tjurförening	1916		Hofvermo galförening	1909	
Hovermo tjurförening	1946		Klöfsjö galförening	1909	
Klövsjö tjurförening	1913	1960	Klövsjö baggförening	1963	
Kvarnsjö tjurförening	1946	1960	Klövsjö v:a baggförening		
Köfra tjurförening	1915	FAJ	Klövsjö ö:a baggförening		
Landom-Funäs tjurförening	1929		Kövra galförening		
Ljungdalens tjurförening	1914		Ovikens galförening	1909	
Lockåsen-Älven tjurförening			Ovikens hästavelsförening upa	1918	1972
Mo-Kvitsle tjurförening			Ovikens södra galförening	1911	
Myre tjurförening	1924		Ovikens västra galförening		
Myssjö vestra tjurförening	1912		Ovikens ö:a galförening		
Myssjönäsens tjurförening			Rälans galförening	1913	
Nederhögens tjurförening			Sanne galförening		
Orrgårdens tjurförening	1922				
Oviken v:a tjurförening			<u>Övriga föreningar inom jordbruket</u>		
Ovikens tjurförening	1909		Bergs torvströförening upa	1939	1966
Rälans tjurförening			Hanabäckens lantbruk ek. för	1991	
Rälansbyns tjurförening	1912		Kvitsle torvströförening		
Saloms tjurförening	1930		Myssjö-Ovikens slakteriförening	1930	
Skucku tjurförening	1930	1962	Ovikens biodlarförening	1930	1950
Skälans tjurförening			Ovikens froddingsförening upa	1944	upphord
Storsjö tjurförening	1912		Ovikens tingslags torvströförening upa	1911	1970
Svensåsens tjurförening	1943	1960	Side sambetesförening		
Vattvikens tjurförening		FAJ	Thermenius tröskförening	1933	
Vestlän-Österhalloms tjurförening	1924		Vigge nya tröskförening	1940	FAJ
Vigge tjurförening	1930	1977	Vigge torvströförening	1940	
Västnede tjurförening	1926	FAJ	Vigge tröskförening		FAJ

Vigge västra skörde förening	Bildad 1943	Upphörd 1972	Förvaras FAJ		
Vigge östra självbindarförening	1940	1980			
Westeråsen, Sambruksföreningen	1991				
Nykooperativa föreningar					
<u>Barn- och äldreomsorg</u>					
Bergstrollet i Hoverberg ek. för., Föräldr. koop.	1991				
Lilla My i Myssjö ek. för.	1990				
Sjoandan i Gillhov ek. för., Föräldr. koop.	1989				
<u>Bytvecklings- och samhällskooperativ</u>					
Börtmans bytveckling ek. för.	1992				
<u>Slöjd och hantverk</u>					
Klövsjö hemslojd ek. för.	1980				
Ljungdalens hemslojd, ek. för.	1976				
Asarna Hemslojd ek. för.	1981	upphörd			
<u>Varukooperativ</u>					
Myrans ek. förening	1981				
Rese- och transportföreningar					
<u>Bilföreningar</u>					
Bergs bilförening upa	1912	upphörd	FAJ		
Bergs taxi, ek. för.	1982				
Ratans bilfrakt, förening upa	1945				
Asarna lastbilcentral ek. för.	1958				
Asarna- Storsjö trafikförening upa	1930	upphörd			
<u>Brygg- och hamnföreningar</u>					
Hofverbergs bryggförening upa	1901	upphörd			
Hovermo bryggförening	1911				
Klövsjö ångbåtsbrygga upa	1903				
Skanderåsens bryggförening upa	1916	1954-62			
Skanderåsens hamnförening upa					
Vigge östra bryggförening upa				Bildad 1904	Upphörd 1947
Wigge västra bryggförening upa				1914	upphörd FAJ
Öster- och Medvigge bryggförening upa				1907	upphörd
<u>Båtföreningar</u>					
Gillhofs motorbåtsförening upa	1916	upphörd			
Klöfsjö ångbåtsförening upa	1911	1947			FAJ
Övriga ekonomiska föreningar					
<u>Maskinsamverkan</u>					
Maskining Z ek. för.	1991				
Ovikens maskinförening ek. för.		1972			
Vigge industriförening	1933				FAJ
<u>Sjukkassor och försäkringsbolag</u>					
Klöfsjö sockens hästförsäkringsförening	1900				
Myssjö kreatursförsäkringsförening	1907				
Ovikens brandstodsförening					
Ovikens häst- och nötkreatursförsäkringsförening	1907				
Ovikens hästförsäkringsförening					
Svenska folkets sjuk-kassa	1930				ÖLA
Svenska folkets sjuk-kassa avd 895					FAJ
Sveriges goodtemplares sjuk- och begravningskassa - lokalavd. nr 222.					
<u>Såg- och flottningsföreningar</u>					
Bergs sågförening upa					
Billstaåns och Näcklens flottningsförening	1870	1923			ÖLA
Bingsta sågverksförening upa	1904				
Börtmans sågförening					
Hofverbergs sågverksförening upa	1902	1989			FAJ
Klövsjö såg och kvarnförening upa	1917				FAJ
Kvarnsjö sågförening	1916				FAJ
Kövra flottningsförening					
Ljungaåls flottningsförening					
Mo och Kvitsle sågbolag					
Mo-Kvitsle sågverksförening upa	1903	1954			FAJ

	Bildad	Upphörd	Förvaras
Mo-Kvitsle sågverksförening upa	1903	1954	
Nya sågföreningen upa	1931	1971	
Qvarnans flottningsförening upa	1904	upphörd	FAJ
Råssjöns flottningsförening	1923	1949	ÖLA
Rorö sågverksförening upa	1901	upphörd	
Skucku sågförening upa	1905	upphörd	
Strombackens sågverksförening upa	1914	upphörd	
Svensta såg- och kvarnförening	1902		
Vattvikens ångsågsförening upa	1831	1970	FAJ
Vigge sågförening upa	1899	upphörd	ÖLA
Vikbackens sågverksförening upa	1992		
Väst/Östbyns ek. sågförening	1915	1944	
Västnårs sågverksförening upa	1915	upphörd	
Asarnes sågverksförening upa	1925	1990	
Östnårs kraft- och sågförening upa			
Övriga			
Arådalens sportstuguförening	1965		
Hackås pensionat-och turistförening upa	1951		
Ovikens travbana ek. för.	1970		
Storsjö bys turist- och industriutveckling ek. för.	1983		
Storsjö telefonförening	1907	1924	
Svenstaviks företagens ek. för.	1993		
BRÄCKE KOMMUN			
Bostads- och byggnadsföreningar			
Bostadsrättsföreningar			
Bräcke första bostadsrättsförening	1955		
Falken, Brf	1980		
Furulundshus nr 1, Riksbygg. brf			
Byggnadsföreningar			
Alanäsens koop. byggnadsförening upa	1925	upphörd	
Ansjö bygdegårdsförening			
Betel upa, Föreningen	1924	upphörd	
Boddas minnes byggnadsförening upa	1913	1970	
Bräcke Folkets Hus, förening upa	1920		FAJ
Bräcke folkpark, förening upa	1946	1968-69	
Bräcke koop. byggnadsförening upa	1913	upphörd	
Bystugan i Sidsjö upa, Föreningen	1951		
Dockmyrs byggnadsförening upa	1907	1971	
Dockmyrs koop. byggnadsförening upa	1927	upphörd	
Dumkys minne upa, Föreningen	1897	1905	
Elim upa, Föreningen	1917	1954-62	
Fanbyns bygdegårdsförening			
Folket Hus i Hällesjöby upa, Föreningen	1925		
Folkets Hus i Albacken upa, Föreningen	1925		
Folkets Hus upa i Gråsjön, Byggnadsföreningen	1951	1991	
Folkets Husföreningen Gimåland upa	1928	upphörd	
Fram upa, Byggnadsföreningen	1912	1990	
Furulund upa, Ek. för.	1934	upphörd	
Fyrklövern, Brf	1960		
Gastsjö bygdegårdsförening			
Gimdalen upa, Byggnadsföreningen	1935	1981	
Gällö Folkets Husförening			
Hunge Folkets Husförening upa	1937		FAJ
Håsjö byggnadsförening upa	1915		FAJ
Hällesjö koop. byggnadsförening upa	1916	upphörd	
Jämten, Brf	1946		

	Bildad	Upphörd	Förvaras		Bildad	Upphörd	Förvaras
Klippan upa, Byggnadsföreningen	1909	1933		Larsgården, Fastighetsföreningen			
Knipan, Brf	1960			Lawegården upa, Fastighetsföreningen	1949	1971	
Koop. byggnadsföreningen Bodsjö upa	1919	upphörd		Mården upa, Fastighetsföreningen	1938	1953	
Kälarne Folkets Husförening				Svea upa, Fastighetsföreningen	1930	1968-69	
Kälarne koop. byggnadsförening upa	1915			Templet Bräcke Lycka ekonomiförening, upa			
Kälarnehus nr 1, Riksbygg. Brf	1980						
Känn din tid upa, Byggnadsföreningen	1915	upphörd	FAJ	Hushålllets ekonomiska föreningar			
Ljunga byggnadsförening				Badhus- och tvättstuguföreningar			
Mordvikens goodtemplars byggnadsförening upa	1915	upphörd		Albackens badhusförening upa	1934	upphörd	
Norden upa, Byggnadsföreningen	1917	1970		Bodsjö badhusförening upa	1945	1971	
Nyhems arbetsförening upa	1905		FAJ	Bräcke andelskvätförening upa	1943	upphörd	
Pilgrimstads byggnadsförening upa	1942	upphörd		Håsjö badhusförening upa	1944	1983	
Pilgrimstads Folkets Husförening				Hallesjö badhusförening upa	1936	1971	
Rissna byggnadsförening upa	1921	upphörd		Kälarne bad- och tvättstuguförening upa			
Rätt och sanning upa, Byggnadsföreningen	1905	1954-62		Pilgrimstads tvättmaskinsförening upa	1950	1968-69	
Skogsblommans byggnadsförening				Revsunds bad- och andelskvätförening upa	1952	1954-62	
Stavre bygdegårdsförening upa	1946	1972		Sörbygdens badhusförening upa	1936	1970	
Sundsö västra bygdegårdsförening upa	1947	1990		Örsjö badhusförening upa	1944	1972	
Svenslavs Folkets Husförening	1990						
Syskonringen upa, Byggnadsföreningen	1911	upphörd		Elföreningar			
Sörbygdens bygdegårdsförening upa	1952	1971		Alanäsens elektriska förening upa	1918	1978	
Sörbygdens goodtemplares byggnadsförening upa	1905	1970		Ammeröns elektriska förening upa	1919	1948	
Sörbygdens koop. byggnadsförening upa	1927	upphörd		Brattfallsåns elektriska förening upa	1927	1958-62	
Tavnäs föreningshus				Elektra upa, Föreningen	1915	1963-67	
Templet Kälarne sällhetsekonomiförening, upa	1913	upphörd		Finnäs gathuseförening			
Templets Bräcke Lycka ekonomiförening upa	1905			Gastsjö elektriska förening upa	1918	1954-62	
Thron upa, Byggnadsföreningen	1904	upphörd	FAJ	Gimdalens elektriska förening upa	1914	1950	
Tre Tallar upa, Föreningen	1943			Gråsjöns elektriska förening upa	1944	1963-67	
Tunet, Brf	1991			Hunge elektriska förening upa	1922	1929	
Övsjö bygdegårdsförening				Hallesjö elektricitetsförening upa	1918	1954-62	
Övsjö byggnadsförening upa	1908	1972		Hövikens elektriska förening upa	1943	1970	
				Röksjö elektriska förening upa	1943	upphörd	
Fastighetsföreningar				Sörbygdens elektriska andelsförening mbpa	1918	1949	
Bensjö ek. boförening	1993			Wåle och Finnäs elektriska förening	1919	1952	
Enhelen i Gallö, Ek. för.	1990						
Gastsjöägarna ek. för.	1992						
Gallo fastighetsägareförening, upa	1947	1968-69					
Hummern upa, Fastighetsföreningen	1934	1949					

Frysöreningar

Bensjö frys ek. för.
 Bodsjö frys ek. för.
 Farbyns frys ek. för.
 Finnäs frys ek. för.
 Gimdalens frys ek. för.
 Nyhems frys ek. för.
 Pillis frys ek. för.
 Östansjö frys ek. för.

Handels- och konsumtionsöreningar

Alans koop. handelsörening upa
 Arbetarnas konsumtionsörening Gällö upa
 Backes handelsaktiebolag
 Bodsjö upa, Konsumtionsöreningen
 Bodsjö uppköpsörening upa
 Bräcke handelsaktiebolag
 Bräcke koop. handelsörening
 Bräcke m.o. ek. för, Konsumtionsöreningen
 Dockmyrs koop. handelsörening upa
 Gällö konsumtionsörening upa
 Hellsjö uppköpsörening upa
 Hunge koop. handelsörening upa
 Håsjö koop. konsumtionsörening upa
 Hållsjö koop. handelsörening upa
 Koop. handelsöreningen i Bräcke m.o. upa
 Kälarne handelsaktiebolag
 Kälarne handelsörening
 Kälarne koop. handelsörening upa
 Kälarne m.o. upa, Koop. föreningen
 Ljungå handelsaktiebolag
 Nyhems handelsörening
 Nyhems konsumtionsörening mbpa
 Nyhems konsumtionsörening upa
 Nyhems koop. handelsörening upa
 Pilgrimstad koop. handelsörening upa
 Rissna koop. handelsörening upa

Bildad	Upphörd	Förvaras
1959	1968-69	
1959	1984	
1959	1992	
1959	1991	
1959	1968-69	
1972	1972	
1972	1972	
1911	Upphörd	
1906	1915	
1890	upphörd	
1913	upphörd	
1908	upphörd	
1870	1929	
1908	1970	
1938	1930	
1916	upphörd	
1915	upphörd	
1904	upphörd	
1916	1928	
1917	upphörd	
1911	upphörd	
1929	1938	
1888		ÖLA
1910	upphörd	
1929	1963	
1884		
1894	1907	
1902	upphörd	
1919	1921	
1915	upphörd	
1915	upphörd	

Bildad	Upphörd	Förvaras
1888		Slavre handelsaktiebolag
1915		Slavre koop. handelsörening upa
1872	1933	Sundsjo handelsörening
1916	upphörd	Sundsjo koop. handelsörening upa
1911		Sörbygdens koop. handelsörening upa
1874		Västlänade handelsaktiebolag
<u>Vattenöreningar</u>		
1967	1972	Grasjö ek. vattenförsörjningsörening
	1992	Hara- Bräcke vattenörening, ek. för.
1952	upphörd	Hemnåset- Sunnansjö vattenförsörjningsörening upa
1918	1972	Ramsjö vattenkraftsörening upa
1950	1970	Rissna vattenanskaffningsörening upa
1948		Valla vattenledningsörening upa
1945		Västlänade vattenledningsörening för vattenförsörjning upa
1980		Västlänade avloppsörening ek. för.
<u>Jordbrukets ekonomiska föreningar</u>		
<u>Jordbruksskassar och föreningsbanker</u>		
1933		Bräcke-Nyhems jordbruksskassa, förening mbpa
		Föreningsbanken i Bräcke-Gällö
1934		Håsjö jordbruksskassa, förening mbpa
1927		Kälarne jordbruksskassa, förening mbpa
		Refsunds tingslags jordbruksskassa, förening mbpa
<u>Lantmannaföreningar</u>		
1907	upphörd	Ansjo lantmannaförening upa
1910	upphörd	Bräcke lantmannaförening upa
1903	upphörd	Håsjö lantmannaförening upa
1904	upphörd	Kälarnes lantmannaförening upa
1903	1957-62	Nyhems lantmannaförening upa
1909	upphörd	Pilgrimstad lantmannaförening upa
1906	upphörd	Revsunds lantmannaförening upa
1908		Slavre lantmannaförening upa
1932	1954-62	Sundsjo lantmannaförening upa
1899	upphörd	Sörbygdens lantmannaförening mbpa

	Bildad	Upphörd	Förvaras		Bildad	Upphörd	Förvaras
Sosjö lantmannaförening upa	1905	1910		<u>Övriga avelsföreningar</u>			
Tavnäs lantmannaförening upa	1907	1926	FAJ	Bräcke galförening			
<u>Mejerier</u>				Fanbyns galförening			
Ljungå mejeri	1907			Håsjö sockens hästavelsförening upa	1936	1972	
Pilgrimstad mejeriförening upa	1904	1940	FAJ	Revsunds, Sundsjö och Bräcke socknars hästavelsförening upa	1936		
Samsta mejeriförening upa	1910	upphörd	FAJ	Skylnäs baggförening	1952		
Slamnäs mejeri	1885	1900		Stavre galförening			
Sösjö mejeri AB	1885	1957	FAJ	Tavnäs baggförening	1962?		
				Asbergets baggförening	1954		
				Övsjöbyns baggförening	1965		
<u>Tjurföreningar</u>				<u>Övriga föreningar inom jordbruket</u>			
Bräcke tjurförening	1914			Svedjefors fröodlareförening upa	1945	1981	
Dövikens tjurförening	1914						
Fanbyns tjurförening	1912	1957		<u>Nykooperativa föreningar</u>			
Fugelsta tjurförening	1911			<u>Barn- och äldreomsorg</u>			
Holmsjö tjurförening				Bensjöbacken i Bensjö ek. för., Föräldr. koop.	1989		
Håsjö tjurförening	1910			Bostugan i Hunge, äldrekoop., ek. för.	1993		
Hällesjö tjurförening	1924			Busbua i Rissna ek. för., Föräldr. koop.	1990		
Marsått-Fanbyns tjurförening				Hungegården i Hunge ek. för., Föräldr. koop.	1989		
Mjösjö tjurförening				Hyllan i Sörbygdens ek. för., Föräldr. koop.	1990		
Målgåsens tjurförening				Koop. Opphägna ek. för. i Stavre	1993		
Nyhem tjurförening				Lek och Bus i Övsjö ek. för., Föräldr. koop.	1988		
Refsunds tjurförening				Skogsgläntan i Nor ek. för., Föräldr. koop.	1989		
Rensved tjurförening				Skrubben i Fjällsta ek. för., Föräldr. koop.	1989		
Samsta tjurförening	1923			Solbacka i Klövsjö ek. för., Föräldr. koop.	1990		
Stafre tjurförening				Tallen Bräcke ek. för., Personalkoop.	1991		
Sundsjöns tjurförening				<u>Bytvecklings- och samhällskooperativ</u>			
Sorvikens tjurförening	1922			Eriksbergs ek. för., Samhällskoop.	1984		
Sösjö tjurförening	1912			Gimdalsprojektet, ek. för.	1988		
Tafnäs nya tjurförening	1924			<u>Producentkooperativ</u>			
Tafnäs tjurförening				Jakt och fiske i Öst-Jämtland ek. för.	1992		
Ösjö tjurförening		1957					
Östansjöns tjurförening							
Österöfsjö tjurförening	1908	1911					

Rese- och transportföreningar

Bilföreningar

Bräcke bilfrakt ek. för.
 Bräcke buss- och taxi-station ek. för.
 Bräcke droskstation upa, Föreningen
 Bräcke lastbilcentral, förening upa
 Öst-frakt ek. för.
 Östra Jämtlands lastbilcentral, ek. för.
 Östra Jämtlands lastbilcentral förening upa

Övriga ekonomiska föreningar

Sjukförsäkringsbolag

Arbetslöshetskommittén
 Bräcke allmänna sjukförsäkringsbolag
 Bräcke sockens erkända sjukförsäkringsbolag
 Nyhems sockens erkända sjukförsäkringsbolag

Såg- och flottningsföreningar

Albackens sågförening ek. för.
 Hallesjö sågförening ek. för.
 Sörvikens sågverksförening upa
 Östansjö sågförening upa
 Övriga
 Hungegården ek. för., Vandrahemmet
 Zala tolvhundraåttiofyra Z ek. för.
 Anaset ek. för., Koop.

Bildad Upphörd Förvaras

HÄRJEDALENS KOMMUN

Bostads- och byggnadsföreningar

Bostadsrättsföreningar

Baggården, Brf 1979
 Björnen i Hede, HSB brf 1958
 Björnhyllan, Brf 1988
 Björnrike 1, Brf 1984
 Björnrike 2, Brf 1987
 Björnrike Fjällvisle, Brf 1979
 Björnrike Mitt, Brf 1987
 Björnrike Mitt västra, Brf 1988
 Björnrike ski country, Brf 1988
 Björnrike västra, Brf 1988
 Blåbärsullen, Brf 1989
 Bruksvallarnas slugby 1, Brf 1990
 Bruksvallarnas slugby 2, Brf 1990
 Bruksvallarnas slugby 3, Brf 1990
 Bruksvallen 1, Brf 1988
 Fjällbyn, Brf 1979
 Fjället, Brf 1979
 Fjällkäpan, Brf 1988
 Fjällkällan, Brf 1978
 Fjällsäter, Brf 1979
 Fjällvallen, Brf 1979
 Fjällvattnet, Brf 1977
 Fjällviolen, Brf 1979
 Flottaren i Sveg, HSB brf 1949
 Flåten, Brf 1988
 Fogden, HSB brf 1947
 Gulvialen, Brf 1988
 Hamrafjället, Brf 1988
 Hjortronet, Brf 1989
 Hovdebyn, Brf 1988
 HSB- förening i Sveg upa 1963-67
 Hållan, Brf 1982

Bildad Upphörd Förvaras

1973
 1992
 upphörd
 upphörd
 1982
 1960
 1952

FAJ
 ÖLA
 ÖLA

1958
 1975
 1898
 1946

1987
 1965
 1993

upphörd

1993

1963-67

1982

upphörd

upphörd

Bildad	Upphörd	Forvaras	Bildad	Upphörd	Forvaras
Högfället, Brf	1979		Glissjöbergs Arbetets frihets byggnadsförening upa	1948	FAJ
Isranunkeln, Brf	1988		Glissjöbergs goodtemplares byggnadsförening upa	1916	
Karl XI, Brf	1978		Glötegårdens Folkets Husförening		
Kvarnbäcksbym 1 i Ramundberget, Brf	1993		Hede Folkets Hus upa, Föreningen		
Lappspiran, Brf	1988		Hede Folketsparkförening upa		FAJ
Lilla Myskelbyn i Tännas, Brf	1990		Hede konsumtionsförenings byggnadsförening upa	upphörd	
Lofsdalens Brf	1983		Hede ungdomsförening upa	upphörd	
Läraren 2 i Sveg, HSB brf	1970		Hederslöfets byggnadsförening upa, Logen	1917	
Läraren, HSB:s i Sveg brf	1956		Hopp och framgång upa, Föreningen	1970	
Mosippan, HSB brf	1970	1970	Häns byggnadsförening upa	1936	
Mårtensflon, Brf	1980		Härjedalens hantverkare upa, Byggnadsföreningen		FAJ
Sandheden, Brf	1988		Härjedalens tuberkulossjukhem upa	upphörd	
Sita/Bruksvallen 2, Brf	1988		Högvälens byamän ek. för.	1974	
Sjödalen, Brf	1987		Högvälens bygdegårdsförening upa		
Skalsbyn, Brf	1986		Högvälens bygdegårdsförening upa	1970	
Skogsbacken i Sveg, HSB brf	1943		I O T upa, Byggnadsföreningen	1970	
Snörpan, Brf	1979		Klövsjö nya bygdegårdsförening		
Sonfjällsbyn-Ottjarn, Brf	1982		Kolsätts bygdegårdsförening	1952	
Stefanstorp, Brf	1979		Lillhårdals Folkets Hus byggnadsförening upa	1921	FAJ
Tallheden, Brf	1989		Lillhårdals Folkpark upa, Föreningen	1943	
Vargen 1, Brf	1986		Ljusnedals ungdomsförening upa	1920	
Vargen 2, Brf	1986	1992	Lofsdalens bygdegårdsförening	1989	
Vemdalskalet nr 1, Brf	1986		Långå ungdomsförening	1943	
Vemdalskalet nr 2, Brf	1986		Människovännen upa, Föreningen	upphörd	
Vintergatan, Brf	1988		Mässlingens hembygdsförening upa	1972	
Ytterhogdals brf. upa			Nykterhetsfolkets hus upa, Föreningen	1970	
Östgården 1, Brf	1988		Nytta och nöje upa, Byggnadsföreningen		FAJ
Östgården 2, Brf	1988		Petrus ekonomiförening upa, Logen	1943	
Östgården 3, Brf	1988		Ransjö byggnadsförening upa	1913	
Östgården 4, Brf			Remmen bygdegårdsförening	1930	
Övermon, Brf	1987		Rändalens bygdegårdsförening	1952	
Byggnadsföreningar					
Bruksvallarnas byggnadsförening	1954	1984	Salem upa, Byggnadsföreningen	1925	
Folkets Hus i Bruksvallarna upa, Byggnadsföreningen	1945	1970	Storöns Folkpark upa, Föreningen	1977	
Framtidens hopp upa, Byggnadsföreningen	1924	upphörd	Strömildens bygdegårdsförening	1980	
Funasdalens byggnadsförening upa	1932	1990	Svegs Folkets Hus- och parkförening upa	1935	FAJ
Fässjö idrottsklubbs byggnadsförening upa	1932	FAJ	Svegs goodtemplares byggnadsförening Templaren upa	1954-62	FAJ
		FAJ	Svegs scoutkårs byggnadsförening upa	upphörd	
			Tännadalens bygdegårdsförening	1956	
			Tännadalens ungdomsförening	1925	

	Bildad	Upphörd	Forvaras		Bildad	Upphörd	Forvaras
Tännäs ungdomsförening upa	1914	upphörd		Storåns badhusförening upa	1949	upphörd	
Vemdalens goodtemplares byggnadsförening upa	1903	upphörd		Svegsbygdens andelstviststugeförening upa	1944	1975	FAJ
Vemhåns bygdegårdsförening	1970			Vemdalens badförening upa	1928	1970	
Vänsjö bygdegårdsförening upa	1949		FAJ	Vemhåns andelstvalteri, förening upa	1950	1972	
Ytterbergs bygdegård upa, Föreningen	1942	1960	FAJ	Vemhåns badhusförening upa	1943		
Ytterhogdals Folkets Hus byggnadsförening upa	1938		FAJ	Vemhåns tvättstugeförening upa	1947	1950	
Ångersjö Folkets Husförening upa	1929	1972		Vänsjö tvättstugeförening upa			
Överbergs Folkets Hus upa, Föreningen	1946	1968-69		Ytterhogdals andelstviststugeförening upa	1942	1980	FAJ
Överhogdals bygdegårdsförening	1950			Ytterhogdals bastuförening	1943		
<u>Fastighetsföreningar</u>				Ålvros bastu- och tvättstugeförening upa	1943	1954	
Lillhårdals sportstugeförening	1939	1984		Ålvros bastu- och tvättstugeförening upa	1943	1954	
Måsslingens fastighetsågarförening	1972	upphörd		Ålvros bastuförening upa	1943	1943	
Svegs egnahemsförening upa	1945	1972		Ålvros tvätt- och bastuförening ek. för.	1954	1972	FAJ
Ytterhogdals bostadsförening upa	1952	1972		Ångersjö tvättstugeförening / <i>BASTUFÖRENING</i>			
				Östansjö badhusförening upa	1947	1972	
				Överbergs badhusförening upa	1951		
				Överhogdals tvättstugeförening			
Hushållets ekonomiska föreningar							
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>				<u>Elföreningar</u>			
Andelsföreningen tvätt och bad upa	1946	1951		Bruksvallarnas vägbelysningsförening	1960		
Andelsföreningen tvätterier och bad upa	1951	1985		Eds elektriska distributionsförening upa	1948	1968-69	
Flor och Storåns bastuförening				Flor och Storåns elektriska förening upa	1921	1957-62	
Glissjöbergs badhusförening upa	1943	1954-62		Funäsdalens elförening	1939		
Glöte badhusförening upa	1943			Funäsdalens gatubelysningsförening	1952	1959	
Hede andelstviststuga, upa	1941			Fåssjö belysningsförening upa	1935	1974	FAJ
Hede badhusförening	1905	1911	ÖLA	Glöte kraftförening upa	1924	1968-69	
Hedevikens andelstviststugeförening upa och <i>badhusförening</i>	1946	1972	FAJ	Glötes elektriska ljus- och sågverksamhet upa	1917	1926	
Herrö ek. bad- och tvättstugeförening upa	1952	1995	FAJ	Håns elektriska förening upa	1917	1971	
Huskalens bastuförening	1945	1960		Högvälens vägljuseförening	1960		
Håns badhusförening	1898			Linsells elektriska belysningsförening upa	1918	1954-62	
Kolsatts badhusförening upa	1943	1979	FAJ	Linsalls elektriska belysningsförening mbpa	1918	1950	
Lillhårdals badhusförening upa	1932	1970		Långå elektriska kraft- och ljusförening upa	1917	1945	
Linsells badhusförening upa	1934	1963-67		Ransjö elektriska belysningsförening mbpa	1936	upphörd	
Ljusnedals badhusförening upa	1929	1954-62	ÖLA	Särsvjö elektriska förening upa	1948	1982	
Långå badhusförening			FAJ	Tännås elektriska förening upa	1939	1963-67	ÖLA
Mosätt tvätt- och badstugeförening		upphörd		Tännås elektriska förening upa	1960		
Mosatts byamans ek. för.	1956	upphörd		Tännås gatubelysningsförening	1958	1969	
Olingdals tvätt- och badhusförening, ek. för.	1957			Tännäs-Hede elektriska	1916	1984	
				Vemdalens elektriska förening upa			

Vänsjö elektriska kraft och belysningsförening upa
 Älvros belysningsförening upa
 Ängersjö elförening upa
 Överhogdals elektriska distributionsförening upa

Frysöreningar

Duvbergs frys ek. för.
 Fogdens frys ek. för.
 Glissjöbergs frys ek. för.
 Glöte frys ek. för.
 Hedevikens frysackförening
 Ulvkälla frys ek. för.
 Vemhåns frys ek. för.
 Ytterbergs frys ek. för.
 Ytterhogdals frysackförening
 Älvros ek. frysacksförening
 Ängersjö frysörening
 Överbergs frys ek. för.

Handels- och konsumtionsföreningar

Funäsdalens andelsförening upa
 Funäsdalens handelsförening AB
 Hede handelsaktiebolag
 Hede konsumtionsförening upa
 Hedevikens konsumtionsförening
 Hogdals koop. förening
 Hogdals koop. förening upa
 Hushållsföreningen Sveg med omnejd upa
 Håns konsumtionsförening upa
 Härjedalens konsumtionsförening upa
 Lillhärjals koop. handelsförening upa
 Linsells konsumtionsförening upa
 Sveg med omnejd. Handelsföreningen
 Svegs konsumtionsförening upa
 Sällskapet arbetarnas ring handelsförening i Linsell och Glöte
 Tännäs andelsförening upa
 Tännäs koop. handelsförening
 Vemdals handelsaktiebolag

Bildad	Upphörd	Förvaras
1919	1953	
1918	1957	ÖLA
1945	1970	
1931	1961	
1959	1990	
1960	1970	
1959	1992	
1959	1970	
	1970	
	1972	
1959	upphörd	
1960		
1958	1988	FAJ
	1970	
1913	1938	
1873	1929	
1871		
1915	upphörd	
1921	1923	
1916		
1909	1928	
1925	1933	
1916	1929	
1933		
1917	1963-67	
1912	1962	
1925		
1914	1919	
1884		
1921	1976	
1921		
1874		

Bildad	Upphörd	Förvaras
1915	1969	
1921	1923	
1915		
1870-73		
1917	1967	
1909		

Vemdals koop. handelsförening upa
 Vikens konsumtionsförening upa
 Vikens koop. handelsförening
 Älvros konsumtionsförening upa
 Överhogdals koop. handelsförening upa
 Övre Härjedalens handelsförening

Vattenföreningar

Carl XI vägs vatten ek. för.
 Forsmons vattenlednings ek. för.
 Funäsdalens vattenförening upa
 Hamrafjällets ek. för. för vattenförsörjning och avlopp
 Hede vattenledningsförening upa
 Hedevikens vattenledningsförening upa
 Herrö ek. vattenledningsförening upa
 Högvälens vattenförsörjningsförening upa
 Lillhärjals kyrkbys vattenledningsförening upa
 Lillhärjals övre kyrbys vattenledningsförening
 Ljusnedals vattenförening
 Lofsdalens fastighetsförening ek. för.
 Långå bys östra vattenledningsförening upa
 Långå södra förening för vattenförsörjning och avlopp upa
 Medskogens förening för vattenförsörjning och avlopp upa
 Ormo by vattenförsörjning ek. för.
 Ransundets förening för vattenförsörjning och avlopp upa
 Råndalens förening för vattenförsörjning och avlopp upa
 Sunnanå västra vattenledningsförening
 Sunnanå östra vattenledningsförening
 Sunnanå-Lillhärjals vattendistribution ek. för.
 Särvsjö förening för vattenförsörjning och avlopp upa
 Tändalens ek. för. för vatten och avlopp
 Ytterhogdals centrala sanitetsförening
 Ytterhogdals centrala sanitetsförening upa
 Ängersjö vattenledningssammanslutning
 Östbergets vattenledningsförening upa

Jordbrukets ekonomiska föreningar

1989

Slöjd och hantverk

Lofsdalens hembygdsförening upa
Svegs byggnadsträ förening upa
Svegs industri- och hantverksförening
Vernhåns hemsjöld, ek. för.
Ytterhogdals trävaruprodukter upa, Föreningen
Ångersjö Folkets Hus slöjdförening

Varukooperativ

Vernhåns by, ek. för.

Rese- och transportföreningar

Bilföreningar

Droskågarföreningen Taxi i Hede, förening upa
Droskågarföreningen Taxi i Ytterhogdal upa
FUnäsdalens droskågarförening upa
Härjedalens lastbilcentral ek. för.
Härjedalens lastbilcentral förening upa
Härjedalens lastbilcentral ek. för.
Svegs droskågarförening taxi upa
Svegs lastbilcentral's förening upa
Östra Jämtlands lastbilcentral, förening upa

Inköpsföreningar

Härjedalens bilägaes inköpsförening upå

Övriga ekonomiska föreningar

Maskinsamverkan

Hede motorhøvförening

Sjukkassor och försäkringsbolag

Flons och Vallarnas sjukhus
 Framtidsförbundets sjukhus avd. 1462
 Framtidsförbundets sjukhus avd. 268

Bildad	Upphörd	Förvaras
		Framtidsförbundets sjukkassa avd. 744
		Funäsdalens obligationsförening
		Goodtemplarordens sjalv hjälpsförening nr 184
1948	1950	Hede sjuk- och begravningskassa
1914	upphörd	Hogdals hästförsäkringsförening
1982		LillhärdaIs erkända sjukkassa
1918	upphörd	Nyterhetsfolkets sjukkassa nr 48
1929		Svegs sjuk- och begravningskassa
		Tännäs erkända sjukkassa
		Tännäs häst och kreatursförsäkringsförening
		Ytterhogdals sockens brandstodsförening
		Älvros hästförsäkringsförening
		Älvros sjuk och begravningskassa
1903		Älvros- Ängersjö erkända sjukkassa

Såg-och flottningsföreningar

Hede såg- och kvarnförening upa	1921	upphörd
Herjeåns flottningförening		
Hosåns flottningförening		
Huskölen- Kälstrand's byasåg		
Håns sågverksförening upa	1911	upphörd
Ljusne- och Voxna älvars flottningföreningar		
Ljusneåls flottningförening		
Långå såg- och hyvelrörening upa	1912	1973
Sexåns flottningförening		

Inköpsföreningar

Vemdalens såg- och hyvleri	1943	1975
Vemdalens såg och hyvleriförening upa	1901	1950
Vemhåns sågverksförening upa	1946	1963-67
Vansjö bysåg		
Ytterhogdals trävaruprodukter, förening upa	1918	upphörd
Älvros ångsågsförening	1893	
		FAJ

Övriga

Forsbrons broförening	1949	FAJ
Hede N.K.I. skoleförening upa	1951	
Hogdals företagarförening	1986	
Kolsätts ploglag	1940	FAJ
	1970	

	Bildad	Upphörd	Förvaras		Bildad	Upphörd	Förvaras
Lillhardals friskola ek. för.	1993	1994		KROKOMS KOMMUN			
Lillhardals telefonförening			ÖLA	Bostads- och byggnadsföreningar			
Lofsdalens turistnåring ek. för.	1986			<u>Bostadsrättsföreningar</u>			
Lofsdalsspar ek. för.	1993			Aspen, Brf	1992		
Melab nr. 160 ek. för.	1964	upphörd		Aspås 1, Brf	1987		
Messlingen fritid ek. för.	1976			Aspås 2, Brf	1990		
Svegs IK upa				Bakvattnet 1, Brf	1983		
Tännäs friskola				Brodden, Brf	1957	upphörd	
Vemdalens-Hedeviken N.K.I skoleförening upa	1947			Byskogen i Krokorn, HSB brf	1992		
Övre Härjedalens telefonförening				Fjällripan, Brf	1979	1991	
				Fjällräven, Brf	1979	1991	
				Fjällsippa, Brf	1979	1991	
				Färgaren, Brf	1989		
				Hovet, Brf	1990		
				HSB förening i Näliden upa	1951	1963-67	
				HSB förening i Vaplan upa	1951	1954-62	
				Hästhagen, Brf	1991		
				Mo 165, Brf	1978		
				Palmen i Krokorn, HSB brf	1957		
				Renen, brf	1979	1991	
				Smedsåsen 059, HSB brf			
				Smedsåsen 1 i Näliden, HSB brf	1952		
				Smedsåsen 2 i Näliden, HSB brf	1964		
				Smedsåsen, Hyresgästföreningens i Näliden brf	1951		
				Svanen i Krokorn, HSB brf	1954		
				Vågen, Brf	1946		
				Akersjön, Brf	1979	1991	
				Aslög, Brf	1991		
				<u>Byggnadsföreningar</u>			
				Alsens bygdegårdsförening			
				Alsens hembygdsgrd upa, Byggnadsföreningen	1945	1971	
				Aspås byggnadsförening hemmet upa	1906	upphörd	
				Aspåssets bygdegårdsförening upa	1946		
				Aurora upa, Föreningen	1898	1972	

	Bildad	Upphörd	Förvaras		Bildad	Upphörd	Förvaras
Bellehem i Otsjö upa, Byggnadsföreningen	1904	upphörd		Ottsjöns bygdegård, förening upa	1946		Förvaras FAJ
Bifrost upa, Föreningen	1898	1971	FAJ	Raitälvens byggnadsförening upa	1950		
Dalblommans byggnadsförening upa	1916	1985	FAJ	Resedas byggnadsförening upa, Logen	1913	1971	FAJ
Dalia upa, Föreningen	1901	1968-69		Röde byggnadsförening upa	1919	1972	
Dvärsälts bygdegårdsförening				Rödöns bygdegårdsförening upa	1942		
Enarsvedjans föreningshus upa, Byggnadsföreningen	1948			Stälvångens byggnadsförening upa	1949	upphörd	
Fjällets Banér upa, Föreningen	1906	1971		Storbrännna bygdegårdsförening			
Folkets Hus i Hissmofors upa	1906		FAJ	Storåsens bygdegårds- och idrottsförening	1905	1972	FAJ
Folkets Hus i Laxsjö upa, Föreningen	1944			Sveaborg upa, Föreningen	1889	1916	
Folkets Hus i Vaplan upa, Byggnadsföreningen	1928		FAJ	Sällskapet kristlig frihet	1927	1931	
Folkets Hus upa, Föreningen	1905		FAJ	Sällskapet sanning och kärlek			
Folkets Hus upa i Föllinge, Byggnadsföreningen	1945	1971	FAJ	Thures i Aspås arbetarförening upa, Goodtemplarlogen	1904		
Folkets Hus upa i Ytterån, Byggnadsföreningen	1945	1968-69	FAJ	Trångsvikens bygdegårdsförening			
Folkets Husföreningen Aparken, upa	1932	1970		Tulleråsens föreningshus upa, Byggnadsföreningen	1944		
Folkhögskolans byggnadsförening upa	1905	upphörd		Tuvattnets bygdegårdsförening			
Framtidshoppes byggnadsförening upa	1905	1968-69		Tångeråsens bygdegårdsförening			
Frihet, Byggnadsföreningen				Tångeråsens byggnadsförening upa	1944	1972	
Gunnarvattnets byggnadsförening				Valsjöbyns byggnadsförening, Folkets Husförening			
Hissmofors byggnadsförening upa, Goodtemplarlogen	1904	upphörd		Vikingalöflets byggnadsförening, Logen			
Hoppets ankare upa, Föreningen	1900	1970		Ytterå Folkets Husförening			
Hotagens byggnadsförening upa	1937			As goodtemplars byggnadsförening			
Hotagens Folkets Husförening							
Hagsjöviks byggnadsförening							
Jägaren nr. 353 upa, Föreningen	1907	upphörd	FAJ				
Jämtlands värn byggnadsförening Kuksgården	1945			Fastighetsföreningar			
Kaxås bygdegård upa, Föreningen	1946	1990		Decemberblomman, upa, Fastighetsföreningen	1939	1983	FAJ
Krokorns byggnadsförening upa	1907	upphörd		Näldens gårdsägareförening upa			FAJ
Laxsjö bygdegårdsförening	1943						
Laxvikens bygdegårdsförening				Hushållets ekonomiska föreningar			
Ljungblommans byggnadsförening upa, Logen	1906	1954	FAJ	Badhus- och tvättstuguföreningar			
Lovsjöns bygdegårdsförening				Alsenbygdens andelstvätt, förening upa	1943	upphörd	
Nordan upa, Föreningen	1912		FAJ	Aspås badhusförening upa	1937	1984	
Nälden upa, Föreningen	1901	1948	FAJ	Bredbyns badhusförening upa	1932	1954-62	
Näldens bygdegårdsförening				Dvärsälts tvättstuguförening upa	1940	1975	
Naskotts kristliga missions- och ungdomsförenings byggnadsförening upa	1925	1970		Flykälens badhusförening upa	1938	1968-69	
Offerdals föreningshus upa, Byggnadsföreningen	1942	1968-69		Föllinge bad- och tvättstuguförening upa	1953	1993	
Oldens byggnadsförening upa	1948	1972		Föllinge badhusaktiebolag			ÖLA
				Föllinge simsektions badhusförening upa	1952	1968-69	
				Häggsvöviks badhusförening upa	1946	1954-62	

	Bildad	Upphörd	Förvaras		Bildad	Upphörd	Förvaras
Kaxås badhusförening upa	1936			Laxvikens elektriska förening upa	1917	1965	
Krokoms badhusförening upa	1943	upphörd		Laxvikens vägljuseförening			
Kyrkslättens badhusförening upa	1938	1970		Lillholmsjö lysförening			
Käloms badhus och tvättstuguförening upa	1942	1953		Ljus och kraft, upa, Föreningen	1927	1951	
Käloms badhusförening, upa	1939	1942		Lundsjöns elförening upa	1940		
Landöns badhus- och tvättstuguförening upa	1943	1970		Långans belysningsförening			
Laxsjö badhusförening upa	1934	1962	ÖLA	Nordanåldens vägljuseförening			
Lundsjöns bad- och tvättstuguförening upa	1943	1972		Norra Skärvångens elektriska förening upa	1917	1954-62	
Mortsjöns badhusförening, upa	1939			Nybo elektriska förening upa	1946	1986	
Naldens badhusförening upa	1937	1966	ÖLA	Rensbo elektriska förening upa	1946	1970	
Ottisjö badhusförening upa	1936	1980	FAJ	Rödbygdens elektriska förening upa	1946		
Ottisjöns badhusförening upa	1910	1921		Rodöns vägbelysningsförening	1918	1965-67	ÖLA
Raftälvens tvätt- och badhusförening upa	1944	upphörd		Rönöfors lysförening och byalag			
Rödöns badhusförening upa	1938	1972		Rörvattnets elektriska förening	1919		ÖLA
Storbränna badhusförening upa	1945	1970		Rösta elektriska distributionsförening upa	1916	1975	ÖLA
Trångsvikens bad- och andelstväteri, förening upa	1951	upphörd	ÖLA	Sandnässets elektriska förening upa	1938	1968-69	
Trångsvikens bad- och tvättstuguförening upa	1943	1951	ÖLA	Sens elektriska distributionsförening upa	1918	1954-62	
Tångeråsens badhusförening upa	1935	upphörd		Sommarijus upa, Föreningen	1921	1960	ÖLA
Ytterå bad, upa, Föreningen	1931	1985		Storbränna elektriska förening upa	1948	1972	
Ytterå tvättstuguförening upa	1946	upphörd	FAJ	Storbrännans byamän			
Ånge badhusförening upa	1933	1972		Störåsens vägljuseförening			
Ånge tvättstuguförening upa	1946			Södra Krokoms elektriska förening upa	1917	1954-62	
				Tullus elektriska förening upa	1926	1956	ÖLA
<u>Elföreningar</u>				Tuvtättnets vägljuseförening			
Ålsenbygdens vägljuseförening				Tångs villasamhälles elektriska förening upa			
Ålsens elektriska distributionsförening upa	1917	1954-62	ÖLA	Valne-Värmons vägljuseförening	1921	1987	
Åspås vägljuseförening				Valsjö kraft och såg upa, Föreningen	1921	1970	
Åspåsnässets elektriska förening upa	1947	1971		Ytterå vägbelysningsförening			
Åspåsnässets vägljuseförening				Åkersjöns och Hågruns elektriska distributionsförening upa	1919	1928	
Bole-Nordannaldens elektriska distributionsförening upa	1918	upphörd		<u>Frysöreningar</u>			
Dvärsälts elektriska förening upa	1918	1971		Krokoms frys ek. för.		1971	
Enarsvedjans vägljuseförening			ÖLA	Laxsjö ek. frysacksförening		1970	
Föllinge elektriska förening upa	1918	1963-67		Söderåsens frys ek. för.	1959	upphörd	
Gardefors elektriska förening upa	1947	1963-67					
Hotagens elektriska förening upa	1916	1927					
Häggsvöviks elektriska förening upa	1917	1978					
Kaxås elektriska andelsförening upa							
Landon-Långans vägbelysningsförening							

Handels- och konsumtionsföreningar

Alsens handelsaktiebolag			
Alsens koop. handelsförening upa			
Aspås handelsaktiebolag			
Aspås konsumtionsförening upa			
Aspås konsumtionsförening upa			
Aspås-Rödöns konsumtionsförening upa			
Dvärsälts koop. handelsförening upa			
Föllinge handelsförening			
Föllinge hushållsförening			
Föllinge koop. handelsförening upa			
Hammerdals koop. handelsförening			
Hissmofors konsumtionsförening upa			
Hissmofors koop. handelsförening upa			
Holagens koop. handelsförening upa			
Konsum Hamnerdal m.o. ek. för.			
Krokoms handelsaktiebolag			
Mörtsjö konsumtionsförening upa			
Nordannåldens koop. förening upa			
Nålden upa, Koop. föreningen			
Offerdals hushållsförening			
Ottstjoms livs ek. för.			
Rödöns handelsaktiebolag			
Rödöns koop. handelsförening upa			
Skärvängens koop. handelsförening upa			
Trångsvikens handelsförening upa			
Trångsvikens konsumtionsförening upa			
Trångsvikens koop. handelsförening upa			
Tangeråsens koop. handelsförening			
Tängs konsumtionsförening			
Valne handelsförening upa			
Vikens handelsförening upa			
Västbygdens konsumentförening ek. för.			
Västra Jämtland ek. för., Konsumtionsföreningen			
Westbygdens koop. handelsförening upa			
Ytterå konsumtionsförening upa			
As handelsförening upa			

Bildad	Upphörd	Förvaras
1874		
1915	1922	
1871		
1909	1916	
1918	1932	
1928	1964	
1919	1928	
1870		
1870		
1918	1927	
1902	1910	
1915		
1918	1930	
	1963-64	
1871		
1917	upphörd	
1916	upphörd	
1909	1964	
1870		
1993		
1870		
1910	1912	
1917	1935	
1908	1943	
1950	1961	
1943	1950	
1896		
1915	1923	
1915	1927	
1992		
1916	1968	
1914	1960	
1907	1962	
1923	1963-67	

Vattenföreningar

Aspås-Böle vattenledningsförening upa		
Ede-Ånge vattenförening upa		
Flykälens vattenförening upa		
Krokoms vatten och avloppsförening upa		
Kyrkslättens förening för vattenförsörjning och avlopp		
Munkflohögens vatten och avlopp ek. för.		
Offerdals Prästbords ek. vattenförening upa		
Rösta vattenförening		
Tulleråsens vatten- och avloppsföretag ek. för.		
Tängs vattenförening ek. för.		
Västra Storbränna ek. vattenförening		

Bildad	Upphörd	Förvaras
1950	1971	
1948	1971	
1948	1971	
1922	upphörd	
1951	1970	
1977		
1953	1973	OLA
1957		
1979		
1965	upphörd	

Jordbrukets ekonomiska föreningar

Jordbruksskassar och föreningsbanker

Alsens jordbruksskassa förening mbpa		
Aspås jordbruksskassa, förening upa		
Föllinge jordbruksskassas förening, mbpa		
Föreningsbanken Föllinge		
Laxsjö jordbruksskassa mbpa		
Offerdals jordbruksskassa förening mbpa		
Rödöns jordbruksskassa, förening mbpa		
Rödöns nya jordbruksskassa, förening mbpa,		
Trångsvikens jordbruksskassa förening mbpa		
As jordbruksskassa förening mbpa		

1917		
1925		
1949		
1933		
1926		
1920	1954-62	
1934		
1920		
1921	upphörd	

Lantmannaföreningar

Alsens lantmannaförening upa		
Föllinge lantmannaförening upa		
Krokoms lantmannaförening upa		
Laxsjölantmannaförening upa		
Norderö lantmannaförening upa		
Norra Högagens lantmannaförening upa		
Offerdals lantmannaförening upa		
Offerdals lantmannaförening upa		

1905	1954-62	
1909	upphörd	
1903	1979	
1910	upphörd	
1910	upphörd	FAJ
1902	upphörd	
1903	1936	FAJ
1942		

	Bildad	Upphörd	Forvaras		Bildad	Upphörd	Forvaras
Offerdals nya lantmannaförening upa	1931	1942		Aflo mejeriförening upa	1918	1933	FAJ
Offerdals-Bergs lantmannaförening upa	1910	1922	FAJ	Akersjöns mejeriförening upa	1933	upphörd	
Ottstjör lantmannaförening upa	1904	upphörd		As mejeriförening upa	1897	1937	FAJ
Raftälvens lantmannaförening upa,	1909	upphörd		Östbackens mejeri	1887	1894	
Trångsvikens lantmannaförening upa	1911	1954-62		Östra Offerdals mejeri- och lantmannaförening upa	1904	1911	FAJ
Tulleråsens lantmannaförening upa	1922	upphörd		Östra Offerdals mejeriförening upa	1911	1924	FAJ
Tullus lantmannaförening upa	1903	1954-62					
Valne lantmannaförening upa	1948	1980		<u>Tjurföreningar</u>			
Vastra Föllinge lantmannaförening upa	1907	upphörd	FAJ	Alsenbygdens tjurförening			
Ytteråns lantmannaförening upa	1908	upphörd		Aspås tjurförening	1914		
Aflo lantmannaförening upa	1908	upphörd		Bleckåsens tjurförening			
As lantmannaförening upa	1903	upphörd	FAJ	Bredbyns tjurförening	1911		
				Dille tjurförening			
<u>Mejerier</u>				Dille-Backens tjurförening			
Backens mejeri	1900			Dvårsälts tjurförening			
Berge mejeri	1905	1934		Faxälvens tjurförening			
Bergs mejeriförening	1924	1938		Flatnors tjurförening			
Dille mejeriförening upa	1913			Flykälän-Laxsjö tjurförening			
Dvårsälts mejeri AB	1884		ÖLA	Flykälens tjurförening			
Föllinge mejeriförening upa	1915	1938		Forsåsens tjurförening			
Hägra mejeriförening upa	1907	upphörd		Föllinge Kyrkslättens tjurförening	1926		
Häste mejeri	1881			Föllinge tjurförening			
Jämtlands förenade mejerier	1929	1938		Gravbränna tjurförening			
Krokoms mejeri	1883			Hovs-Kösta tjurförening	1907		
Naldens mejeri AB	1894	1939	FAJ	Häggsjövik tjurförening			
Offerdals bymejeriblag	1869			Kaxås tjurförening			
Offerdals västra mejeriförening	1905	1918	FAJ	Kluuk-Hällbackens tjurförening	1913		
Skärvängens mejeriförening upa	1914	1945		Kluks tjurförening	1928		
Slätte mejeri upa, Föreningen	1915	upphörd	FAJ	Kougsta tjurförening			
Stångvikens mejeriförening upa	1927	upphörd		Krokoms s.a tjurförening			
Torsta bymejeriblag	1870			Krokrolens tjurförening	1943	1964	
Trångsvikens mejeriförening upa	1911	1944		Kyrkbygdens tjurförening	1927		
Tullus mejeriförening upa	1908	1941	FAJ	Kyrkslättens tjurförening	1920	1962	FAJ
Valne mejeri	1905	1957		Landverks tjurförening			
Vikens mejeri upa, Föreningen	1905	1928		Laxsjö tjurförening			
Västbygdens koop. mejeriförening, upa	1929	1949		Laxvikens tjurförening			
Walne mejeri upa, Föreningen	1905	upphörd		Lövsjön-Hallen tjurförening	1930	1952	
Westbygdens mejeri upa, Föreningen	1908	upphörd		Lövsjöns tjurförening			

	Bildad	Upphörd	Förvaras
Mjåla tjurförening	1923		
Nordnåldens tjurförening	1911		
Norderöns tjurförening	1927	1958	
Ottisjöbys tjurförening	1926		
Ottisjöns tjurförening	1926		FAJ
Rise tjurförening	1914		
Rode-Vikens tjurförening	1925		
Rödöns s.a tjurförening			
Rödöns tjurförening		1959	
Rorvattnets tjurförening			
Sjöbygdens tjurförening		1953	
Skärångens tjurförening		1961	
Storholmsjö tjurförening			
Stångvikens tjurförening			
Storåsens tjurförening	1919		
Söderåsens tjurförening			
Södra Krokoms tjurförening			
Södra Rödöns tjurförening	1926		
Torsta tjurförening	1923		
Tossberg tjurförening			
Trollsåsens tjurförening			
Trånga tjurförening	1927		
Trångsvikens tjurförening	1926		
Tullus nya tjurförening	1924		
Tullus tjurförening			
Tuvattnets tjurförening	1912		
Ulvås tjurförening	1928	1952	
Utkälens tjurförening	1927		
Valne tjurförening	1927		
Veimons tjurförening	1923		
Vesbygdens tjurförening	1914		
Värmons tjurförening	1908		
Västbygdens tjurförening	1927		
Västerbergs tjurförening			
Västerkalens tjurförening			
Wejmons tjurförening			
Wikens tjurförening	1928		
Ytterå nya tjurförening	1910		
Ytteråortens tjurförening			
Allo tjurförening			
Akersjöns tjurförening			
As tjurförening			
Askotts tjurförening			
Änge tjurförening			
<u>Övriga avelsföreningar</u>			
Alsens galförening	1910		
Aspås hästavelsförening upa	1933	upphörd	
Aspåsboke galförening			
Dvårsatts galförening	1911		
Föllinge hästavelsförening ek. för.	1953	1984	
Föllinge och Laxsjö hästavelsförening upa	1918	upphörd	
Kluks galförening			
Krokoms råvgård förening, upa	1931	1940	
Laxsjö baggförening			
Laxsjö galförening			
Laxsjöns färsambetesförening			
Offerdal galförening	1910		
Offerdals hästavelsförening upa	1931		
Offerdals hästvänner upa, Avelsföreningen	1949	upphörd	
Oldens baggförening			
Rise galförening	1912		
Röde galförening			
Skärångens galförening	1910		
Trångsvikens baggförening	1957		
Tullus galförening	1914		
Tuvattnets baggförening	1942		
Valne råvgård upa, Föreningen	1931	1936	
As och Rödöns hästavelsförening upa	1918	1990	
<u>Övriga föreningar inom jordbruket</u>			
Alsens torvströförening upa	1907	upphörd	
Dvårsatts sambetesförening			
Kaxås torvströförening upa	1920	upphörd	
Kyrkbygdens kontrollförening			FAJ
Ottisjöns kontrollförening			FAJ

	Bildad	Upphörd	Förvaras		Bildad	Upphörd	Förvaras
Rosta ångtröskförening	1987	1991	FAJ	<u>Slöjd och hantverk</u>			
Spelmansgården, ek. för., Arbetskoop.	1923			Golfdraget ek. för., Ungdomskoop.	1985		
Torsta froodlingsförening upa	1946	1972		Hotagens timmerhus ek. för.	1963	1977	
Trångsvikens froodlareförening upa	1971			Krokoms slöjdare, ek. för.	1984		
Trångsvikens vallfölk ek. för.	1939	1970		Naldens maskin- och åkdonfabrik, upa, Föreningen	1900	upphörd	
Västra Alsens froodlingsförening upa			FAJ	Samarbetsföreningen LHF ek. för.	1963	upphörd	
Västra Föllinge kontrollförening				Ytterå fabriksförening upa	1907	upphörd	
Västra Klucks sambetesförening							
Nykooperativa föreningar				<u>Varukoopervativ</u>			
<u>Barn- och äldreomsorg</u>				Kusin Vitamin, ek. för.	1985		
Galaxen i Byskogen ek. för., Föräldr. koop.	1992			Naturnära gourméer ek. för.	1993		
Hotagsfjärden i Hotagen ek. för., Koop.	1990			Näskottis varukoopervativ ek. för.	1989		
Jordgubben ek. för., Föräldr. koop.	1991						
Kälomsgården ek. för., Koop.	1992			Rese- och transportföreningar			
Lillslugu i Aspås ek. för., Föräldr. koop.	1991			<u>Bilföreningar</u>			
Solägget i As ek. för., Föräldr. koop.	1989			Alsens trafikförening upa	1908	1916	
Syttigan i Alsen ek. för., Föräldr. koop.	1989			Hotings lastbilscentral, ek. för.	1959		
Tunan ek. för.	1993			Krokoms bilfrakt ek. för.	1972	1972	
Valkulla i Laxviken ek. för., Föräldr. koop.	1989			Trafikbilägarföreningen taxi i Kavås upa	1947	1972	
				Ytterå-Krokoms lastbilscentral ek. för.	1954	upphörd	
<u>Bytvecklings- och samhällsskoopervativ</u>				<u>Brygg- och hamnföreningar</u>			
Alsens byalag ek. för.	1987			Rödönsundets ångbåtsbrygga upa	1875	1948	ÖLA
Framtiden i Skärvången ek. för., Koop.	1993						
Laxvikens byutveckling ek. för.	1993			Övriga ekonomiska föreningar			
<u>Producentkoopervativ</u>				<u>Sjukassor och försäkringsbolag</u>			
Gullspira getost ek. för.	1984	1985		Allmänna rikssjukkassan, allmänna understödsföreningen, lokalavd. 862		1934	ÖLA
Jämtgrönt ek. för., Jämtlands trädgårdsprodukter	1984			Alsens hästförsäkringsförening			
Jämtland/Härjedalen fiskodlare ek. för.	1984			Alsens sockens erkända sjukassa			
Jämtspira getost ek. för.	1985			Framtidsförbundets sjukassa	1934		ÖLA
Naldens koop. bageriförening upa	1915	1920		Föllinge hästförsäkringsförening			
Ytteråortens äggförening upa	1932	upphörd		Goodtemplarnas sjukvårdsförening			FAJ
As mattedrycksförsäljningsförening upa	1950	1963-67		Goodtemplarordens självhjälpförening avd 328			FAJ
				Goodtemplarordens självhjälpförening avd 363			FAJ

Bildad Upphörd Förvaras

Kristina Vänners liförsäkringsförening lokalavdelning
Lokalföreningen 379
Nykterhetsfolkets sjuk- och begravningskassa avd 651
Nykterhetsfolkets sjuk- och begravningskassa avd 862
Nykterhetsförbundets sjuk- och begravningskassa, lokalavd.
Offerdals hälsöförsäkringsförening
Rödn-Naskotts hälsöförsäkringsförening
Sv. Goodtemplares sjuk- och begravningskassa lokalavd. nr. 50
Sveriges centrala begravningskassa, lokalavd. 665
Vaplan arbetsares sjuk- och begravningskassa
Vaplan mekaniskas sjuk- och begravningskassa

FAJ
FAJ
FAJ

FAJ

OLA

FAJ

Såg- och flottningsföreningar

Flykälens såg- och hyvelerförening upa
Grönsta sågverksförening upa
Hyvelerföreningen Ytterån upa
Kälms träförädlingsförening upa
Landverks sågverksförening
Laxsjö såg- och kvarnverksförening
Lundsbyns såg- och hyvelerförening upa
Norderö sågverksförening upa
Ottisjö sågverksförening
Rödn-Naskotts nya sågverksförening, upa
Sems sågverksförening upa
Storåns sågverksförening upa
Vaplan vedsågverksförening
Västra Ås sågverksförening upa
Ytterå virkesleverantör, förening upa
Ytterå ångsåg upa, Föreningen
Ytteråns sågverksförening upa

1919
1908
1934
1952
1897
1920
1900
1942
1923
1942
1944
1931
1936
1932
1993
1909
1942
1987
1991

upphörd
1971
1970
1950
upphörd
upphörd
1972
1972
1972
upphörd
upphörd
upphörd
upphörd

OLA

OLA

FAJ

FAJ

Övriga

Åsentravets ek. för.
Birka folkhögskolas elevförbunds kreditförening upa
Föllinge N.K.I. skoleförening upa
Kooperativ utveckling i Jämtlands län ek. för.
Offerdals hälsöcentral ek. för.
Rödn-Naskotts tackdikningsförening

1993
1909
1942
1987
1991

RAGUNDA KOMMUN

Bostads- och byggnadsföreningar

Bostadsrättsföreningar

Hedvigslund i Hammarstrand, HSB bnf

Byggnadsföreningar

Bispsfors byggnadsförening upa 1926
 Bobergs byggnadsförening upa 1943
 Bomsunds koop. byggnadsförening upa 1921
 Bole-Hoo byggnadsförening upa 1907
 Den fasta borgens byggnadsförening upa, Logen 3282
 Ede bygdegårdsförening 1931
 Folkets Hus byggnadsförening upa 1931
 Folkets Hus i Krångele upa, Föreningen 1951
 Fors byggnadsförening upa 1909
 Fullsjöns- Björkbydöns byggnadsförening 1915
 Goodtemplarnes byggnadsförening i Bispgården 1913
 Häckens byggnadsförening upa, Logen 1917
 Höglunda koop. byggnadsförening upa 1944
 Höglunda och Borglunda byggnadsförening upa 1900
 Klippans byggnadsförening upa 1938
 Kottsjöns Folkets Husförening 1943
 Liens bygdegård upa, Föreningen 1939
 Ljungblomma upa, Föreningen 1900
 Mårdsjöns byggnads- och badhusförening upa 1938
 Mårdsjöns Folkets Husförening upa 1943
 Nornan, byggnadsförening 1970
 Nya Folkets Hus i Krångele upa, Föreningen 1970
 Näckens byggnadsförening upa, Logen 1970
 Näsets bygdegårdsförening 1970
 Ragunda idrottsplats, förening upa 1944
 Ragundaförbundets byggnadsförening upa, Logen 1912
 Skyttmöns bygdegårdsförening 1925
 Strömsnäs byggnadsförening upa 1946
 Strömsnäs Folkets Husförening upa

Bildad	Upphörd	Förvaras
1903		Förvaras
1952	1972	FAJ
1911	upphörd	
1903	upphörd	
Sällskapet sann upplysning byggnadsförening upa		
Utanede byggnadsförening upa		
Verdandi upa, Byggnadsföreningen		
Välkommen till frihets byggnadsförening upa		
Änge Gård, Byggnadsföreningen		
Österede byggnadsförening upa		
Överrammers Folkets Husförening		

Hushållets ekonomiska föreningar

Badhus- och tvättstugeföreningar

Bispgårdens bastuförening 1945
 Fors kommunala tvättstugeförening upa 1935
 Gevägs badhusförening upa 1971
 Hammarstrands badhusförening upa 1936
 Höglunda badhusförening upa 1972
 Källsjöns badhusförening upa 1945
 Kottsjöns badhusförening upa 1939
 Kottsjöns badhusförening upa 1939
 Pålgårds badhusförening upa
 Ragunda andelstvättstugeförening upa 1948
 Ragunda dispensärs badhusförening, upa 1944
 Strömsnäs badhusförening upa 1939
 Utanede tvätt- och bastuförening 1972
 Överrammers badhusförening upa 1937

Elföreningar

Fullsjö elektriska förening upa 1925
 Geväg frikraftsförening upa 1951
 Krångele och Bole elektriska förening upa 1928
 Krångele-Dövikens vägbelysningsförening upa 1937
 Kullsta och Hammarens elektriska distriktsförening upa 1950
 Kyrkslättens elektriska andels- och distriktsförening 1929
 Liens elektriska förening upa 1927
 Näsets elektriska ljus upa, Föreningen 1928
 Näsets vägbelysning 1917
 Näverede gallyseförening
 Stuguns sockens elektriska abonnentförening upa 1939
 Öravattnets vägbelysning 1970

Överammers belysningsförening upa

Frysöreningar

Gevåg frys ek. för.

Krångede frys ek. för.

Strömsnäs frys ek. för.

Överammers frys ek. för.

Handels- och konsumtionsföreningar

Bispgårdens handelsaktiebolag

Bispgårdens koop. handelsförening upa

Bomsunds koop. handelsförening upa

Borgvattnets handelsförening

Borgvattnets koop. handelsförening upa

Fors-Lidens konsumtionsförening upa

Gerilå koop. handelsförening upa

Gesund upa, Konsumtionsföreningen

Hammarstrand upa, Koop. föreningen i

Hammarstrands koop. handelsförening upa

Krångede koop. handelsförening upa

Kyrkslättens koop. handelsförening upa

Mårdsjöns koop. handelsförening upa

Ragunda handelsförening

Ragunda koop. handelsförening upa

Ragundadalens konsumtionsförening upa

Ragundadalens koop. förening upa

Revsunds koop. handelsförening

Stuguns handelsförening

Stuguns koop. handelsförening upa

Söneråsens handelsförening upa

Söneråsens upköpsförening upa

Utanede konsumtionsförening upa

Överammers koop. handelsförening upa

Vattenföreningar

Ammers qvarnaktiebolag

Bispsfors vattenledningsförening upa

Bildad
1949

Upphörd
1949

Förvaras

1971

1970

upphörd

1972

1959

1886

1927

1911

1871

1917

1938

1916

1915

1914

1909

1916

1918

1868

1913

1950

1928

1915

1868

1916

1937

1917

1911

1916

1892

1937

Bispgårdens vattenledningsförening upa
Björkvattnets vattenförening ek. för.

Fullsjo förening för vattenförsörjning och avlopp

Hammarstrands vattenförening upa

Höglunda östra vatten och avlopps-förening, ek. för.

Krångede vattenförening upa

Kånkbacks vattenförening upa

Liens vattenförening ek. för.

Nässets nedre förening för vattenförsörjning upa

Råvanåsets vattenförening ek. för.

Utanede vattenförening ek. för.

Vattenledningen Gustavsberg, ek. för.

Västerede vattenförening ek. för.

Västeråsens vattenledningsförening ek. för.

Västra Borgsjö vattenförening upa

Överammers vattenförsörjning upa

Jordbrukets ekonomiska föreningar

Jordbrukskassor och föreningsbanker

Fors sockens jordbrukskassa, förening mbpa

Föreningsbanken Ragunda

Ragunda jordbrukskassa, förening mbpa

Stuguns jordbrukskassa mbpa

Öravattnet-Mårdsjön jordbrukskassa förening mbpa

Lantmannaföreningar

Fors lantmannaförening upa

Ragunda lantmannaförening upa

Stuguns lantmannaförening upa

Mejerier

Ammers mejeriförening upa

Kyrkslättens mejeriförening

Kyrkslättens mejeriförening

Ragunda andelsmejeriförening upa

Ragunda mejeriförening upa

Bildad
1929

Upphörd
1963-67

Förvaras

1954

1949

1944

1932

1947

1971

1945

1976

1985

1926

1976

1977

1950

1945

1949

1933

1933

1950

1920

upphörd

upphörd

upphörd

FAJ

upphörd

1888

1895

1938

upphörd

	Bildad	Upphörd	Förvaras		Bildad	Upphörd	Förvaras
<u>Tjurföreningar</u>				<u>Barn- och äldreomsorg</u>			
Albackens tjurförening	1924	1963		Gisselgård i Pålgård ek. för., Föräldr. koop.	1988		
Ammers tjurförening				Piggelin ek. för., Föräldr. koop.	1990		
Borgvattnets tjurförening				Söneråsgården, ek. för., Koop.	1992		
Fors södra tjurförening	1910			Ategården i Stugun ek. för., Föräldr. koop.	1989		
Fullsjöns tjurförening				<u>Bytvecklings- och samhällskooperativ</u>			
Gerilå tjurförening				Krångede- Dövikens bytveckling, Ek. för.	1993		
Gisselgårds tjurförening	1924			<u>Producentkooperativ</u>			
Hammarens tjurförening	1912			Överamners bakstuga, ek. för.	1990		
Hammarstrands tjurförening	1924			<u>Slöjd och hantverk</u>			
Höglunda tjurförening	1916			Bomsunds vävstuga ek. för.	1982	1993	
Krångede tjurförening				Böle tjärbränneriförening upa	1918	upphörd	
Kullista-Kånkback tjurförening				Hoppsan, ek. för.	1983		
Kvitsle tjurförening				Kol och ved upa, Föreningen	1941	upphörd	
Nässets tjurförening	1926			Sober-Verken, ek. för. upa	1951	upphörd	
Oppåsens tjurförening	1923			Stockholmsmagasinet, förening upa	1939		
				Stuguns snickeriförening upa	1924	upphörd	
Strånåsets tjurförening				Stöcks skoaffär upa, Föreningen	1948	1954-62	
Stugubyns v:a tjurförening				<u>Varukooperativ</u>			
Stuguns v:a tjurförening	1910			Are köp varukoop.ek. för.	1990		
Österede tjurförening				<u>Rese- och transportföreningar</u>			
<u>Övriga avelsföreningar</u>				<u>Bilföreningar</u>			
Borgsjö råvgård, förening upa	1936	upphörd		Fors lastbilscentral, förening upa	1950	1984	
Ede galtförening				Ragunda droskagareförening upa	1944		
Ragunda galtförening	1909			Ragunda taxi ek. för.	1982	1990	
Ragunda hästavelsförening upa	1941	1972		Stuguns lastbilscentral, förening upa	1943		
Ramsjö baggförening				Taxi Bispgården ek. för.			
				Östra Jämtlands lastbilscentralförening upa			
<u>Övriga föreningar inom jordbruket</u>							
Ragunda fröodlareförening upa	1945						
Ragunda skogsförädling , ek. för.	1985						
Ragunda skogsagareförening upa	1937	1954-62					
<u>Nykooperativa föreningar</u>							

Bildad	Upphörd	Förvaras
STRÖMSUNDS KOMMUN		
Bostads- och byggnadsföreningar		
<u>Bostadsrättsföreningar</u>		
Björnen i Hoting, HSB brf		1955
Bredgård i Strömsund, HSB brf		1970
Bredängen i Strömsund, HSB brf		1956
Centrum i Hoting, HSB brf		1961
Eken i Strömsund, Brf		1954
HSB Hoting ek. för.		1963-67
HSB i Strömsund ek. för.		1955
Häggen i Strömsund, HSB brf		1957
Rönnen i Strömsund, HSB brf		1991
Storgatan 4-8, Brf		1979
Strömsundshus nr 1, Riksbygg. brf		1976
Strömsundshus nr 2, Riksbygg. brf		1977
Strömsundshus nr 3, Riksbygg. brf		1979
Strömsundshus nr 4, Riksbygg. brf		1989
Uttern, Brf		1947
<u>Byggnadsföreningar</u>		
Alanäs Folkets Husförening upa		1924
Arbetarnas byggnadsförening upa		1935
Björksjönäs bygdegårdsförening		
Bodums bygdegårds- och folkbadsförening upa		1943
Brattbäckens bygdegårdsförening upa		1949
Ede Skans byggnadsförening upa		1898
Ede ungdoms- och bygdegårdsförening		1963-67
Fagerdal-Gisselås kristliga ungdomsförenings byggnadsförening, upa		1916
Folkets Hus i Strömsund upa, Föreningen		1920
Folkets Hus i Ulriksfors upa, Föreningen		1924
Folkets Hus i Äspnäs upa, Föreningen		1944
Folkets Hus upa i Rossön, Byggnadsföreningen		1943
Folkets Hus upa i Stora Blåsön, Byggnadsföreningen		1951
Folkets Hus upa i Tullingsås, Byggnadsföreningen		1992
<u>Inköpsföreningar</u>		
Blägarnas inköpsförening upa		1945
Övriga ekonomiska föreningar		
<u>Maskinsamverkan</u>		
Indalsälvens traktörägarförening ek. för.	upphörd	
Östra Jämtlands lastbilförening upa		
<u>Sjukvård och försäkringsbolag</u>		
Stuguns godtemplars sjukvårdskassa	FAJ	
<u>Såg- och flottningsföreningar</u>		
Ammers sågförening upa	FAJ	
Borgsjö kvarn- och sågverksförening		
Borgvattnets kvarn- och sågverksförening upa	1968-69	
Hammaréns träförädlingsförening upa		
Stuguns koop. flottningsslag	FAJ	
<u>Övriga</u>		
Betel i Pålgård upa, Föreningen	upphörd	
Borgvattnets N.K.I. skoleförening upa		
Dalastugun, ek. för.		
Draken, skolcaféet, ek. för.		
Fors N.K.I. skoleförening upa	upphörd	
For framtid i Bispgården, ek. för.		
Ragunda N.K.I. skoleförening upa	upphörd	
Vildhuset ek. för., Fritidskoop.		
Wildhuset ek. för., Fritidskoop.		

	Bildad	Upphörd	Förvaras		Bildad	Upphörd	Förvaras
Fyrkronans byggnadsförening upa	1907	1971		Stroms evangeliska lutherska missionsförenings byggnadsförening nr. 1 upa	1908	upphörd	FAJ
Föreningen Folketshus Furuberg	1924	1971		Svaninge bygdegårdsförening			
Gisselås Folkets Hus upa, Byggnadsföreningen				Sällskapet sanning och sedlighet	1888		FAJ
Grenås bygdegårdsförening	1935	1963-67		Tullingsås kristliga ungdomsförening Majblommans byggnadsförening nr 1 upa	1922		
Gåxsjö bygdegårdsförening				Valsjöbyns byggnadsförening			
Gäddede byggnadsförening upa	1916	upphörd		Valgårdens bygdegårdsförening			
Görviks bygdegårdsförening	1928	upphörd		Yxskafkälens bygdegårdsförening	1909	1970	
Hafsnäs byggnadsförening, upa	1942			Årlan upa, Byggnadsföreningen	1948		
Hallvikens byggnadsförening upa	1938	1942		Övre Fläsjöbygdens bygdegårdsförening upa			
Hammerdals byggnadsförening upa	1919			Övre Tåsjo bygdegårdsförening			
Hammerdals Folkets Hus byggnadsförening upa							
Holings byggnadsförening upa				<u>Fastighetsföreningar</u>			
Holings Folkets Husförening				Sikås hantverkshus ek. för	1981		
Jornstugan upa, Byggnadsföreningen				Uven upa, Fastighetsföreningen	1949	1954-62	
Kakuååsens bygdegårdsförening							
Karbackens bygdegårdsförening							
Kilen och Helgeåkilens bygdegårdsförening							
Kyrktåsjo byggnadsförening upa	1938						
Lidsjöbergs bygdegårdsförening							
Lilvikens bygdegårdsförening							
Lorås bygdegårdsförening							
Lövberga byggnadsförening upa	1944						
Lövviks Folkets Husförening	1946	upphörd					
Medborgarhusföreningen Backe med omnejd upa							
Mårdsjö bygdegårdsförening	1908	1972					
Norrskenet upa, Föreningen							
Norråkers Folkets Husförening	1936	upphörd					
Raskt framåt upa, Byggnadsföreningen 4930							
Rudsjö Folkets Husförening							
Rorstroms Folkets Husförening							
Saga, Byggnadsföreningen							
Sikås Folkets Hus upa, Byggnadsföreningen	1910	upphörd					
Silsjonas bygdegårdsförening							
Silsjonas Folkets Husförening							
Skansnäs Folkets Husförening							
Strands bygdegårdsförening							
Strålen upa, Byggnadsföreningen	1908	1954-62	FAJ				
Stroms brodräforening upa	1901	upphörd					

Hushållets ekonomiska föreningar

Badhus- och tvättstugeföreningar

Fagerdals badhusförening upa	1943	1954-62
Frostvikens andelstvätt, förening upa	1950	1968-69
Gåxsjö tvätt- och badhusförening upa	1947	1971
Gårdnäs badstuguförening upa	1944	1963-67
Görviks badhusförening upa	1943	1963-67
Hallvikens badhusförening upa	1943	upphörd
Hammerdals badhusförening upa	1935	1945
Hammerdals nya badhusförening upa	1943	1972
Harrsjöns badstuguförening upa	1944	1984
Havsnäs badhusförening upa	1937	1954-62
Hillsands badhusförening upa	1949	1984
Kakuåsens badhusförening upa	1947	1970
Laxås badhusförening upa	1943	
Lorås badhusförening		1970
Lövberga badhusförening upa	1943	1970
Norra Jämtlands andelstvätt, förening upa	1943	upphörd
Raftsjöhöjdens badhusförening upa	1946	1970
Siljeåsens badhusförening upa	1945	1970

[illegible]

	Bildad	Upphörd	Forvaras	Bildad	Upphörd	Forvaras
Havsnäs vatten- och avloppsforetag, ek. för.	1954					
Hillsands vatten- och avloppsforetag ek. för.	1971					
Håkalöts vatten- och avloppsforetag ek. för.	1977	1985				
Hogbynäs vatten- och avloppsforetag, ek. för.	1958					
Lovberga ek. vattenforening	1952	1983				
Nasvikens vattenforening upa	1952	1970				
Risselås forening för vattenforsörjning och avlopp upa	1948	1968-69				
Stora Bläsijons avloppsforening ek. för.	1976	1990				
Stornasuddens vattenforening						
Strands ek. för. för vattenforsörjning och avlopp	1970					
Tullingsås forening för vattenforsörjning och avlopp upa	1949					
Ulriksfors egnahemsforening för vattenforsörjning och avlopp	1948	1968-69				
Vägdalens vattenforening upa	1950	upphörd				
Asens vatten- och avloppsforening, ek. för.	1963	upphörd				
Öhns vattenforetag, ek. för.	1969					
Jordbrukets ekonomiska föreningar						
Jordbrukskassor och föreningsbanker						
Föreningsbanken Hamnerdal						
Föreningsbanken Strömsund						
Föreningsbanken Tåsjö						
Gåxsjö jordbrukskassa, forening mbpa	1933					
Hamnerdals jordbrukskassa, forening mbpa	1931					
Ströms jordbrukskassa forening mbpa	1945					
Lantmannaföreningar						
Alanäs lantmannaforening upa	1919	upphörd				
Hallvikens lantmannaforening upa	1908	upphörd				
Hamnerdals lantmannaforening upa	1943	1970				
Hamnerdals och Gåxsjö lantmannaforening upa	1903	upphörd				
Håxås lantmannaforening upa	1908	upphörd				
Slamsele lantmannaforening upa	1911					
Ströms lantmannaforening upa	1932	1954-62				
Strömsbygdens lantmannaforening upa	1906					
Tullingsås lantmannaforening upa	1906	upphörd				
Ojarens lantmannaforening upa	1903	upphörd				
Mejerier						
Gisselås andelsmejerforening upa	1927	1940				
Grenåskälens bymejeribolag	1872					
Hallvikens mejeri	1913					
Hamnerdals mejeri	1895					
Jornvattnets andelsmejerforening upa	1926	1951				
Muråsens mejerforening upa	1907	upphörd				
Rafikälens bymejeribolag	1871					
Sikås andelsmejerforening upa	1927	1933				
Sikås bymejeribolag	1871					
Sikås koop. mejerforening upa	1929	1949				
Ströms ekonomiforening upa	1909	1942				
Tullingsås bymejeribolag	1870					
Tjurföreningar						
Alanäsets tjurforening	1916					
Berge tjurforening						
Bredkälens tjurforening	1916					
Bångåsens tjurforening		1958				
Ede tjurforening	1944					
Fagerdals tjurforening	1927					
Fagerdals-Gisselås tjurforening						
Framnäs tjurforening						
Fyrås tjurforening						
Grenås tjurforening						
Gubbhögens tjurforening						
Gussvattnets tjurforening	1911	1959				
Gåxsjö tjurforening	1910					
Gäddede tjurforening						
Görviks tjurforening						
Görviksjöns tjurforening	1944					
Hafsnäs nya tjurforening	1909					
Hallvikens tjurforening	1912					
Hillsands tjurforening	1942					
Håxås-Ede tjurforening						
Håxåsens tjurforening						
Hostoppens tjurforening		1966				

Bildad	Upphörd	Förvaras
1943		Jansjö tjuvförening
1927		Jormliens tjurförening
1908		Jorms tjurförening
1927		Jormvattnets tjurförening
		Kakuåsens tjurförening
		Kyrkoblandets tjurförening
1942		Kärnåsets tjurförening
		Lorås tjurförening
	1959	Lövberga tjurförening
		Mo Bye tjurförening
1945		Mårdsjön tjurförening
		Ollebackens tjurförening
		Ringvattnets tjurförening
1932		Risselås tjurförening
1925		Sikås nya tjurförening
		Sikås tjurförening
		Stamsele tjurförening
1910		Storholmens tjurförening
1911		Strand tjurförening
		Svaninge tjurförening
1911		Tullingsås tjurförening
	1961	Yxskafkälens tjurförening
1912		Asens tjurförening
		Åspnås tjurförening
		Öhns tjurförening
1912		Öjarens tjurförening
		Östbygdens tjurförening
Övriga avelsföreningar		
		Alanäs sockens hästavelsförening upa
1939	1968-69	Björkvattnets baggförening
1951		Blåsöns baggförening
1953		Bredkäkens baggförening
		Hammerdals baggförening
1941	1984	Hammerdals hästavelsförening upa
1916	upphörd	Hammerdals och Gäxsjö's hästavelsförening upa
1937	upphörd	Hammerdals rävgård förening upa
		Havsnäs baggförening
Nykooperativa föreningar		
Barn- och äldreomsorg		
		Ingelsgården i Löfwik ek. för., Koop.
1990		Killingen i Gäxsjö ek. för., Föräldr. koop.
1989		Lejkhagan i Sikås ek. för., Föräldr. koop.
1990		Skalman i Kärnåset ek. för., Föräldr. koop.
1990		
Byutvecklings- och samhällskooperativ		
		Iskuben ek. för.
1993		Jormbygdens utvecklings ek. för.
1988		Lidsjöbergsgårdens byautveckling ek. för.
1988		Rudsjö ek. för., Bykoop.
		Tullingsås bykoop. ek. för.
1991		Tåsjöbergets fritidsanläggningar ek. för.
1985		
Producentkooperativ		
		Arbetskooop. Svaningens textil ek. för.
1991		Fjällsjö grönt, ek. för.
1986		Hemmingssons, Erik, slakteriaffär, förening upa
1933		Jamtamat, kalaskokarna i Jämtlands län ek. för.
1993		Lindgrens slakteriaffär förening upa
1927	upphörd	Skofore ek. för.
1986		

Slöjd och hantverk

Frostvikens hemslojd ek. för.
Hammerdals möbelfärr och begravningsbyrå, förening upa
Skråderi- och herrekliperingsaffären, förening upa
Spinnhuset ek. för.
Ströms tegelbruksförening upa
Unger och söner, förening upa

Bildad Upphörd Förvaras

1983
1938
1933
1988
1948
1930

upphörd
upphörd

Varukooprativ

Faxebygdens varukooprativ, ek. för.
Tåsjö inköpscentral ek. för.

1987
1985

Rese- och transportföreningarBilföreningar

Backe åkeriägare ek. för.

1979

Hammerdals taxi ek. för.

Norra Jämtlands lastbilcentral ek. för.
Ströms- Alanäs lastbilcentral ek. för.
Ströms bilfrakt ek. för.

1978
1966
1960
1971

1991

upphörd
1971

Ströms och Alanäs lastbilcentral, förening upa

1960

Strömsunds taxi, ek. för.

1975

Strömsunds trafikbilägareförening upa

upphörd

Brygg- och hamnföreningar

Frostviken upa, Angbåtsförening
Viking upa, Rederiförening

1912
1927

upphörd
1936

ÖLA

Båtföreningar

Motorbåtsföreningen trafik upa
Nasvikens båtklubb, ek. för.

1912
1971

upphörd

Inköpsföreningar

Strömsunds bilägares inköpsförening upa

1939

upphörd

Övriga ekonomiska föreningarMaskinsamverkan

Företagssamverkan Strömsunds kommun ek. för.
Hallvikens industridkareförening upa

1992
1909

Sjukassor och försäkringsbolag

Alanäs sockens erkända sjukkasse

ÖLA

Backe arbetslöshetsförening

1931

Bergs kreaturförsäkringsbolag

1890

Frostvikens hästförsäkringsförening

1902

Nykerhetsfolkets sjuk- och begravningskassa avd 393

ÖLA

Svenska arbetares allmänna sjuk- och begravningskassa lokalavd.
236

ÖLA
FAJ

Såg- och flottningsföreningar

Hammerdals såg- och hyvleri, förening upa

1936

Risselås - Wallens sågförening upa

1922

Sikås såg- och kvarnförening upa

1931

Solbergs såg- och hyvleri, förening mbpa

1913

Tjåmmyrbergets bysåg

1943

Västbygdens sågförening upa

1922

1970

Övriga

Backe högstadiums skolköop. förening, ek. för.

1979

Blåsjöns framtid ek. för.

1991

Forum Frostviken ek. för.

1990

Fångvårdspersonalens ek. för. för motorvärmare

1961

Hammerdals N.K.I skoleförening upa

1942

Heimdall, upa, Ek. för.

1917

Kyrktåsjö biografägarförening upa

1946

upphörd

ARE KOMMUN

Bostads- och byggnadsföreningar

Bostadsrättsföreningar

Alpen 84, Brf	1988	Fjällvistet, Brf	1961
Alpen 85, Brf	1987	Forsahem, Brf	1987
Alpen 92, Brf	1988	Freestyle i Åre, Brf	1987
Alpen 93, Brf	1989	Förberget 1, Brf	1984
Antilopen, Brf	1987	Förberget 2, Brf	1984
Barken nr 60, Brf	1988	Förberget 3, Brf	1985
Barken nr 61, Brf	1988	Förberget 4, Brf	1986
Bastionen i Järpen, HSB brf	1983	Golfbyn i Åre, Brf	1988
Belwobyn, Brf	1983	Grarlunda Fjällgård, Brf	1982
Berge nr 1, Brf	1987	Groffallet, Brf	1985
Björnbäret, Brf	1986	Gruvan, Brf	1989
Björneborg, Brf	1988	Gyllene Renen, Brf	1993
Björnen Ett i Åre, Brf	1983	Hamrebacken nr 1, Brf	1988
Björnen nr. 2, Brf.	1986	Hamrebacken nr 2, Brf	1981
Björnfrossa, Brf.	1986	Hamrebacken nr 3, Brf	1981
Björnfällan, Brf.	1989	Hamrebacken nr 4, Brf	1982
Björnhöjden, Brf	1988	Hamrebacken nr 5, Brf	1982
Björnidet, Brf	1985	Hedmans Fjällby i Åre	1979
Björnligan, Brf	1988	Hjerpe Skans i Järpen, HSB brf	1979
Björnångeberget, Brf	1988	Hosgården, Brf	1983
Blåbäret, Brf	1988	HSB för Järpen -Mörsil upa	1950
Borgen i Järpen, HSB brf	1980	Hummeln A, Brf	1989
Bydalens Fjällby, Brf	1988	Hummeln B, Brf	1989
Byss, Brf	1988	Huså hus i Huså, Brf	1989
Drommen nr. 1, Brf	1988	Hästen, Brf	1963
Drommen nr. 2, Brf	1980	Högdalen, Brf	1979
Drommen nr. 3, Brf	1980	Idet, Brf	1986
Drommen nr. 4, Brf	1980	Jämgården, Brf	1991
Fjäll-ilen, Brf	1979	Järpen -Mörsil, HSB brf	1980
Fjällbjörken, Brf	1987	Kläppen, Brf	1988
Fjällporten nr 1, Brf	1981	Liengården, Brf	1988
Fjällporten nr 2, Brf	1990	Mitt i Björnen, Brf	1988
		Mitt i Åre 1983, Brf	1984
		Mitt i Åre 1986, Brf	1987
		Mitt i Åre 1988, Brf	1988
		Mullfjället nr 1, Brf	1986
		Mullfjället nr 2, Brf	1987
		Mullfjället nr 3, Brf	1987

Bildad	Upphörd	Förvaras	Bildad	Upphörd	Förvaras
Mänen, Brf	1988		Villa Bel Air, Brf		1987
Mården Ett, Brf	1983		Akerbäret, Brf		1988
Mårdligan, Brf	1985		Aregårdarna, Brf		1979
Notvallen, HSB brf	1951		Areparken, Brf		1989
Nya Lundsgården, Brf	1988		Areskutan, Brf		1980
Ol-Jons by, Brf	1978		Äggen i Mörsil HSB brf		1988
Omformarna, Brf	1982		Östbackens Brf		1986
Ottishus nr 1, Brf	1984				
Prästbordet, Brf	1986		Byggnadsföreningar		
På Ången, Brf	1989		Arvesunds bygdegårdsförening		
Renfallet, Brf	1983		Bastunäset upa, Bygdegårdsföreningen		1925
Reservatet, Brf	1993		Betania upa, Föreningen		1918
Rödkullen nr 1, Brf	1988		Björnänge bönhus upa, Byggnadsföreningen		1933
Rödkullen nr 2, Brf	1989		Brodersbandets byggnadsförening upa		1904
Skansegran i Järpen, HSB brf	1967		Dagens Grynning upa, Föreningen		1912
Snöflingan nr 1, Brf	1987		Duveds föreningshus		
Snöhyttan nr 1, Brf	1989		Folkets Hus i Hjärpen upa, Föreningen		1903
Solbringan Brf	1987		Folkets Hus i Järpen, upa, Föreningen		1929
Solen, Brf	1988		Folkets Hus i Mörsil upa, Byggnadsföreningen		1932
Solhyllan, Brf	1984		Folkets Hus i Gevsjön, Byggnadsföreningen		1950
Sonfallet, Brf	1988		Folkets Hus upa i Huså, Byggnadsföreningen		1951
Storvallen, Brf	1980		Föreningen Folkets Hus i Handöl, upa		1936
Störtloppet, Brf	1987		Fört och nu upa, Byggnadsföreningen		1917
Susabacken Brf	1988		Goodtemplars upa, Byggnadsföreningen		1920
Talkdungen i Järpen, HSB brf	1953		Hallgården upa, Byggnadsföreningen		1938
Tegesfäll 1 Brf	1990		Hjerpe Skans upa, Föreningen		1901
Tegesfäll 2, Brf	1990		Hjerpens byggnadsförening upa		1913
Tegesfäll nr 4, Brf	1986		Järnlands hopp upa, Föreningen		1906
Tegeshöjden nr 1, Brf	1986		Järpe-Skans skyttar upa, Byggnadsföreningen		1945
Tegeshöjden nr 2, Brf	1987		Kalls byggnadsförening upa		1919
Tegeshöjden nr 3, Brf	1987		Kalls västra Folkets Hus upa, Föreningen		1937
Tegel, Brf	1988		Kröngården upa, Föreningen		1944
Torpet i Åre, HSB brf	1989		Kvitse bygdegårdsförening upa		1949
Torvaket, Brf	1987		Låsböle ordenshus		1888
Totten i Åre, HSB brf	1980		Mullfallet upa, Föreningen		1902
Tranbäret, Brf	1988		Månsåsens bygdegårdsförening		
Utforsåket, Brf	1987		Mörsils blåbandsförenings byggnadsförening upa		1906
Utsikten, Brf	1987		Mörsils Folkets Husförening upa		1917
					1934

Bildad	Upphörd	Förvaras
1907	upphörd	
<u>Elföreningar</u>		
	1976	
	1989	
	1973	ÖLA
	1915	
	1946	
1903		
1922	upphörd	
1949		
1907		FAJ
<u>Fastighetsföreningar</u>		
1907	upphörd	
1932	1987	
1952	1963-67	
1947	1980	
1944	1952	
<u>Frysöreningar</u>		
	1971	
	upphörd	
	1992	
	1972	
	1990	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	
<u>Badhus- och tvättstugeföreningar</u>		
	1971	
	1990	
	1977	
	1982	
	upphörd	
	1972	
	1994	
	1970	
	1990	
	upphörd	
<u>Handels- och konsumtionsföreningar</u>		
	1871	
	1914	
	1877	
	1913	
	1899	
	1910	
	1877	
	1915	
	1872	
	1872	
	1970	
	1963	
	1915	
	1945	
	1916	

Bildad	Upphörd	Förvaras
1929		<u>Barn- och äldreomsorg</u> Borgen i Mörsil ek. för., Föräldr. koop. Filuren i Åre ek. för., Föräldr. koop. Fjällrävorna, Undersåkers fritidshem ek. för., Personalkoop. Fritidshemmet i Undersåker ek. för., Personalkoop. Gåvan i Mörsil ek. för., Föräldr. koop. Knotthale i Huså ek. för., Föräldr. koop. Kotten i Duved ek. för., Föräldr. koop. Leikstugu ek. för., Föräldr. koop. Produkthusets föräldr. koop. i Åre ek. för.
1913	upphörd	
1920		
1926		
1945		
1937		
1919	upphörd	<u>Byutvecklings- och samhällskooperativ</u> Byborna i Edsåsdalen ek. för. Kläppe bykooperativ ek. för. Mörsils framtid ek. för. Samågan i Mattmar ek. för., Koop. Såå- Björnänge bygdeutveckling, Kvickrot, ek. för. Anbygden ek. för., Bykoop.
1957		
1912		
1917		
1939	1971	<u>Producentkooperativ</u> Pers.koop. restaurang Gruvstugan ek. för. Åredalens potatis ek. för.
		<u>Slöjd och hantverk</u> Åre slöjdförening
		<u>Varukooperativ</u> Arvesunds byalag ek. för.
1991		<u>Rese- och transportföreningar</u>
1975	1990	<u>Bilföreningar</u> Biltrafik upa, Föreningen Drosktågarföreningen taxi i Järpen upa Drosktågarföreningen taxi i Undersåker upa Järpens taxi -ek. för.
1948		
		<u>Övriga avelsföreningar</u> Arvesunds galtförening Bye-Upplands baggförening Böle-Månsåsens galtförening Edsåsens baggförening Gårdsta galtförening Hallbyns baggförening Hallens och Mattmars hästavelsförening upa Hammarnäs galtförening Mattmars galtförening Mattmars- och Mörsils hästavelsförening upa Månsåsen galtförening Mörsils baggförening Offne galtförening Ottsjöns galtförening Ottsjöns svinavelsförening Undersåkers galtförening Västjämtlands hästavelsförening upa
		<u>Övriga föreningar inom jordbruket</u> Hästägarnas ek. för. i Järpen Kallbygdens valltork ek. för. Träslagården upa , Föreningen
		<u>Nykooperativa föreningar</u>

	Bildad	Upphörd	Förvaras	Bildad	Upphörd	Förvaras
Undersäkers taxi ek. för.	1963	1983		Ljungdalens såg- och hyvelförening ek. för.		1966
Västjämlands lastbilscentral, ek. för.				Mattmars såg- och hyvelförening upa	1941	1927
Västra Jämtlands trafikförening, upa	1917	upphörd		Mälby sågförening upa	1971	1923
Are alltransport ek. för.	1974	upphörd		Ottisjö bysäg		
Are trafikbilägarförening upa	1932	upphörd		Såg- och tröskverksföreningen energi, upa	1972	1913
Are-Duved taxi, ek. för.	1977			Tossbergs sågförening upa	upphörd	1910
				Vålåns sågförening		
<u>Brygg- och hamnföreningar</u>				Are husbehovssåg upa		
"Bevara Angaren Östersund", Föreningen	1981					
<u>Båtföreningar</u>				<u>Övriga</u>		
M/S Drottning Sophia ek. för.	1991			Huså lift ek. för.	1983	
<u>Övriga ekonomiska föreningar</u>				Hållands folkhögskola, Föreningen	1990	
<u>Caféverksamhet</u>				Hållsum skolköop. förening ek. för.	1983	1993
Koop. kaféet "Exelsior" upa				Jämtbygdens folkhögskola, Föreningen	1938	1990
<u>Maskinsamverkan</u>				Kalls långcenter ek. för.	1991	
Arvesunds maskinförening upa	1938			Lillsnäs, ek. för.	1979	
Hallens traktorförening upa	1948	1979		Reso förening upa		
Kalls maskinförening				Storliens turistbranschråd ek. för.	1991	
<u>Sjukvård och försäkringsbolag</u>				Studiecirkelarnas biografiförening upa	1926	1938
Framtidsförbundets sjukvård avd 231	1922	1978	ÖLA	Vallbogården ek. för.		
Framtidsförbundets sjukvård, Avd 490	1930		FAJ	Arekulturen ek. för.	1992	
Handöls arbetares sjukvård			FAJ			
Huså sågverks sjuk- och begravningskassa	1895	1901	ÖLA			
Järpens sjukvård / Sv.folkets sjukvård avd.1	1903		ÖLA			
Mattmar goodtemplars sjuk- och begravningskassa			ÖLA			
Undersäkers sockens brandstodsförening	1871	1951	ÖLA			
<u>Såg- och flottningsföreningar</u>						
Arvesunds sågförening upa	1920	1980				
Hallens kvarnförening upa	1918	1929				
Järpens snickerifabrik, förening upa	1947	upphörd				
Kyrkslättns husbehovssåg						

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Bostads- och byggnadsföreningar

Bostadsrättsföreningar

Abborren 3, HSB brf
 ABC-Boken, HSB brf
 Bagaren, Brf
 Bergvik, Brf
 Björkbacken nr 1, Brf
 Björktrasten, HSB brf
 Blomången, HSB brf
 Borgens, Brf
 Borgmästaren, Brf
 Brevbäraren, Brf
 Brunflohus nr 1, Riksbygg. brf
 Brunflohus nr 2, Riksbygg. brf
 Brunflohus nr 3, Riksbygg. brf
 Brunflohus nr 4, Riksbygg. brf
 Brunflohus nr 5, Riksbygg. brf
 Brunflohus nr 6, Riksbygg. brf
 Brunflohus nr 7, Riksbygg. brf
 Bryggaren, Brf
 Byggmästaren, Brf
 Daggkäpan, HSB brf
 Dalen, Brf
 Delfinen, HSB brf
 Disponenten, Brf
 Ekerum nr 1, Brf
 Ekerum nr 2, Brf
 Eldaren, Brf
 Eldröt, HSB brf
 Farijunkaren nr 1 upa, Brf
 Fernväpplingen, Brf
 Filialbanken, Brf
 Fiskalen, Brf
 Fiskaren, Brf

Bildad	Upphörd	Förvaras
1931		
1965		
1966		
1943		
1949		
1956		
1970		
1942		
1960		
1951		
1965		
1967		
1989		
1971		
1987		
1990		
1970		
1957		
1956		
1965		
1971		
1960	1982	
1987		
1986		
1944		
1955		
1952	1979	
1954	upphörd	
1944		
1959		
1944		

Bildad	Upphörd	Förvaras
1954		Fjällgiltin, Brf
1960		Fritzhem, HSB brf
1955		Frösödal, Brf
1956		Frösödal, HSB brf
1956		Frösöhem nr 1, Brf
1967		Fyra Hörn, Brf
1987		Försiret i Östersund, HSB brf
1981		Företagarna, Brf
1982		Geltingen i Östersund, HSB brf
1945		Gullvivan, HSB brf
1943		Gäddan nr 1 upa, Brf
1987		Hermelinen nr 2, Brf
1944		Hornbergshus nr 1, Riksbygg. brf
1953		Hornstorp, Brf
1971		Hovslagaren, HSB brf
1974		HSB Jämtlands län ek. för.
1929		Hyresgästernas sparkasse- och bostadsförening i Östersund, upa
1931	1974	Hyresgästernas sparkasse- och byggnadsförening i Östersund, upa
1993		Häggesta, Brf
1959		Härbärgat, Brf
1955		Höjden i Östersund, HSB brf
1941		I den i Östersund, HSB brf
1986		Ilern nr 1, Brf
1992		Instrumentmakaren 7, Brf
1942	1942	Instrumentmakaren i Östersund, HSB brf
1929		Järnvägsmanen, HSB brf
1946		Järven, Brf
1969		Kaptenen 3 i Östersund, HSB brf
1943	1969	Kaptenen, Brf
1989		Kontrollanten, Brf
1987		Kronoparken 1, Brf
1970		Krutvakt, HSB brf
1976		Kusken, HSB brf
1985		Kv. Staben nr 1, Brf
1966		Källan, Brf
1966		Körkådet, HSB brf
1970		Körkårets Centrum, Brf
1962	1981	Lammet, HSB brf

Bildad	Upphörd	Förvaras	Bildad	Upphörd	Förvaras
Landskameraren, HSB brf	1948		Slagaren, Brf		1990
Lillsjön, HSB brf	1971		Sluta Fylla Andras Fickor, Brf		1991
Lilskogen, Brf	1990		Smeden nr 2, Brf		1955
Litsbyn, Brf	1988		Smörkransen i Östersund, HSB brf		1980
Lommen, HSB brf	1959		Snickaren 3, Brf		1983
Lugnviks centrum, Brf	1974		Solgård i Östersund, HSB brf		1934
Lugnvikshus nr 1	1953		Solrosen i Östersund, HSB Brf		1985
Lägdén, Brf	1953		Spelmanen, Brf		1963
Marielund i Östersund, HSB brf	1963		Stadsbäcken, Brf		1951
Midgård, Brf	1988		Stenbiten i Östersund, HSB brf		1945
Mjölkpallen, Brf	1991		Stjärngräset i Östersund, HSB brf		1991
Mjölksilen, Brf	1992		Storgatan 7, Brf		1944
Nejlkan, HSB brf	1956		Stormhatten, Brf		1954
Nejönögat i Östersund, HSB brf	1983		Svalan, Brf		1965
Nybyggaren på Frösön, HSB brf	1942		Svarvaren, Brf		1953
Olers, Brf	1988	upphörd	Sågen, Brf		1986
Ombudsmannen, brf	1960		Sågkingan, Brf		1988
Parken, Brf	1986		Södertorg i Östersund, HSB brf		1931
Parketten i Östersund, HSB brf	1987		Söre nr 1, Brf		1962
Pilgrinnen, Brf	1964		Talkronan i Östersund, HSB brf		1990
Pionen, Brf	1943	1984	Tandsbyhus, Riksbygg. brf		1987
Pirken, Brf	1988	1991	Tekalan i Östersund, HSB brf		1980
Ratten upa, Brf	1945		Texas, Brf		1953
Repslagaren, Brf	1959		Tiljan i Östersund, HSB brf		1987
Riksbanken i Östersund, Brf	1985		Timmermannen, Brf		1960
Riksbyggens lokalavdelning	1944	FAJ	Tivoli, Brf		1961
Rosenlunden, Brf	1989		Tjänstemannen, Brf		1950
Russinbullen i Östersund, HSB brf	1983		Torgbrinken, Brf		1937
Röda Lyktan 3, Brf	1988		Torget i Östersund, HSB brf		1954
Rödsjarten i Östersund, HSB brf	1953		Torget, Brf		1953
SBC:s brf Vårt hus nr 291	1987		Torvalla Centrum, Brf		1985
Sextetten, Brf	1957		Tre Gator, Brf		1956
Siken 10, Brf	1988		Trälffen nr 1, Brf		1959
Skalbäcken, HSB brf	1982		Tårtan i Östersund, HSB brf		1980
Skjutbanan i Östersund, HSB brf	1964		Törnrosen, Brf		1955
Skogsklockan, HSB brf	1965	1983	Valla Centrum, Brf		1974
Skrea nr 1, Brf	1987		Vallaskogen i Östersund, HSB brf		1979
Skraddaren, Brf	1971		Viken, Brf		1993

Bildad	Upphörd	Förvaras
Vildgäsen i Östersund, HSB Brf		
Villagatan, Brf		
Vurpan, Brf		
Vårt Hus nr 447, Brf		
Vårt Hus nr 462, Brf		
Västergård i Lit, HSB Brf		
Väststolen i Östersund, HSB Brf		
Akern, Brf		
Akerårtan i Östersund, HSB Brf		
Ålgålvägen, Brf		
Ångsberget i Östersund, HSB Brf		
Ångsblomman, Brf		
Önskebostäder, Brf		
Örnboet, Brf		
Örnåstet, Brf		
Östana nr 1, Brf		
Östberget, Brf		
Östersunds Garnisons Brf		
Östersundshus nr 1, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 10, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 11, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 12, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 13, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 14, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 15, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 16, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 17, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 18, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 19, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 2, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 20, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 21, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 22, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 23, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 24, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 25, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 26, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 27, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 28, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 29, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 3, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 30, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 31, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 32, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 33, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 34, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 35, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 36, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 4, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 5, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 6, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 7, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 8, Riksbygg. Brf		
Östersundshus nr 9, Riksbygg. Brf		
Byggnadsföreningar		
Alpbacken upa, Föreningen		
Alsengården upa, Föreningen		
Betel upa, Byggnadsföreningen		
Bore upa, Föreningen		
Bredablick upa, Föreningen		
Byggnadshjälp EFS, Föreningen		
Bällsta/Rastens bygdegårds- och fritidsförening		
Castors sportsluga upa, Föreningen		
Dala- byggnadsförening upa		
Eben Ezer upa, Föreningen		
Fackelljusets byggnadsförening upa		
Facklans byggnadsförening upa, Logen		
Fällsta Ev. lutherskt kristliga ungdomsförening Liljans byggnadsförening upa		
Fjellrosen upa, Föreningen		
Fjälls bygdegårdsförening		
Folkets Hus i Norderåsen upa, Föreningen		
Folkets Hus i Östersund upa, Föreningen		
Fostbrödrallag upa, Föreningen		
Fridens hems byggnadsförening, Logen		

	Bildad	Upphörd	Förvaras		Bildad	Upphörd	Förvaras
Frids hem upa, Byggnadsföreningen	1918			Nordanborg upa, Byggnadsföreningen	1949	1983	FAJ
Frikornet upa, Föreningen	1906	upphörd	FAJ	Nordens krona upa, Föreningen	1905		FAJ
Frösö bygdegårdsförening upa	1949			Nordpolsjerna upa, Föreningen	1898	1941	
Frösö sportstuga upa, Föreningen	1935			Nybygården upa, Byggnadsföreningen	1952		
Frösövallens vänner (EFS)	1942			Nyterhetsfolkets i Vålbacken byggnadsförening upa	1910	1970	
Föreningen 431 upa	1899	1941	FAJ	Odens sals byggnadskommitté	1892		
Guldsmedsbackens bygdegårdsförening				Prästg. 64 upa, Föreningen		1954-62	
Hara byggnadsförening upa	1914	1991		Ringblomma upa, Byggnadsföreningen	1931		FAJ
Heimdal upa, byggnadsföreningen	1912	1949	FAJ	Ringsta skolkassan	1880	1936	
Heimfrid upa, Föreningen	1908	1947		Sandviken upa, Föreningen	1933	1970	
Hoppets härs byggnadsförening upa	1904	1970		SGU Sommarhem upa, Föreningen	1924	1990	
Hornsberg nr 1670 upa, Föreningen goodtemplarlogen	1907	1970		SJ sportstugebyggnadsförening upa, Föreningen	1945	1953	
Hornsberg upa, Föreningen	1902	upphörd		SJ sportstugeförening upa, Föreningen	1953		
Höjdens byggnadsförening upa, i Målång Orrviken, Logen nr. 3935	1916	upphörd	FAJ	Skördebacken upa, Andelsföreningen	1913		
Hölje bygdegårdsförening				Skörden upa, Föreningen	1907	upphörd	FAJ
J H B F.s sportstuga upa, Byggnadsföreningen	1925	1990		Slandroms föreningshus			
Jemiteborg upa, Föreningen	1903	1990	FAJ	Sommarhemsföreningen upa	1934	upphörd	
Jämtbygdens ungdomsskola upa, Föreningen	1938			Storhögens byggnadsförening upa	1940	1954-62	
Jämtborg upa, Byggnadsföreningen	1903	1990		Sunne kristliga ungdomsförening upa	1917	1963-67	
Jämtl. landstormsmåns fjällstuga upa, Byggnadsföreningen	1933	1954	FAJ	Sunnes byggnadsförening, Logen nr. 311	1904	1973	
Kettui Jamte upa, Byggnadsföreningen	1925	upphörd	FAJ	Sällskapet Sanning och Sedlighet	1883		
Klippiästet upa, Föreningen	1906	upphörd		Tandsbyns bygdegårdsförening upa	1935		FAJ
Kornavets byggnadsförening upa		1971		Templet Hoppets stjärnas byggnadsförening	1909	1953	
Kyrksalen upa, Byggnadsföreningen		1977		Templets hus upa, Byggnadsföreningen	1921	1949	
Kyrkås bygdegårdsförening	1924			Torvalla skolkasbyggnadsförening upa	1913	upphörd	
Kärlekens hem byggnadsförening, Logen nr 324	1904	1975	FAJ	Tuberkulosehemets byggnadsförening upa	1907	upphörd	
Liljehögens byggnads- och badhusförening upa	1944	1983		Ungdomshemmet Frösövalle EFS, Föreningen	1942		FAJ
Lits koop. byggnadsförening upa	1918	upphörd		Vallundets byggnadsförening upa	1934	upphörd	ÖLA
Locknes byggnadsförening, Templet	1908	1979	FAJ	Vindsväles sors byggnadskommitté, IOGT logen	1905		FAJ
Lunne byggnadsförening upa	1947	1971		Värminnets ekonomistyreelse, Logen nr. 2702		1944	FAJ
Lyrens byggnadsförening, Logen	1902	1971		Västra Frösöns byggnadsförening upa	1907	1912	
Magnus Blix byggnadsförening upa	1920	1930		Akerigaraget, Ek. för.	1975		
Marieby kristliga ungdomsförening upa	1913			Akerigaraget, Ek. för.	1954	1978	
Marieby upa, Föreningen logen	1904	1970	FAJ	Akermos byggnadsförening upa	1944	1963-67	
Mariebys östra byggnadsförening upa	1911	1942		Avallen upa, Byggnadsföreningen	1931	1972	
Midgård, Föreningen	1885		FAJ	Östersunds baptistförsamling, Sällskapet	1883		
Munkflohögens bygdegård upa, Byggnadsföreningen	1946	1972		Östersunds folkparksförening upa	1903		
Målångsortens bygdegårdsförening				Östersunds goodtemplars byggnadsaktiebolag	1885	1986	

Bildad	Upphörd	Förvaras	Bildad	Upphörd	Förvaras
Östersunds praktiska läroverk upa, Föreningen	1919		Rubia fastighetsförening, upa	1942	
Östersunds Röda Kors stuga, Föreningen	1938		Skårdebocken upa, Andelsföreningen	1913	
Östersunds samsällskaps byggnadsförening upa	1930	FAJ	Sädeskläppan upa, Fastighetsföreningen	1939	1954-62
Östersunds tennisklubb byggnadsförening upa			Tredtioettan upa, Fastighetsföreningen	1945	upphörd
<u>Fastighetsföreningar</u>			Östersunds fastighets- gårdsägareförening	1892	
Brunflo gårdsägareförening upa	1928				
Djurlåckaren, Fastighetsföreningen	1947		Hushållets ekonomiska föreningar		
Dopparen upa, Fastighetsföreningen	1937		<u>Badhus- och tvättstuguföreningar</u>		
Edvard upa, Fastighetsföreningen		FAJ	Fanbyns badstuguförening upa	1932	upphörd
Erikslunds gårdsägareförening	1939		Fjällandets badhusförening upa	1938	1972
Fastighetsföreningen Gökungen nr. 3, upa	1941		Frösö andelstvättförening	1944	1954
Filialbanken nr 1, upa, Fastighetsföreningen		ÖLA	Fälkers badhusförening	1936	1982
Frösödals fastighetsförening	1933		Genvalla badhusförening upa	1943	1968
Föreningen Kyrkogatan 63 upa	1943		Hara bad- och tvättstuguförening, upa	1935	1972
Församlingshemmet, fastighetsförening, upa	1919	ÖLA	Husås badhusförening upa	1951	1969
Georg upa, Fastighetsföreningen	1945		Lits tvättstuguförening	1930	1954-62
Grytans gårdsägareförening	1938		Månsta badhusförening	1943	upphörd
Hantverkaren upa, Fastighetsföreningen	1933		Månsåsen badstuguförening upa	1936	FAJ
HSB i Östersund egnahemsförening Katrinelund, upa	1948		Norderåsens badhusförening upa	1934	FAJ
HSB:s i Östersund egnahemsägares förening Katrinelund upa	1904		Ope- Optands badhusförening upa	1936	FAJ
Jordbrukarnas förmedlingsförening i Jämtlands län, förening upa	1945		Orvikens badhusförening upa	1947	
Jämtlands läns barnhem i Östersund fastighetsförening upa	1903	FAJ	Ringsta badhusförening upa	1937	upphörd
Jämtländsk bostadsproduktion upa, Föreningen	1936		Sinnersbergs tvättstuguförening upa	1943	upphörd
Kristliga föreningen av unga kvinnor i Östersund fastighetsförening upa	1912		Solbergs-Välbackens folkbadsförening upa	1935	1963-67
Monopolet upa, Fastighetsföreningen	1930	ÖLA	Storhögens badhusförening	1936	1972
Oden upa, Fastighetsföreningen	1945		Södra Storsjöbygdens andelstvätt, förening upa	1944	1976
Odensviks gårdsägareförening	1943		Söre badhusförening upa		
Pantbanken upa, Fastighetsföreningen	1940		Tandöbyns badhusförening		
Pionen upa, Fastighetsföreningen	1921		Åsarens badhusförening upa		
Polhem upa, Föreningen	1937		Österåsens badhusförening upa		
Postmännens bostadsförening upa	1936		<u>Elföreningar</u>		
Prästgatan 13 upa, Föreningen	1941		Bjälme våglövsförening	1919	1954-62
Prästgatan 64 upa, Föreningen	1944		Elektricitet upa, Föreningen	1958	1980
Regementsgatan 34, upa, Fastighetsföreningen			Fanbyn-Hegleds lysförening	1918	
Riksborgens lokaliförening, upa, i Östersund			Frösö elektriska förening mbpa	1937	
			Fyråkravns kraft- och sågförening upa		

	Bildad	Upphörd	Förvaras
Vålbacken upa, Koop. föreningen	1913	1989	FAJ
Angsta ek. för. Konsumtionsföreningen	1910	1981	
Örnen, Koop. föreningen	1906	1909	
Östersunds arbetarförening	1874		
Östersunds hushållsförening	1869	1873	
Östersunds konsumtionsförening upa	1938	1961	
Östersunds koop. handelsförening, filial Frösödal	1930		
Östersunds koop. handelsförening, filial Odenslund	1916		
Östersunds koop. handelsförening, filial Optand	1918		
Östersunds koop. handelsförening upa	1909	1938	
Östra Lits koop. handelsförening upa	1914	1959	
<u>Jordbrukskassor och föreningsbanker</u>			
Föreningsbanken i Östersund	1924		
Häggens jordbrukskassa, förening upa	1928	1966-67	ÖLA
Jämtlands kreditförening, upa	1933		
Lits jordbrukskassa förening mbpa	1920	upphörd	
Marieby jordbrukskassa, förening mbpa	1925		
Mellersia Norrlands centralkassa för jordbrukskredit, mbpa	1932		
Näs jordbrukskassa förening mbpa	1926		
Östersundsortens jordbrukskassa förening mbpa			
<u>Lantmannaföreningar</u>			
Berge lantmannaförening upa	1910	upphörd	
Frösö Sunne lantmannaförening	1894		
Hara lantmannaförening upa	1907	upphörd	
Häggens lantmannaförening upa	1931	1954-62	
Jordbrukarnas leveransförening mbpa	1917		
Kyrkäns lantmannaförening upa	1904	upphörd	
Lantmannens centralförening i Jämtlands län mbpa	1911	1931	FAJ
Lantmannens centralförening i Jämtlands län upa	1904	1911	FAJ
Lantmannens centralförening i Jämtlands län upa	1931		FAJ
Lillsjöhögens lantmannaförening upa	1910	upphörd	
Lits lantmannaförening upa	1904	1963-67	
Nedre norrlands producentförening ek. för.	1969		
Norra Lits lantmannaförening upa	1909	upphörd	
Näs lantmannaförening upa	1908	upphörd	
Odensala lantmannaförening upa	1904	1927	
Orvikens lantmannaförening upa	1911	upphörd	
Södra Frösö lantmannaförening upa	1907	upphörd	
Östersundsortens producentförening upa	1931	upphörd	
<u>Mejerier</u>			
Brunflo mejeri	1888	upphörd	
Dövikens mejeri	1897	upphörd	
Dövikens mejeri	1885	1904	
Fillsta mejeriförening	1886	1930	
Frösö mejeriförening	1886	1930	

	Bildad	Upphörd	Förvaras		Bildad	Upphörd	Förvaras
Fåkers koop. mejeriförening upa	1927	1949		Haga tjurförening	1942		
Fåkers mejeriförening upa	1920	1931		Handog-Sickja tjurförening	1912		
Grönvikens mejeri	1883	1920		Hara tjurförening	1911		
Jämtlands förenade mejerier, förening upa	1929	1940		Hara-Ornvikens tjurförening	1914		
Jämtlands läns mejeriförening upa	1946	1970		Hadängs tjurförening	1923		
Jämtlands mejeraktiebolag	1872	1878	FAJ	Hegleds tjurförening			
Jämtlands mejeriförening upa	1938	1946		Husås tjurförening	1961		
Jämtlands ostmejeriers centralförening upa	1908	1931	FAJ	Häggens tjurförening	1926		
Lits mejeriförening	1891	1901		Högarna- Korsmyrbrännas tjurförening	1924		
Lits mejeriförening upa	1910	upphörd	FAJ	Höge-Bäcks tjurförening	1925		
Lockne mejeribolag	1884	1925	FAJ	Hölje- Myckelåsens tjurförening	1914		
Lockne mejeriförening upa	1925	1942	FAJ	Hölje tjurförening	1925		
Månsåsens mejeriförening upa	1923	1939	FAJ	Hölje-Myckelåsens tjurförening			
Nygårds mejeri	1885	1887		Kilen tjurförening	1926		
Näs bymejeribolag	1869			Kilen-Helgevikens tjurförening			
Näs mejeraktiebolag	1884	1892	FAJ	Kloxåsen-Åsans tjurförening	1910		
Näs mejeribolag	1892	1906		Klöppe tjurförening	1944		
Näs mejeriförening	1907	1933	FAJ	Klöppe-Trappnäs tjurförening	1916		
Ornvikens mejeriförening	1904	upphörd		Knytta tjurförening	1910	1947	FAJ
Sydvestra Jämtlands mejeriförening upa	1903	upphörd	FAJ	Lits tjurförening			
Södra Lits mejeriförening upa	1907	upphörd		Litsnäsens tjurförening			
Östersunds mejeriförening upa	1908			Lockne tjurförening	1908		
				Marieby v.a tjurförening			
				Mo tjurförening	1952		
				Munkflohögens tjurförening	1957		
				Målsta-Filsta tjurförening			
				Målång- Bledäng tjurförening	1927		
				Målångs, Bledängs och Blekas tjurförening	1914		
				Målångs tjurförening	1917		
				Månsåsen tjurförening			
				Namn-Slandrom tjurförening			
				Norderåsens tjurförening	1928		
				Näs tjurförening	1913		
				Odensala tjurförening	1913		
				Ope tjurförening			
				Optands tjurförening			
				Ornvikens tjurförening	1926		
				Palleråsens tjurförening			
<u>Tjurföreningar</u>							
Berge tjurförening	1928						
Bjärne tjurförening	1942	1957					
Brevågs tjurförening	1914						
Bringåsens tjurförening							
Brunflo mellersta tjurförening	1908						
Brunflo tjurförening	1928						
Brunflo östra tjurförening	1924						
Brunflovikens tjurförening							
Bye-Överbys tjurförening							
Ballsta-Rastens tjurförening							
Ede-Haxäng tjurförening							
Fjal tjurförening							
Fugesta-Öds tjurförening							
Fåker tjurförening							

	Bildad	Upphörd	Förvaras		Bildad	Upphörd	Förvaras
Rallshöjdens tjuvförening	1928	1961		Lit, Häggenås och Kyrkås hästavelsförening upa	1939	Upphörd	
Rosbols tjuvförening	1928			Lits galförening			
Rundsbygdens tjuvförening	1927			Lits- och Häggenås hästavelsförening, upa	1919	upphörd	
Skjör tjuvförening				Lits pålsdjursfarm upa, Föreningen	1930	1951	
Sländrom-Namn tjuvförening				Lockne hästavelsförening, upa	1932	upphörd	
Smedsta tjuvförening				Marieby galförening			
Solbergs och Vålbackens tjuvförening	1928			Munkflohögens galförening			
Stocke tjuvförening				Norderöns galförening	1913		
Storbränna tjuvförening				Nordsvenska hästen, Föreningen	1923		
Storhögens tjuvförening	1911	1960		Norra Lits galförening	1916		
Sunne södra tjuvförening	1910			Näs galförening			
Svedje tjuvförening				Odensala galförening			
Söre tjuvförening				Ope galförening			
Torvalla tjuvförening				Optands försambetsförening			
Tramsla tjuvförening	1921			Rannåsen galförening	1915		
Vagled tjuvförening	1930			Skjårs pålsdjursfarm, upa, Föreningen	1929	upphörd	
Vatjöns tjuvförening	1929			Storhögens baggförening	1965		
Asans tjuvförening				Sunne galförening			
Öd-Fugelsla tjuvförening				Svedje galförening			
Öds tjuvförening				Södra Lits galförening	1910		
Österåsens tjuvförening	1949						
Överbyns tjuvförening							
<u>Övriga avelsföreningar</u>							
Brunflo galförening				Bjärne andelsludgård upa, Föreningen	1940	1969	ÖLA
Brunflo, Lockne och Marieby hästavelsförening upa				Fritzheims handelsrådgård, förening upa	1940	1954	
Brunflo v:a galförening				Hegled-Fanbyns tröskförening	1950	1976	
Hackås, Näs och Sunne hästens vänner				Husdjurstjänst i Jämtlands län ek. för.		1972	
Hackås, Näs och Sunne socknars hästavelsförening upa				Högarna tröskförening			ÖLA
Häggenås baggförening	1938	1984	FAJ	Jämtlands fröodlingsförening			
Högarna galförening	1983			Jämtlands leverantörsförening upa	1915	1917	
Höglunda pålsdjursfarm förening, upa	1935	upphörd		Jämtlands läns biodlareförbund	1923		
Jämtland- Härjedalens getavelsförening	1965			Jämtlands läns seminiförening	1956		
Jämtland- Härjedalens semin- och bockavelsförening	1925			Jämtlands läns slakteriförening ek. för.	1960	1970	FAJ
Jämtlands läns ardennerklubb	1930	upphörd		Jämtlands läns slakteriförening upa	1952	1960	FAJ
Jämtlands läns fåravelsförening				Jämtlands skogsägareförening	1915	1918	
Jämtlands läns svinavelsförening	1992			Jämtlands skogsägareförening upa	1935	1987	
Jämtlands pålsdjursavel, förening upa				Lillsjöhögens tröskförening	1933	1952	FAJ
	1930	upphörd		Lits biodlareförening			

Övriga föreningar inom jordbruket

Bildad	Upphörd	Förvaras
1949		Parti- och agenturkompaniet förening, upa
1932	upphörd	Prana industriförening upa
1937		Primus upa, Föreningen
1941	1954	Radolagret R.Linderholms agenturer, förening upa
1947	1954-62	Sjödins affärsbyrå, förening upa
1951		Slagg och betong förening upa
1905	upphörd	Tonvalla sten- moss och träförädlingsförening upa
1925		Trikålförsäljning, upa, Föreningen
1899	upphörd	Vålbackens tegelbruksförening upa
1928	upphörd	Östersunds handelsbyrå förening upa,
1907	upphörd	Östersunds koop. måleriförening upa
1907	upphörd	Östersunds koop. vedförening upa,
1938	upphörd	Östersunds murbruksfabriksförening upa
1921	upphörd	Östersunds skomakeriidkares Inköpsförening upa
1924	1926	Östersunds snickeriförening och begravningsbyrå upa
Vanukooperativ		
	1971	Frösö fastighetsägares inköpsförening, ek. för.
1962	1992	Hornsbergs ek. för.
1964	upphörd	Melab nr. 161 ek. för.
1963	upphörd	Nybyggaren ek. för.
1888		Rossbols blandning ek. för.
1981		Svalfs ekonomiska förening
1981		Tallbackens ekonomiska förening
1982		Tonvalla-frossarnas ek. för.
1983		Vallaskogens varukooperativa förening ek. för.
1964	upphörd	Zäta tolvhundrafemtio Z ek. för.
1964	upphörd	Zäta tolvhundrafemtioett Z ek. för.
1964	upphörd	Zäta tolvhundrafemtioåtta Z ek. för.
1964	upphörd	Zäta tolvhundrafyrtio Z ek. för.
1964	upphörd	Zäta tolvhundrafyrtioett Z ek. för.
1964	upphörd	Zäta tolvhundrafyrtiosex Z ek. för.
1964	upphörd	Zäta tolvhundrafyrtiosju Z ek. för.
1964	upphörd	Zäta tolvhundrafyrtioåtta Z ek. för.
1964	upphörd	Zäta tolvhundrasextioett Z ek. för.
1964	upphörd	Zäta tolvhundratjugosju ek. för.
1964	upphörd	Zäta tolvhundratjugooåtta Z ek. för.
Zäta tolvhundrafemtio Z ek. för.		
Östersunds ek. för.		
Rese- och transportföreningar		
Bilföreningar		
1928	upphörd	Billig bil upa, Föreningen
1950		Brunflo-Hackås lastbilscentral förening, upa
1987		Centrala buss i Jämtland- Härjedalen ek. för.
1929	1941	F4:s civila personals bussförening upa
1938	1987	Godscentralen upa, Föreningen
1928	1945	Hornsbergs billiga bilar, upa, Föreningen
1945	1950	Hornsbergs bilstation, förening upa
1967	1994	Jämtfrakt ek. för.
1977		Jämtlands busscentral, ek. för.
1952	1967	Lit- Håggensås- Föllinge lastbilscentral, förening upa
1943		Lit- Stugun lastbilscentral ek. för.
1933		Lits förenade omnibussar upa
1950	1992	Taxi Frösön, förening upa
1968	upphörd	Östersunds bil lots förening ek. för.
1925	1965	Östersunds drovågarförening upa
1929	upphörd	Östersunds omnibussägarförening upa
1965		Östersunds taxi ek. för.
1963	1976	Östersunds åkercentral ek. för.
Brygg- och hamnföreningar		
1899	upphörd	Fanbyna ångbåtsbrygga upa, Föreningen för
1897	upphörd	Fillesta bryggförening upa
1924	1953	Wälvikens ångbåtsbrygga upa, Föreningen
Inköpsföreningar		
1955		Jämtlands- Östersunds bilägares inköpsförening, ek. för.
1950	1990	OK Jämtland- Härjedalen ek. för.
1935	1955	Östersunds bilägares inköpsförening upa
1930	1937	Östersunds trafikbilägares inköpsförening upa
Övriga ekonomiska föreningar		

Maskinsamverkan

Jämtlands läns företagareförening upa

Jämtlands läns schaktförmedling ek. för.

Månsta traktorförening

Schaktförmedlingen

Sjukkassor och försäkringsbolag

A4 underbefälscårs pensions- och sparkassa

A4 underofficerscårs ekonomiskassa

A4 underofficerscårs sparkassa

Allmänna livförsäkringsföreningen Röda bandets lokalavd.

Begravningskassan Förtäkningsheten av IOGT

Brandstodskommittén i Berg av Jämtlands läns

brandförsäkringsbolag

Brunflo hästförsäkringsförening

De arbetslösas förening

F4 underofficerarna vid Kungl. flygfliktljetens sparkassa

Folkrorelsens begravningsförening

Framtidsförbundets sjukkassa avd. 44

Framtidsförbundets sjukkassa avd. 45

Gusta arbetares sjukkassa

Hackås-Näs hästförsäkringsbolag

Jämtlands barnmorskeförenings sjukkassa

Kyrdås allmänna sjuk- och begravningskassa

Lills hästförsäkringsförening

Livförsäkringsbolaget IOGT avd. 179

Lockne hästförsäkringsförening

Logen Hornsbergs sjuk- och begravningskassa

Nordpolsstjärnans sjuk- understöds- och begravningskassa, Logen

Nykterhetsfolkets sjukkassa

Nykterhetsvännernas allmänna sjuk- och begravningskassa

Sunne och Frösö häst- och kreatursförsäkringsförening

Svenska folkets sjukkassa avd 229

Sveriges Goodtemplares sjuk- och begravningskassa lokalavd. nr

398

Sveriges lärarförbunds gruppförsäkring, Jämtland

Sällskapet arbetarnas ring i Östersund m o

Bildad	Upphörd	Förvaras	Bildad	Upphörd	Förvaras
			1883	1887	
Östersunds allmänna ringförbunds understöds- sjuk- och begravningskassa			1874		
Östersunds arbetareförenings understödsfond			1883	1934	
Östersunds fabriks- och hantverkarförenings understöds-kassa			1884		
Östersunds Goodtemplars sjukkassa			1886		
Östersunds handels- och industriförenings understödsfond			1890	1971	
Östersunds handelsförenings understöds-kassa					
Östersunds typografklubbs sjuk- och begravningskassa					
<u>Såg- och flottningsföreningar</u>					
Bjärme såg- och tröskförening upa		FAJ	1917		
Brynje sågverksförening upa		FAJ	1911	1937	
Byns sågverksförening upa		FAJ	1918	upphörd	
Fillsia sågförening upa		FAJ	1897	upphörd	
Fjälls cirkelesåg		FAJ			
Hageslads sågverksförening upa			1915	upphörd	
Handog och Skockja sågförening upa		FAJ			
Hara sågverksförening upa		FAJ	1901	1949	
Hälle sågförening upa			1931	1968-69	
Högarna husbehovssåg		FAJ			
Jämtlands läns sågverksförening upa			1923	upphörd	
Jämtlands sågverksägareförening upa			1904	upphörd	
Kallsta husbehovssåg		ÖLA	1900	1942	FAJ
Kläppe sågförening upa			1947		
Mångans husbehovssåg					
Månsta sågförening					
Nyviks kvarn- och sågverksförening upa		FAJ	1902	1930	
Nyviks sågverksförening upa			1946	1954-62	
Palleråsens såg- och kvarnförening upa			1920	upphörd	
Ringsla hyvelbolag		FAJ	1904		FAJ
Singsjö såg- och kvarnförening					
Wälbackens sågverksförening upa			1905	1971	
Östersunds hyvelförening upa			1938	upphörd	
<u>Övriga</u>					
Andelsföreningen Jämtlands Folkblad upa		FAJ	1943	1971	
Begravningsföreningen Fonus i Jämtlands län ek. för.		FAJ	1954	1982	
Byggnästarernas betongindustri i Östersund ek. för.				1954-62	

	Bildad	Upphörd	Förvaras	Bildad	Upphörd	Förvaras
Café Arnjot, ek. för.	1993					
Café gamla Tingshuset i Östersund, ek. för	1990					
East sound produktion ek. för.	1968					
Enannan reklambyrå i Östersund, ek. för.	1993					
Eriksro, Föreningen	1923					
Fram upa, Koop. caféföreningen	1915	1919				
Föreningsbion, andelsförening, upa	1944	1971	FAJ			
Gårdarens kvarterssamfällighet	1971					
Gövikens norra kvarterssamfällighet	1973					
Gövikens södra kvarterssamfällighet	1972					
Harvens och Plogens kvarterssamfällighet	1969					
Helges fik skolköoperativa förening, ek. för.	1980					
Inlandskommunerna längs Inlandsbanan/Inlandsvägen ek. för.	1989	1963-67				
Jämtl. läns landkommuners byggnadskontor	1948	upphörd				
Jämtlands läns köpingars och municipalsamhällets byggnadsnämnds-förening upa						
Jämtlands telefonförening						
Kommittén för logernas gemensamma egendom			FAJ			
Kooperativ service ek. för. i Östersund	1993					
Lits N.K.I skoleförening upa	1943	upphörd				
Lugnviks föreningsråd och café ek.för.	1993					
Motorvärmaranläggning vid A4, Ek. för. för	1970	1990				
Rörledningsfirmors mätningsskottor, ek. för.		1972				
Televerkets mässkassa upa	1949	1976	ÖLA			
Utile Dulci-café och service arb. koop. ek. för.	1985					
Zonteatern ek. för.	1992					
Alsta dikningsföretag	1921					
Östersund-Frösö ridhus ek. för.	1964	1990				
Östersunds telefonförening	1883	1894	ÖLA			
Östersunds turistbyrå ek. för.	1982					
Österåsens bad och camping ek. för.	1974					

Teckningslista

ä. effekten, skänkta till församling för Östersunds Godtemplars
 Lars Högqvistsfond.

Gifvarnas namn

Wiktoriaström J. Lundqvist
 Jägersen E. Nyström
 Furej. P. Håkström
 Jägersen Håkström

Sally Frick.
 Christina Josefina Svensson
 Carlsson
 Fru Maria Bergström
 Fru Agneta
 Fru Halmström
 Högqvist
 Bergström
 Amanda Högqvist
 Richard Svensson
 Skomaker
 Johanna Högqvist
 Madam Högqvist
 Fru Högqvist
 Fru Högqvist
 Fru Högqvist

Effekternas namn

En Silfverur, 1 mössa.
 En Spolmaskin, 1 Klappel
 En bås.
 En gammalt ur, 1 par klockor
 strumpor, 1 Skjorta, 1 Strökar
 1 Angellomå, 1 Dub
 1 Pantbyxor, 6 par
 2 Dubar, 6 par
 1 Skjorta
 1 Pantbyxor
 1 Dub
 5 par Klappan
 1 par Klappan
 6 par Klappan
 2 2 par Klappan
 1 Klappan
 1 Klappan
 2 Klappan
 1 Klappan
 1 Klappan
 2 Klappan
 2 Klappan